

Brüssel, 12. detsember 2024
(OR. en)

16754/24

ENFOPOL 519
SPORT 86
JAI 1850

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	12. detsember 2024
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	15650/1/24 REV 1
Teema:	Nõukogu järeldused, mis käsitlevad suuri rahvusvahelisi jalgpalliturniire korraldavatele Euroopa riikidele mõeldud käsiraamatut, mis sisaldab soovitatavaid häid tavasid rahvusvahelise politseikoostöö lõimimiseks võõrustava riigi politsei turniiriga seotud tegevuse kavandamisse ja operatsioonidesse – Nõukogu järeldused (12. detsember 2024)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused, mis käsitlevad suuri rahvusvahelisi jalgpalliturniire korraldavatele Euroopa riikidele mõeldud käsiraamatut, mis sisaldab soovitatavaid häid tavasid rahvusvahelise politseikoostöö lõimimiseks võõrustava riigi politsei turniiriga seotud tegevuse kavandamisse ja operatsioonidesse, ning mille justiits- ja siseküsimuste nõukogu kiitis heaks 12. detsembril 2024 toimunud 4068. istungil.

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad suuri rahvusvahelisi jalgpalliturniire korraldavatele Euroopa riikidele mõeldud käsiraamatut, mis sisaldab soovitatavaid häid tavasid rahvusvahelise politseikoostöö lõimimiseks võõrustava riigi politsei turniiriga seotud tegevuse kavandamisse ja operatsioonidesse

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

- (1) võttes arvesse Euroopa Liidu eesmärki tagada oma kodanikele kõrgetasemeline turvalisus vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, arendades liikmesriikide ühismeetmeid politseikoostöö valdkonnas;
- (2) võttes arvesse varasemate Euroopas korraldatud suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega seotud tõsiseid ja märkimisväärseid avaliku korra rikkumisi;
- (3) võttes arvesse miljonite jalgpallifännide tervist, turvalisust ja julgeolekut, kes seoses Euroopas korraldatavate suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega sõidavad kohale tervest Euroopast ja kaugemalt;
- (4) võttes arvesse miljonite Euroopa kodanike tervist, turvalisust ja julgeolekut, kes elavad või töötavad Euroopas korraldatavate suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride toimumispaikades staadionide läheduses ja linnakeskustes;
- (5) võttes arvesse, et käesolevad järeldused on täienduseks teistele nõukogu otsustele, resolutsioonidele ja järeldustele, milles käsitletakse rahvusvahelise mõõtmega jalgpalliüritusi, eelkõige:
 - (5a) nõukogu resolutsioon ajakohastatud käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi rahvusvaheliseks politseikoostööks ja julgestustööks rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik („ELi jalgpalli käsiraamat“) (11160/24),

- (5b) nõukogu resolutsioon käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi selle kohta, kuidas politsei ja poolehoidjate vahelise koostöö heade tavade ülevõtmise abil ära hoida ning ohjeldada vägivalda ja korrarikkumisi rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik (12792/16),
- (5c) nõukogu resolutsioon, milles käsitletakse külastava riigi politseidelegatsioonide vastuvõtmise ja lähetamise kulusid seoses rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšide (ja muude spordisündmustega), millega on seotud vähemalt üks liikmesriik (12791/16), ning
- (5d) nõukogu järeldused spordiga seotud vägivalla kohta, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) kiitis heaks oma 7. juunil 2021 toimunud 3799. istungil (8648/21);
- (6) võttes arvesse jalgpalliga seotud kuritegevuse ainulaadset dünaamikat, rahvusvahelise politseikoostöö väga spetsialiseeritud ja spetsiifilist iseloomu ning riiklike jalgpalli teabepunktide (NFIP) Euroopa võrgustiku rolli seoses suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride ja muude Euroopa jalgpalliüritustega;
- (7) võttes arvesse ulatuslikku Euroopa tasandi kogemust, mis näitab, et rahvusvaheline politseikoostöö on Euroopas korraldatavate suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega seotud riskide minimeerimise tervikliku ja integreeritud lähenemisviisi kohaldamise lahutamatu ning oluline osa;
- (8) võttes arvesse liikmesriikide vahelisi erinevusi seoses i) nende põhiseaduslike, õiguslike, kultuuriliste ja ajalooliste asjaoludega ning ii) jalgpallimängudega seotud turvalisus- ja julgeolekuprobleemide laadi ja tõsidusega;
- (9) võttes arvesse hiljuti Euroopas korraldatud suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride, sealhulgas mitmes riigis toimunud Euroopa jalgpallimeistrivõistluste EURO 2020 kogemusi ning heade tavade kujundamist nende turniiride raames;

- (10) võttes arvesse võimalikku rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismi ohtu seoses rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega;
- (11) võttes arvesse ELi julgeolekuliidu strateegiat (2021–2025), milles rõhutatakse vajadust võidelda terrorismiga ja ennetada radikaliseerumist, tõkestada organiseeritud kuritegevust ja võidelda küberkuritegevuse vastu;
- (12) võttes arvesse Europoli olulist rolli õiguskaitseasutuste toetamisel liikmesriikides, kus toimuvad suured rahvusvahelised jalgpalliturniirid, et ennetada ja tõkestada rahvusvahelise terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse ohtu,

KÄESOLEVAGA

- (1) KUTSUB suuri rahvusvahelisi jalgpalliturniire korraldavaid liikmesriike TUNGIVALT ÜLES võtma arvesse lisas esitatud soovitatavaid häid tavasid;
- (2) RÕHUTAB, et käsiraamatus esitatud soovitused ei piira olemasolevaid siseriiklikke õigusnorme, eelkõige kohustuste jaotust asjaomaste liikmesriikide erinevate asutuste ja teenistuste vahel, ega komisjonile aluslepingutega antud volitusi;
- (3) MÄRGIB, et kuigi lisatud käsiraamatus sisalduvad meetmed on mõeldud peamiselt suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride korraldamiseks, võivad liikmesriigid, kui nad peavad seda asjakohaseks, kohaldada meetmeid muude suurte rahvusvaheliste spordiürituste puhul.

EUROOPA KÄSIRAAMAT SUURTE RAHVUSVAHELISTE JALGPALLITURNIIRIDE KORRALDAMISE KOHTA

VÕÕRUSTAVA RIIGI POLITSEITÖÖ PLANEERIMINE JA RAHVUSVAHELINE POLITSEIKOOSTÖÖ

Sissejuhatus ja ülevaade

Käsiraamatu eesmärk

1. Käsiraamatu eesmärk on anda teavet ja tuge võõrustava riigi politseitöö planeerimiseks ja operatsioonideks Euroopa riikides, mille UEFA või FIFA on valinud suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride korraldajaks (või kaaskorraldajaks).
2. Suunised põhinevad viimastel aastakümnetel Euroopas ja maailmas saadud kogemustel ning nendega seotud heade tavade väljakujunemisel ja arenemisel seoses viimaste turniiridega, ning, kui see on asjakohane, kogemustel, mis on seotud rahvusvahelise mõõtmega jalgpallikohtumiste tiheda iga-aastase võistluskalendriga.

Rahvusvaheline politseikoostöö

3. Rahvusvaheline politseikoostöö on pikka aega olnud turniiri korraldava riigi politseitöö strateegiate ja nendega seotud turniiri politseitöö infrastruktuuri raamistiku lahutamatu osa.
4. Seega, kuigi käsiraamatus keskendutakse rahvusvahelisele politseikoostööle, ei saa seda suurtorniiri korraldamise olulist osa käsitleda eraldi neist väljakutsetest ja planeerimisprobleemidest, millega võõrustava riigi politsei seisab silmitsi riigi, piirkonna ja võõrustava linna tasandil.

5. Kõigil Euroopa riikidel on kogemusi Euroopa tasandi klubi- või koondiseturniiridega seotud üksikmatšide korraldamisel, kuid üksiku rahvusvahelise mõõtmega jalgpallikohtumise korraldamise ja umbes ühe kuu pikkuse kõrgetasemelise rahvusvahelise jalgpalliturniiri korraldamise vahel on suur erinevus.
6. Seda erinevust toonitatakse kogu käsiraamatus, eelkõige seoses järgmisega:
 - peamised poliitilised ja struktuurilised vajadused, mida võõrustava riigi ametiasutused peavad arvesse võtma ja lahendama turniiri kavandamise protsessi esimeses etapis,
 - strateegiline ja operatiivplaneerimine nii riigi kui ka võõrustava linna tasandil, ja, mis on väga oluline,
 - rahvusvahelise politseikoostöö, sealhulgas turniiri rahvusvahelise politseikoostöö keskuse (IPCC) integreerimine terviklikku ja mitmetahulisse turniiri politseitöö strateegiasse.
7. Suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride korraldamise kogemus on Euroopa piires erinev. Mõnel riigil on juba varem kogemusi selliste turniiride korraldamisel, kuid teiste riikide jaoks on see esimene kord.
8. Tunnistades vajadust võtta arvesse seda turniirikorraldamise kogemuse erinevust, põhineb käesolev käsiraamat vältimatult eeldusel, et võõrustava riigi politsei (riigi, piirkondlikul ja võõrustava linna tasandil) jaoks on tegemist esimese korraga tagada korda turniiri matšidel.
9. Veelgi enam, isegi varasemate kogemustega riikides on personalivahetuse ja heade tavade arenemise tõttu vaja olemasolevad tegutsemispõhimõtted põhjalikult läbi vaadata.
10. Sellistel juhtudel võivad käesolevas käsiraamatus esitatud suunised olla meespea, mille abil teavitada ja toetada politseitöö poliitikakujundajaid, strateege ja vanemametnikke rahvusvahelise politseikoostöö rolli kindlaksmääramisel ja määratlemisel turniiri korraldava riigi tervikliku, mitmetahulise ja paindliku politseitöö strateegia kavandamisel ja elluviimisel.

11. Samuti tunnistatakse, et põhiseaduslikust korrast tulenev riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi politseitöö planeerimine ja operatsioonide juhtimine/järelevalve, mida kohaldatakse linnades, mis on määratud turniiri mängude võõrustajaks, erineb Euroopas märkimisväärselt.
12. Näiteks mõnes riigis võib piirkondlikel või kohalikel omavalitsustel või linnapeadel olla keskne roll võõrustavas linnas kasutatavate politseitööd ning sellega seotud ohutust ja julgeolekut käsitlevate strateegiate kindlaksmääramisel. Käesolevas käsiraamatus kasutatakse mõistet „*võõrustava linna politseiasutused*“, mida tuleks mõista kui ametkonda, kelle vastutusalasse on määratud politseitöö strateegiate ja operatsioonide kavandamine võõrustavas linnas.
13. Seega keskendub käsiraamatu esimese osa (turniiriga seotud rahvusvaheline politseikoostöö), teise osa (kõrgetasemelised poliitilised ja struktuursed vajadused) ja neljanda osa (turniiri IPCC ettevalmistus- ja tegevuskord) sisu riigi tasandil kehtivatele kavandamis- ja struktuurilistele kaalutlustele.
14. Võttes aga arvesse eespool nimetatud põhiseadusliku, õigus- ja halduskorra erinevusi piirkondlikul ja kohalikul tasandil, keskendub kolmanda osa (turniiriga seotud politseioperatsioonide kavandamine võõrustavates linnades) ja viienda osa (külastava riigi politseidelegatsiooni toetav ja nõuandev roll) sisu eelkõige peamistele politsei operatiivplaneerimise kaalutlustele ja headele tavadele.
15. Põhimõtteliselt rõhutatakse läbivalt vajadust tunnistada, et iga võõrustav riik peab kohandama oma planeerimis- ja tegevuskorda, et võtta arvesse konkreetseid põhiseadusliku ja õigusraamistiku nõudeid ning mitmesuguseid riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi vajadusi ja asjaolusid.

Riigi suveräänsus

16. Seetõttu tuleb rõhutada, et käsiraamatus esitatud suunistes tunnustatakse täielikult ega kahjustata mingil viisil aluspõhimõtet, mille kohaselt vastutus rahvusvaheliste jalgpalliturniiride politseitöö eest on võõrustava riigi politsei kohustus ja peab jääma tema kohustuseks.

17. Seda riigi suveräänsuse põhimõtet kohaldatakse ka iga riigi suhtes, kelle UEFA või FIFA on valinud ühiselt või mitmes riigis võõrustatava turniiri toimumiskohaks.
18. See on ülioluline, võttes arvesse turniiri korraldamiseks kandideerimisel võetud võõrustava riigi kohustusi (muu hulgas valitsuse garantiid) ning eelkõige vajadust kajastada suuri erinevusi seoses järgmisega: riigi põhiseadus ja kultuur; politseitöö struktuur ja strateegia; rahvahulga ohjamisega seotud õiguslik ja regulatiivne ning haldusraamistik; ning paljud muud riikliku ja kohaliku tasandi tegurid.
19. Sellised erinevused võivad ilmned ka seoses politseitöö poliitikat käsitlevate peamiste turniiriga seotud otsustega ning strateegilise ja operatiivplaneerimisega. Näiteks võidakse otsustada, et riikliku tasandi politsei peaks juhtima mõningaid planeerimis- ja operatiivtegevusi, millega tavaliselt tegelevad võõrustavate linnade politseiasutused. Samamoodi võib vastavalt riigi põhiseadusele ja/või õigusraamistikule võõrustava linna politseitöö strateegiate koostamise ja taktikalise planeerimise eest vastutada kohalik või piirkondlik omavalitsus (või linnapea).
20. Selliste küsimuste üle otsustavad üksnes võõrustava riigi ametiasutused. Vastavalt sellele põhimõttele püütakse käesoleva käsiraamatuga pakkuda väljakujunenud häid tavasid, mis on võõrustava riigi ametiasutustele vähemalt toeks ja teabeks mitme olulise küsimuse käsitlemise puhul, mida võõrustaja peab lahendama planeerimise ja turniiri ettevalmistamise varases etapis.

Käsiraamatu vorm

21. Selguse huvides on suunised esitatud viies osas:

Esimene osa. Turniiriga seotud rahvusvaheline politseikoostöö

22. Esimeses osas esitatakse taustteave ja selgitus planeerimise kohta, mida rahvusvahelise politseikoostöö eri osade kindlaksmääramisel ja määratlemisel vajavad võõrustava riigi valitsuse ja politseitöö poliitikakujundajad, strateegid ja planeerijad.

23. See hõlmab turniiri rahvusvahelise politseikoostöö keskuse (IPCC) rolli ja volituste käsitlemist.
24. Seda tehes selgitatakse käsiraamatus, miks IPCC rolli kõrgetasemeline staatus ja tähtsus on asjakohane, võttes arvesse teabevahetuse tohutut mahtu, mis on vajalik, et aidata võõrustava riigi politseil valmistuda turniiriga seotud probleemideks ja nende lahendamiseks:
- turniiri ajal külastavad võõrustajariiki kümned tuhanded jalgpallifännid kogu Euroopast ja kaugemalt, ning
 - Varasemad hästi dokumenteeritud märkimisväärsed ja suurt tähelepanu pälvinud avaliku korra rikkumised seoses mitme suure Euroopas toimunud jalgpalliturniiriga.
25. Käsiraamatus käsitletakse siiski ka praegust terminoloogilist kõrvalekallet, mille puhul IPCC põhifunktsioonid keskenduvad spordisündmuse rahvusvahelise politseikoostöö laiemas raamistikus üheainsa, ehkki olulise elemendiga seotud teabevahetusele ja analüüsile.
26. Sisuliselt on IPCC ülesanne koguda, hinnata ja analüüsida kogu Euroopast või kogu maailmast (sõltuvalt ürituse laadist), eelkõige (kuid mitte ainult) turniiril osalevatelt riikidelt saadud teavet, eesmärgiga teavitada ja toetada võõrustava riigi politsei rahvahulga ohjamise operatsioone (avaliku korra ja avaliku julgeoleku tagamine) võõrustavates linnades ja vajaduse korral mujal.
27. See protsess erineb teiste rahvusvahelise politseikoostöö asutuste, näiteks Interpoli, Europoli ja asjakohasel juhul Frontexi rollist ja pädevusest, kelle eriülesanded keskenduvad mitmesuguste rahvusvaheliste terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja piirikontrolliga seotud probleemide ennetamisele ja neile reageerimisele.
28. Neid küsimusi käsitletakse teises osas koos võõrustava riigi võimalike vahenditega pakkuda struktuurset selgust selle kohta, milline on turniiriga seotud politseitöö strateegia eri komponentide ja rahvusvahelise mõõtmega politseikoostöö vaheline seos, ning tõhustada nendevahelist koordineerimist.

29. Esimeses osas rõhutatakse ka seda, kui oluline on, et võõrustava riigi valitsus- ja politseiasutused sõlmiksid kahepoolsed kokkulepped:
- i) iga rahvusvahelise politseitöö partnerasutusega, määratledes ühises tegevuskavas nende vastavad rollid ja tugiteenused, ning
 - ii) iga turniiril osaleva riigiga, määrates kindlaks võõrustava riigi politseile ja muudele asutustele antava toetuse.

Teine osa. Kõrgetasemelised poliitilised ja struktuurilised vajadused

30. Teises osas kirjeldatakse mitmeid peamisi kõrgetasemelisi ja omavahel seotud poliitilisi vajadusi, mis tuleb lahendada ja kindlaks määrata valitsuse ja riikliku politseitöö tasandil enne turniiri planeerimise ettevalmistavat etappi.
31. See hõlmab turniiriga seotud politseitöö struktuuri kindlaksmääramist, mille eesmärk on tagada integreeritud lähenemisviis tervikliku ja mitmetahulise, kuid paindliku turniiriga seotud politseitöö strateegia elluviimisele.
32. Samuti sisaldab see strateegiat, mis hõlmab rahvusvahelise politseitöö partnereid ja tagab tõhusa korra teabevahetuse ja ohuanalüüside koordineerimiseks võõrustajariigi politseitöö strateegia eri osade vahel.
33. See on väga oluline, arvestades seda, millises ulatuses võivad kattuda ja kattuvadki turniiri mõjutavad ohud ning politsei reageerimine neile. Käsiraamatus rõhutatakse läbivalt vajadust kasutada terviklikku lähenemisviisi politseitööle.
34. Teises osas käsitletakse ka mitmeid muid poliitikaga ja struktuurilise planeerimisega seotud vajadusi, sealhulgas:
- turniiri hädaolukorra planeerimine ja tegevuse koordineerimine,
 - õigus- ja haldusraamistiku läbivaatamine ja, mis on väga oluline,
 - rahvusvahelise politseikoostöö eelarved.

Kolmas osa. Turniiriga seotud politseioperatsioonide kavandamine võõrustavates linnades

35. Kolmandas osas on esitatud rida operatiivtegevuse kavandamisega seotud kaalutlusi, mille kohalikud ja/või piirkondlikud politseitöö poliitikakujundajad ja strateegid peavad lahendama aegsasti enne turniiri algust, et olla valmis mitmesugusteks prognoositavateks ja võimalikeks väljakutseteks ajal, kui turniiri politseitöö operatsioonid keskenduvad võõrustavates linnades toimuvatele kohtumistele.
36. Kolmandas osas esitatud soovitatav hea tava kajastab traditsioonilist tava, mille kohaselt peaks võõrustava linna politsei (või asjakohane kohalik või piirkondlik omavalitsus, kellel on põhiseaduslik roll politseitöö planeerimisel ja operatsioonidel oma vastavas vastutuspiirkonnas) töötama välja ja ellu viima politseitöö korraldamise seoses turniiri nende linnas toimuvate matšidega, võttes arvesse politsei poolt riigi tasandil antud juhiseid ja suuniseid.
37. Riigi tasandi suunised või juhised on olulised, arvestades vajadust ühtlustatud lähenemisviisi järele politseioperatsioonide läbiviimisel igas võõrustavas linnas. Samas tuleb iga võõrustava linna puhul politseitöö planeerimisel arvesse võtta ka kohalikke olusid, millest suur osa võib olla sellele linnale ainuomane.
38. Seetõttu tuleb kolmanda osa sisu puhul eeldada, et võõrustava linna politsei poliitika ja strateegia kujundajad peavad välja töötama ja ellu viima tervikliku ja kohandatud linnakeskse turniiri politseitöö strateegia. See hõlmab mitmesuguseid põhikaalutlusi, mida käsiraamatu selles osas käsitletakse.
39. Toonitatakse ka suhteid võõrustava linna politseiasutuste ning nende riigi tasandi ja rahvusvaheliste partnerite vahel ning vajadust luua operatiivplaneerimise protsessi raames uusi kohalikke ja piirkondlikke partnerlusi ning tugineda olemasolevatele.

Neljas osa. Turniiri IPCC ettevalmistus- ja tegevuskord

40. Neljas osa põhineb rahvusvahelise politseikoostöö keskuse (IPCC) traditsioonilisel rollil ning headel tavadel, mis on tekkinud ja arenenud seoses hiljutiste Euroopas korraldatud rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega.
41. Selles antakse võõrustavatele riikidele üksikasjalikku teavet planeerimis-, ettevalmistus- ja tegevuskorra kohta, mis on vajalik selleks, et tagada, et turniiri IPCC saab täita oma ülesannet – pakkuda integreeritud lähenemisviisi võõrustava riigi politsei rahvahulga ohjamise operatsioonide teavitamiseks ja toetamiseks.

Viies osa. Külastava riigi politseidelegatsiooni toetav ja nõuandev roll

42. Viiendas osas keskendutakse külastavate riikide politseidelegatsioonide toetavale rollile (mõnikord nimetatakse neid rahvusvahelise mõõtmega üksikute jalgpallimatšide „vaatleja- või vaatlusrühmadeks“). Samuti põhineb see osa aastakümnete pikkusel kogemusel ja headel tavadel, mis on välja töötatud seoses Euroopas ja mujal korraldatud rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega ning asjakohasel juhul seoses Euroopa klubide ja riikide meistrivõistluste matšide tiheda iga-aastase võistluskalendriga.
43. Selguse huvides põhineb viiendas osas soovitatud hea tava kokkuvõtvalt nõukogu resolutsiooni, milles käsitletakse ajakohastatud käsiraamatut, mis sisaldab soovitusi rahvusvaheliseks politseikoostööks ja julgestustööks rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik („ELi jalgpalli käsiraamat“) (11160/24) eri punktides esitatud suunistel.
44. Sisuliselt antakse selles osas mitmesugust teavet külastavate riikide politseidelegatsioonide koosseisu, rollide ja lähetamise kohta ning nende võimaliku olulise panuse kohta võõrustavas linnas toimuvate politseioperatsioonide toetamisel.

45. Selles rõhutatakse rolli, mida külastavate riikide politseidelegatsioonid võivad etendada oma riigi võistkonna poolehoidjate käitumise jälgimisel, tekkivate riskide kindlakstegemisel ja võõrustavas linnas toimuvate politseioperatsioonide teavitamisel. Samuti selgitatakse rolli, mida need delegatsioonid võivad etendada külastavate poolehoidjatega suhtlemisel võõrustava riigi politsei nimel.

Täiendavat lugemist

46. Lisaks headele tavadele, mis on välja kujunenud ja arenenud seoses hiljutiste turniiridega, võetakse käsiraamatus asjakohasel juhul ja selguse huvides arvesse ka varasemate dokumentide sisu, mis võivad mõjutada võõrustava riigi politsei tegevuse planeerimise ja operatiivtasandiga seotud kaalutlusi riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, eelkõige:
- nõukogu resolutsioon ajakohastatud käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi rahvusvaheliseks politseikoostööks ja julgestustööks rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik („ELi jalgpalli käsiraamat“) (11160/24) ja
 - nõukogu resolutsioon käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi selle kohta, kuidas politsei ja poolehoidjate vahelise koostöö heade tavade ülevõtmise abil ära hoida ning ohjeldada vägivalda ja korrarikkumisi rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik (12792/16); ning
 - Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (muudetud 2019. aastal ja välja antud 2020. aastal), milles antakse täiendavaid ja üksikasjalikumaid suuniseid küsimustes, mis võivad mõjutada võõrustava riigi politsei tegevuse planeerimise ja operatiivtasandiga, näiteks turniiriga seotud tähiste ja liikluskorraldusega seotud kaalutlusi.

47. Nendes dokumentides käsitletakse suuri rahvusvahelisi jalgpalliturniire, kuid see teave on laiali eri teemadele pühendatud peatükkides ning seda esitatakse enamasti üksikute rahvusvaheline mõõtmega jalgpallimatšide kontekstis ja/või seoses laiemate, mitut asutust hõlmavate ohutus-, julgeoleku- ja teeninduskaalutlustega.
48. Sellest hoolimata võivad eespool nimetatud dokumendid olla võõrustava riigi turniiri politseitöö poliitika- ja strateegiakujundajatele ning vanemametnikele lisateabe allikaks. Seetõttu juhul, kui leitakse, et sellest võib olla kasu, esitatakse käsiraamatu vastavas punktis viide täiendavale lugemisele.

Käsiraamatu kohaldamine

49. Kokkuvõtteks rõhutatakse, et kuigi käsiraamatus keskendutakse rahvusvahelistele jalgpalliturniiridele, mis traditsiooniliselt on võõrustavate riikide jaoks kõige keerulisemad sündmused, võib selles sisalduvaid põhimõtteid ja tavasid kohandada ja kohaldada muudele suurtele spordiüritustele, kui võõrustava riigi ametiasutused seda asjakohaseks peavad.
-

EUROOPA KÄSIRAAMAT SUURTE RAHVUSVAHELISTE JALGPALLITURNIIRIDE KORRALDAMISE KOHTA

Käsiraamatu sisu

Jagu	Teema	Lk
	Sissejuhatus ja ülevaade	1

ESIMENE OSA. TURNIIRIGA SEOTUD RAHVUSVAHELINE POLITSEIKOOSTÖÖ

1.1	Võõrustava riigi turniiriga seotud politseitöö planeerimine ja rahvusvaheline politseikoostöö	
1.2	Turniiri rahvusvahelise politseikoostöö keskuse (<i>Tournament International Police Cooperation Centre – IPCC</i>) roll	
1.3	Turniiriga seotud rahvusvahelise politseikoostöö laiem raamistik	
1.4	Rahvusvahelist politseikoostööd käsitlevad kahepoolsed kokkulepped	
1.4 a	Kahepoolsed lepingud rahvusvaheliste politseiasutustega	
1.4 b	Kahepoolsed lepingud riikidega	

Liited

A.1	Europol: roll ja tugiteenused	
A.2	Interpol: roll ja tugiteenused	
A.3	Frontex: roll ja tugiteenused	

TEINE OSA. KÕRGETASEMELISED POLIITILISED JA STRUKTUURILISED VAJADUSED

- 2.1 Mitut asutust hõlmav turniiri planeerimiskord
- 2.2 Riiklik politsei planeerimiskord
- 2.3 Riiklik ja rahvusvaheline turniiriga seotud politsei infrastruktuur
- 2.4 Politsei spetsialiseerunud operatiivüksuste/-keskuste struktuur ja asukoht
- 2.5 Turniiriga seotud politseitöö koordineerimiskorra struktuur ja asukoht
- 2.6 Turniiri hädaolukorraga seotud tegevuse planeerimise ja tegevuse koordineerimise rühm
- 2.7 Õigus- ja haldusraamistiku läbivaatamine
- 2.8 Rahvusvahelise politseikoostöö eelarved
- 2.9 Rahvusvahelise politseikoostöö lõimimine võõrustava riigi ettevalmistustesse
- 2.10 Ühiselt võõrustatavad või mitme võõrustajaga turniirid

Liited

- 2.A IPCC struktuuri ja teabevooge näitlikustav mudel
- 2.B Riikliku ja rahvusvahelise politseikoostöö struktuuri näitlikustav mudel (koospaiknemise korral)
- 2.C Näitlikustav mudel: riikliku ja rahvusvahelise politseikoostöö struktuur (eraldi paiknemise korral)

KOLMAS OSA. TURNIIRIGA SEOTUD POLITSEIOPERATSIOONIDE KAVANDAMINE VÕÕRUSTAVATES LINNADES

- 3.1 Politseitöö kavandamine ja ettevalmistamine võõrustavas linnas
- 3.2 Võõrustava linna politsei koostöö riiklike asutustega
- 3.3 Võõrustava linna politseitöö kavandamise ja operatiivstruktuuriga seotud kord
- 3.4 Võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö kavandamise rühma roll
- 3.5 Võõrustava linna politsei koostöö organiseeritud kuritegevuse ja terrorismivastase võitlusega tegelevate politsei operatiivüksuste/-keskustega
- 3.6 Võõrustava linna politsei roll terrorismiohtudega seotud tegevuse kavandamisel ja sellistele ohtudele reageerimisel
- 3.7 Võõrustava linna politsei roll tegevuse kavandamisel poliitiliselt äärmusliku ja diskrimineeriva käitumise korral ja sellisele käitumisele reageerimisel
- 3.8 Võõrustava linna politseitöö kavandamise roll kohalikus (või piirkondlikus) hädaolukorra planeerimise korras
- 3.9 Võõrustava linna turniiriga seotud rahvahulga ohjamise politseitöö kavandamine
- 3.10 Dünaamiline riskihindamine ja rahvahulga ohjamine
- 3.11 Võõrustava linna politsei avalikes kohtades läbiviidavate operatsioonide kavandamine
- 3.12 Võõrustava linna tähised
- 3.13 Võõrustava linna politsei koostöö turniiri korraldajaga / staadioni juhtkonnaga
- 3.14 Võõrustava linna politsei koostöö õigus- ja haldusasutuste ning prokuratuuridega
- 3.15 Võõrustava linna politsei koostöö turniiri IPCCga
- 3.16 Võõrustava linna politsei koostöö riigi liikluspolitseiga

- 3.17 Võõrustava linna politsei liikluse korraldamise kord
- 3.18 Võõrustava linna politsei teabevahetus kohalike kogukondadega
- 3.19 Võõrustava linna politsei koostöö poolehoidjate esindajatega
- 3.20 Võõrustava linna politsei meediasstrateegia

Liited

- 3.A Võõrustava linna politsei koostöö külalisvõistkondade poolehoidjate fännistaapidega
- 3.B Võõrustava linna politsei koostöö külalisvõistkondade fännikoordinaatoritega

NELJAS OSA. TURNIIRI IPCC ETTEVALMISTUS- JA TEGEVUSKORD

- 4.1 IPCC tegevuse kavandamine
- 4.2 IPCC struktuur
- 4.3 IPCC juhtimiskord
- 4.4 IPCC toetusrühma käsitlev kord
- 4.5 IPCC diasporaa-analüütikute roll
- 4.6 IPCC kontaktametnike tegevuse kord
- 4.7 IPCC logistika kord
- 4.8 IPCC kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiateenused
- 4.9 IPCC kahepoolsed kokkulepped
- 4.10 IPCC oludega tutvumise koolitus
- 4.11 IPCC teabevahetuse töökord
- 4.12 IPCC külastavate riikide politseidelegatsioonide lähetuskorra koordineerimine

- 4.13 IPCC turniiriga seotud statistika registreerimine ja kasutamine
- 4.14 IPCC meediaga suhtlemine ja teabevahetus
- 4.15 Tagasiside ja kogemused

**VIIES OSA. TURNIIRIGA SEOTUD POLITSEI RAHVAHULGA OHJAMISE
STRATEEGIA: KÜLASTAVATE RIIKIDE POLITSEIDEGATSIOONIDE
TOETAV JA NÕUANDEV ROLL**

- 5.1 Külastavate riikide politseidelegatsioonide käsitlevad kahepoolsed läbirääkimised ja kokkulepped
- 5.2 Külastavate riikide politseidelegatsioonide koosseis
- 5.3 Külastavate riikide politseidelegatsioonide peamised ülesanded
- 5.4 Külastavate riikide politseidelegatsioonide saatjad (kontaktisikud)
- 5.5 Keelte kasutamise kord
- 5.6 Võõrustava riigi ja külastava riigi politsei vaheline koostöö turniiri käigus
- 5.7 Külastavate riikide politseidelegatsioonide tunnusvestide kasutamine
- 5.8 Staadioni akrediteering külastavate riikide politseidelegatsioonidele
- 5.9 Kulud ja rahastamiskord
- 5.10 Külastavate riikide politseidelegatsioonide juhtide ja tegevuse koordinaatorite eelkülastused võõrustavatesse linnadesse

Liide

- 5.A Tervisekaitse- ja leevendusmeetmed

ESIMENE OSA. TURNIIRIGA SEOTUD RAHVUSVAHELINE POLITSEIKOOSTÖÖ

Punkt 1.1. Võõrustava riigi turniiriga seotud politseitöö planeerimine ja rahvusvaheline politseikoostöö

1.1.1. Suure rahvusvahelise jalgpalliturniiri võõrustamine nõuab ulatuslikku planeerimist. See hõlmab mitmesuguste kõrgetasemeliste poliitiliste vajaduste käsitlemist (kirjeldatud käesoleva käsiraamatu teises osas), mis tuleb lahendada planeerimisprotsessi varases etapis, et luua raamistik paljude omavahel seotud turniiri ettevalmistuste ja operatsioonide jaoks.

1.1.2. Turniiriga seotud politseitöö kavandamise lahutamatu osana tuleb valitsuse ja politsei otsustajatel ja strateegidel:

- määrata kindlaks ja määratleda rahvusvaheliste politseitöö partnerite roll ning nende pakutavad toetus ja teenused ning
- lõimida rahvusvahelise politseikoostöö roll terviklikku ja mitmetahulisse (ent siiski paindlikku) turniiri võõrustajariigi politseitöö strateegiasse.

1.1.3. Kui need küsimused on lahendatud, tuleks keskenduda sellele, et kindlaks määrata turniiri politseitöö struktuur, mis on vajalik võõrustava riigi politseitöö strateegia elluviimiseks ning – mis on oluline – rahvusvaheliste politseipartnerite kaasamiseks. Eesmärk on tagada tõhus kord selleks, et:

- vahetada ja analüüsida riikliku ja rahvusvahelise politsei valduses olevat teavet ning
- koordineerida meetmeid, mis on vajalikud mitmesuguste turniiriga seotud ohtude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks.

1.1.4. Kõnealune oluline turniiriga seotud politseitöö eesmärk peegeldab seda, millises ulatuses võivad kattuda ja kattuvadki turniiri mõjutavad ohud ning politsei reageerimine neile. Vajalik on kasutada terviklikku lähenemisviisi politseitööle.

1.1.5. Järgmises kahes punktis kirjeldatakse rahvusvahelise turniiriga seotud rahvusvahelise politseikoostöö eri komponentide allikaid ja olemust.

Punkt 1.2. Turniiri rahvusvahelise politseikoostöö keskuse (*Tournament International Police Cooperation Centre – IPCC*) roll

1.2.1. Rahvusvaheliste partnerite pakutav toetus koosneb mitmest komponendist, millest kõige olulisem on rahvusvahelise politseikoostöö keskuse (IPCC) (varasemates Euroopa dokumentides on seda nimetatud politseiteabe koordineerimiskeskuseks (PICC)) roll ja pädevus.

1.2.2. Viimastel aastakümnetel on IPCC muutunud Euroopas võõrustatavate suurte rahvusvaheliste jalgpalliturniiride põhielelendiks ning IPCC staatus ja tähtsus turniiridel on täiesti asjakohane, arvestades järgmist:

- väljavaade, et turniiri ajal külastavad võõrustavat riiki kümned tuhanded toetajad kogu Euroopast ja kaugemalt,
- varasemad hästi dokumenteeritud märkimisväärsed ja suurt tähelepanu pälvinud avaliku korra rikkumised seoses mitme suure Euroopas toimunud jalgpalliturniiriga, ning
- teabevahetuse ülisuur kogus, mis on vajalik võõrustava riigi politsei rahvahulga ohjamise operatsioonide toetamiseks.

1.2.3. IPCC põhiülesanne on tegutseda turniiriga seotud rahvusvahelise politseiteabe vahetamise, hindamise ja analüüsimise keskusena, et lisaks muudele struktuuridele toetada kogu turniiri vältel võõrustava riigi politsei juhtimisstruktuure tõhusate riskipõhiste rahvahulga ohjamise (avalik kord ja julgeolek) operatsioonide läbiviimisel võõrustavates linnades ja vajaduse korral mujal.

1.2.4. Selle eesmärgi saavutamiseks koosneb IPCC pädevus traditsiooniliselt kolmest omavahel seotud ülesandest:

- rahvahulga ohjamise küsimusi käsitleva teabe vahetamine, haldamine ja analüüsimine, mille on esitanud riiklike jalgpalli teabepunktide (RJT) Euroopa võrgustik või (osalevates riikides, mis ei kuulu RJTde võrgustikku) määratud politsei ühtsed kontaktpunktid – protsess, mida hõlbustab turniiril osalevate riikide ja vastavalt vajadusele muude riikide kontaktametnike lähetamine IPCCsse (vt käesoleva käsiraamatu neljas osa),
- tegutsemine foorumina, kus jagatakse rahvusvahelist politseiteavet, riskihinnanguid ja muid rahvahulga ohjamise küsimusi käsitlevaid analüüse määratud politsei ühtsete kontaktpunktidega võõrustavates linnades ja võõrustava riigi riikliku politseitöö võrgustikuga laiemalt, ning
- külastavate riikide politseidelegatsioonide (mida mõnikord nimetatakse *vaatleja*- või *vaatlusrühmadeks*) lähetamise korra koordineerimine, et anda politseile nõu ja tuge võõrustavates linnades ja, kui see on asjakohane, muudes paikades.

1.2.5. See kolmeosaline lähenemisviis võimaldab turniiri IPCC-l pakkuda terviklikku ja integreeritud lähenemisviisi võõrustava riigi politsei rahvahulga ohjamise operatsioonide rahvusvahelisele toetamisele.

1.2.6. Seda tehes pakub IPCC ka Euroopa RJTde võrgustikule võimalust täita oma Euroopa õigusest tulenevat kohustust tegutseda *otsese ja keskse kontaktpunktina mille ülesanne on asjakohase teabe vahetamine ja rahvusvahelise politseikoostöö hõlbustamine seoses rahvusvahelise ulatusega jalgpallivõistlustega*¹.

1.2.7. Üksikasjalikud suunised IPCC tegevuse kavandamise, ettevalmistamise ja töökorralduse kohta on esitatud käesoleva käsiraamatu neljandas osas.

¹ Nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsus 2002/348/JSK, mida on muudetud nõukogu 12. juuni 2007. aasta otsusega 2007/412/JSK.

Punkt 1.3. Turniiriga seotud rahvusvahelise politseikoostöö laiem raamistik

1.3.1. Nagu eespool rõhutatud, on IPCC turniiriga seotud rahvusvahelise politseikoostöö kõige olulisem osa ja toimib suurima hulga politseiteabe vahetamise keskusena.

1.3.2. Turniiriga seotud riskid ulatuvad aga kaugemale rahvahulga ohjamisega seotud probleemidest (ja RJTde pädevusvaldkonnast). Seega on IPCC vaid üks osa turniirile eriomase rahvusvahelise politseikoostöö laiemast raamistikust.

1.3.3. Kõik suured kõrgetasemelised üritused, sealhulgas rahvusvahelised jalgpalliturniirid, annavad terrorirühmitustele ja/või organiseeritud kuritegevusele võimaluse kasutada sündmust oma kuritegelike eesmärkide saavutamiseks, ning suurendavad selliste tegude ohtu. Selline riigipiire ületav tegevus nõuab asjaomaste ohtude ennetamisele ja nende vastu võitlemisele pühendunud asutustelt ja institutsioonidelt rahvusvahelist reageerimist.

1.3.4. Europol, Interpol ja/või muud justiits- ja siseküsimuste valdkonna ametid, näiteks Frontex, võivad kooskõlas oma õiguslike volitustega mängida olulist rolli rahvusvahelisi jalgpalliturniire võõrustavate riikide pädevate asutuste toetamisel. See roll hõlmab tavaliselt järgmise toe pakkumist:

- juurdepääs terrorirühmitusi ning rahvusvahelist kuritegevust ja kurjategijaid käsitlevatele andmetele;
- spetsialiseeritud tugiteenused;
- koolitusprogrammid;
- paiksed ja/või mobiilsed luure koordineerimise keskused;
- kontaktametnike ning lisapersonali ja -ressursside lähetamine; ning
- terrorismi, erinevat liiki organiseeritud kuritegevuse ja tõhustatud piirikontrolliga seotud ohuhinnangud.

1.3.5. Võõrustava riigi politseiasutustel on varasemad kogemused suhtlemisel nii Europoliga kui ka Interpoliga (ja Frontexiga, kui tegemist on ELi liikmesriigiga) ning teadmised selle kohta, milliseid põhiteenuseid need saavad pakkuda. Seetõttu on võõrustava riigi politsei esmane ülesanne teha nende asutustega koostööd, et kaaluda nende võimaliku rolli ulatust ja laadi võõrustava riigi politsei ettevalmistuste ja operatsioonide toetamisel.

1.3.6. Oluline on märkida, et alates 2001. aastast on Europolil ja Interpolil sõlmitud koostööleping, mille üks põhieesmärk on:

- „operatiivse, strateegilise ja tehnilise teabe vahetamine, tegevuse koordineerimine, sealhulgas ühiste standardite ja tegevuskavade väljatöötamine, koolitamine ja teadusuuringud ning kontaktametnike lähetamine.“

1.3.7. Seetõttu võib võõrustava riigi politsei kaaluda, et paluda neil kahel asutusel kokku leppida kummagi roll seoses turniiriga ja koostada ühise tegevuskava kavand, mis esitatakse kaalumiseks võõrustava riigi ametiasutustele.

1.3.8. On tõenäoline, et nii Europolil kui ka Interpolil on enne turniiri ja selle ajal täita oluline täiendav roll.

1.3.9. Kuna Euroopa Liit asutas Europolit peamise eesmärgiga saavutada turvalisem Euroopa kõigi ELi kodanike hüvanguks, võideldes terrorismi, küberkuritegevuse ning muude raskete ja organiseeritud kuritegevuse vormide vastu, on tõenäoline, et Euroopas võõrustatava turniiri puhul on Europolil täita suurem roll (eelkõige, kuid mitte ainult, juhul kui võõrustav riik on ELi liikmesriik). Sellega seoses on samuti asjakohane, et Europol teeks koostööd ka paljude ELi mittekuuluvate partnerriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

1.3.10. Interpoli roll on ülemaailmne ning üks aspekte vajaliku rahvusvahelise politseitoetuse täpse olemuse, rolli ja ulatuse kindlaksmääramisel keskendub sellele, kas tegemist on Euroopa tasandi või ülemaailmse turniiriga.

1.3.11. Näiteks FIFA egiidi all korraldatavatel maailmameistrivõistlustel osaleb riike kõigist maailmajagudest ja see pakub võõrustava riigi õiguskaitseasutustele suuremaid väljakutseid, nagu näiteks organiseeritud ebaseadusliku sissetrände käsitlemine. Samamoodi võivad UEFA egiidi all korraldataval Euroopa turniiril osaleda riigid, kes jäävad väljapoole Euroopa üldtunnustatud geograafilisi ja poliitilisi piire.

1.3.12. Sisuliselt peaks turniiriga seotud politsei ja valitsuse tegevuse kõrgetasemelise kavandamise peamine tulemus olema selge signaal, millist toetust vajatakse rahvusvahelistelt politseiasutustelt, kellel on eriteadmised rahvusvahelise terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse ennetamisel ja nendega võitlemisel ning piirikontrolli tugevdamisel.

1.3.13. Selguse huvides on käsiraamatu käesolevale osale lisatud ülevaade nende asutuste rollist ja pakutavatest teenustest, käsitledes Europolit (1.A liide), Interpoli (1.B liide) ja Frontexit (1.C liide).

1.3.14. Siiski tuleb taas rõhutada, et iga juhtumi puhul tuleks nõutavat toetust üksikasjalikult arutada turniiri kavandamise esimeses etapis ja seejärel sätestada asjaomaste ametitega sõlmitud kahepoolsetes kokkulepetes (vt punkt 1.4 allpool).

1.3.15. Seega võib võõrustava riigi politseistrateegia neli põhikomponenti, mis hõlmavad rahvusvaheliste partnerite toetust, kokku võtta järgmiselt:

i) piirikontrolli ja riiki sisenemise kord hõlmab vastuvõtva riigi piiripolitseid ja muid võõrustava riigi sissetrände küsimustega tegelevaid õiguskaitseasutusi ning Europolit, Interpoli suurürituste tugirühma IMEST ja (kui võõrustav ELi liikmesriik seda taotleb) Frontexit kui peamisi rahvusvahelise politseitoetuse allikaid;

ii) terrorismivastase võitluse ja poliitilise äärmusluse analüüsid ning ennetavad ja mõju leevendavad meetmed hõlmavad võõrustava riigi terrorismivastase võitlusega tegelevaid politsei- ja luureasutusi ning Europolit ja Interpoli eksperte ja kontaktametnikke kui peamisi rahvusvahelise politseitoetuse allikaid;

iii) riskianalüüsid ning turniiriga seotud organiseeritud kuritegevuse (nt küberkuritegevus, intellektuaalomandiga seotud kuritegevus, võltsitud piletid, võistlustulemuste kokkuleppimine jne) ennetamine ja selle vastu võitlemine hõlmab mitmesuguseid võõrustava riigi kriminaalpolitsei eksperte, kes on spetsialiseerunud erinevatele ohtudele, mis on kindlaks tehtud turniiri eel ja selle ajal, ning Europoli ja Interpoli eksperte kui peamisi rahvusvahelise politseiabi allikaid; ning, nagu eespool kirjeldatud,

iv) rahvahulga ohjamise kord, mille keskmes on rahvusvaheline politseitoetus, mida pakub spetsiaalne turniiri IPCC (vt käesoleva käsiraamatu neljas osa) ja küllastavate riikide politseidelegatsioonid võõrustavates linnades (vt käesoleva käsiraamatu viies osa).

1.3.16. Need neli erivaldkonda üheskoos moodustavad turniiri eriomase rahvusvahelise politseikoostöö raamistiku.

1.3.17. Siiski on oluline, et võõrustava riigi politseitöö kavandajad ja strateegid mõistaksid, et nende nelja põhikomponendi pädevusvaldkonnad võivad kattuda ja kattuvadki nii ohtude kui ka nendega seotud ennetusmeetmete osas, mille eesmärk on võidelda turniiri mõjutavate pahatahtlike ja muude ulatuslike häiretega.

1.3.18. Näiteks küberintsidendi motiiviks võib olla kas organiseeritud kuritegevus või terrorism. Samamoodi mõjutavad terrorismiohu või muude turniiri mõjutavate oluliste häiretega võitlemiseks võetud meetmed paratamatult võõrustava riigi politsei rahvahulga ohjamise operatsioone ja küllastavate riikide politseidelegatsioonide rolli.

1.3.19. Vajadus tagada tõhus koordineerimine ja teabevahetus nelja komponendi vahel peaks seetõttu olema turniiriga seotud politseitöö kavandajate ja strateegide jaoks esmatähtis (vt käesoleva käsiraamatu punkt 2.5).

Punkt 1.4. Rahvusvahelist politseikoostööd käsitlevad kahepoolsed kokkulepped

a) Kahepoolsed lepingud rahvusvaheliste politseiasutustega

1.4.1. Nagu eespool märgitud, peab Europoli, Interpoli ja Frontexi pakutav toetus põhinema kahepoolsetel aruteludel ja vastastikusel kokkuleppel või see tuleb kinnitada võõrustava riigi politsei ja iga asjaomase asutuse vahelise vastastikuse mõistmise memorandumiga.

1.4.2. Need kokkulepped varieeruvad sõltuvalt võõrustava riigi nõuetest ja ning asjaomaste asutuste põhikirjadest, eksperditeadmistest ja töökorraldusest. Kõik sellised kokkulepped peaksid siiski sisaldama korda järgmiste tegevuste reguleerimiseks:

- koostöö võõrustava riigi poolt määratud õiguskaitsetöötajatega;
- teabe kogumine ja vahetamine;
- juurdepääs andmebaasidele;
- andmete kasutamine ja säilitamine;
- diskreetsuse ja konfidentsiaalsuse deklareerimine;
- spetsialiseerunud operatiivüksuste/-keskuste loomine;
- mobiilsete kontaktametnike lähetamine;
- seadmete ja tehniliste abivahendite valdamine ja kasutamine;
- ohuanalüüside koostamine;
- igasuguse koolituse pakkumine;
- rahvusvaheline ja riigisisene reisimine; ning
- lähetus- ja tegevuskulud.

b) Kahepoolsed kokkulepped riikidega

1.4.3. Valitsuse juhitud politseitöö planeerimisrühm (vt käesoleva käsiraamatu punkt 2.2) peab samuti võimalikult vara turniiri ettevalmistavas etapis alustama kahepoolseid arutelusid iga osaleva riigiga (ja teiste riikidega, kui seda peetakse vajalikuks või asjakohaseks).

1.4.4. Nende arutelude eesmärk on anda teavet turniiri rahvusvahelise politseikoostöö ettevalmistuste kohta ning tagada vastastikune selgus mitme peamise ettevalmistava, logistilise ja operatiivmeetme kohta, mida kohaldatakse turniiri eel, selle ajal ja pärast seda, eelkõige (kuid mitte ainult) seoses järgmisega:

- kahepoolse politseikoostöö ja teabe, sealhulgas isikuandmete vahetuse kord;
- olemasolevad meetmed ja kriteeriumid, et hoida ära keelatud isikute lahkumine oma elukohariigist ning kontroll teadaolevate riskirühma kuuluvate poolehoidjate sisenemise üle võõrustavasse riiki;
- külastavate riikide politseidelegatsioonide suuruse, koosseisu ja ülesannetega seotud logistilised ja operatiivküsimused, mis lepatakse vastastikku kokku turniirieelse riskihindamise alusel (vt käesoleva käsiraamatu viies osa); ning
- kontaktametnike lähetamine võõrustavas riigis tegutsevasse IPCCsse (vt käesoleva käsiraamatu neljas osa).

1.4.5. Vajadus vastastikuse selguse järele sellistes küsimustes on iseenesestmõistetav, kuid igas kahepoolses lepingus sätestatud tegelik kord on tõenäoliselt erinev sõltuvalt mitmesugustest teguritest, sealhulgas:

- igast osalevast riigist seoses turniiriga vastuvõtvasse riiki saabuvate poolehoidjate eeldatav arv;
- esialgsed hinnangud iga osaleva riigi võistkonna toetajatest lähtuvate võimalike riskide kohta; ning
- iga külastava riigi politseidelegatsiooni kogemused, asjatundlikkus, töökorraldus ja eelistused.

1.4.6. Olenemata sellistest erinevustest peaks iga kahepoolne leping tagama selguse järgmistes küsimustes:

- külastava riigi politseidelegatsiooni koosseis;

- delegatsiooni põhiülesanded;
- delegatsiooni täidesaatvad volitused (kui neid on);
- luureandmete ja tõendite kogumise tehniliste seadmete (näiteks käeshoitavad video- ja fotokaamerad) valdamine ja kasutamine;
- lähetamine koos kaitsevarustusega (tulirelvad, CS-gaas, nuiad, taserid, muu);
- varjatud inimluure andmeallikate kasutamine;
- vormiriietuse või hästi nähtavate identifitseerimiselementide kandmine;
- meediaga suhtlemise kord ning
- kulud ja logistiline korraldus.

1.4.7. Samuti võib kaaluda selle eeliseid, kui valitud (või kõigi) külastavate riikide politseidelegatsioonidesse kuuluvad töötajad kannavad vormiriietust võõrustava riigi rahvusvahelistes ja riigi peamistes transiidisõlmedes, kus nad toetavad piirikontrolli ja riiki sisenemise korraldamist, hõlbustades suhtlust saabuvate oma riigi võistkonna poolehoidjatega.

1.4.8. Selline olukord näitab külastavatele poolehoidjatele, et võõrustava ja osaleva riigi politsei teevad turniiriga seotud avaliku turvalisuse ja julgeoleku valdkonnas tihedat koostööd.

1.4.9. IPCC logistilist ja töökorraldust käsitleva üksikasjalikuma korra osas on vaja täiendavaid arutelusid ja kokkuleppeid (vt neljas osa allpool).

1.4.10. Rõhutamist vajab, et nende kahepoolsete arutelude ja kokkulepete soovitavaks tulemuseks ei ole rahvusvaheline leping, vaid pigem abivahend vastastikuse mõistmise parandamiseks ning osaleva või muu riigi konkreetne (kuigi mitte õiguslikult siduv) kohustus toetada võõrustava riigi politseitööd ning muid turvalisus- ja julgeolekumeetmeid.

1.4.11. Kui läbirääkimised on lõpule viidud, peaksid mõlemad pooled kokkuleppe allkirjastama kas valitsuse või politsei tasandil kooskõlas kummagi riigi asjakohastes riigisisestes õigusaktides sätestatud korraga.

EUROPOLI ROLL JA TUGITEENUSED

1. Europol on Euroopa Liidu õiguskaitseasutus, mille peamine eesmärk on saavutada turvalisem Euroopa kõigi ELi kodanike hüvanguks, võideldes terrorismi, küberkuritegevuse ning muude raskete ja organiseeritud kuritegevuse vormide vastu. Europol teeb koostööd ka paljude ELi mittekuuluvate partnerriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2. Europoli ülesanne on toetada Euroopa õiguskaitseasutusi mitmesuguste rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vormide ennetamisel ja neile reageerimisel, mis hõlmab järgmist:

- terrorism,
- inimkaubandus,
- ebaseaduslikule sisserändele kaasaaitamine,
- küberkuritegevus,
- raha võltsimine,
- liikuvad organiseeritud kuritegelikud ühendused ning
- intellektuaalomandiga seotud kuritegevus.

3. Europol täidab neid ülesandeid, osutades mitmesuguseid tugiteenuseid, sealhulgas:

- andmebaasid ja sidekanalid, mis pakuvad liikmesriikidele kiireid ja turvalisi vahendeid olulise teabe salvestamiseks, otsimiseks, visualiseerimiseks, analüüsimiseks ja sidumiseks;

- ööpäevaringne operatiivkeskus kuritegevust käsitlevaks andmevahetuseks Europol, ELi liikmesriikide ja kolmandate isikute vahel;
- Europol küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus (EC3);
- ühine küberkuritegevuse vastane rakkerühm (J-CAT);
- Euroopa terrorismivastase võitluse keskus (ECTC);
- rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus (EMSC);
- intellektuaalomandiga seotud kuritegevuse vastase võitluse koordineeritud koalitsioon (IPC3);
- ebaseadusliku sisserändega võitlemise võrgustikud;
- ebaseadusliku sõidukite salakaubaveoga võitlemise võrgustikud;
- rahapesuga võitlemise võrgustikud; ning
- raha võltsimisega võitlemise võrgustikud.

4. Europolil on ka arvukalt kuritegevuse liigi põhiseid analüüsiprojekte (AP).

- 4a. Projekt AP Copy toetab intellektuaalomandi õiguste rikkumisega seotud kuritegude ennetamist ja nende vastu võitlemist. See hõlmab organiseeritud kuritegelikke võrgustikke, mis tegelevad võltsitud toodete tootmise ja nendega kauplemisega – kuriteoliik, mida sageli seostatakse suurte jalgpalliturniiridega.
- 4b. Projekt AP Cyborg toetab ELi elutähtsaid arvuti- ja võrgutaristuid mõjutava küberkuritegevuse uurimist. Eelkõige keskendutakse küberkuritegevusele, mida panevad toime organiseeritud rühmitused, kes teenivad suurt kuritegelikku tulu. See hõlmab paljusid kõrgtehnoloogilisi kuritegusid, nagu näiteks pahavara (koodide loomine ja levitamine), lunavara, häkkimine, andmepüük, sissetung, identiteedivargus ja internetiga seotud pettus.

- 4c. Projekti AP Hydra eesmärk on toetada üksikisikute, rühmituste, võrgustike või organisatsioonide poolt toime pandud elu, tervise, isikuvabaduse või vara vastaste terrorismikuritegude ja nendega seotud kuritegude ennetamist ja nende vastu võitlemist.
- 4d. Projekt AP Migrant Smuggling toetab rändajate smugeldamisega tegelevate organiseeritud kuritegelike võrgustike sihikule võtmist ja lammutamist, keskendudes kuritegeliku tegevuse geograafilistele keskustele ja tulipunktidele.
- 4e. Projekt AP Soya toetab võitlust raha võltsimise vastu. Analüüsiprojekti peamise tähelepanu all on euro võltsimine, kuid projekt toetab õiguskaitseasutusi ka muude vääringute, näiteks USA dollari ja naelsterlingi võltsimise vastu võitlemisel. See hõlmab levitamisevõrgustike likvideerimise ja ebaseaduslike rahatrükikodade avastamise toetamist.
- 4f. Projekt AP Sports Corruption toetab käimasolevat spordikorrupsiooniga, sealhulgas pettuste ja kelmustega ning nendega seotud kuritegeliku tegevuse uurimist.
5. Seoses suurüritustega, sealhulgas rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega, saab Europol (taotluse korral) pakkuda mitmesuguseid tugiteenuseid, et teavitada ja toetada võõrustava riigi politseioperatsioone turniiridega seotud organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga seotud ohtude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel, sealhulgas:
- lähetada eksperte ja mobiilseid kontoreid, et toetada võõrustava riigi õiguskaitseasutusi;
 - teha võõrustava riigi, rahvusvaheliste partnerite ja asutustega koostööd tegevuskavade ettevalmistamisel piiriüleste operatsioonide koordineerimiseks;
 - määratleda kuritegevuse või terrorismiga seotud ohud, piiriüleste operatsioonide ulatus ning kuritegevuse tõkestamiseks ning kuritegude toimepanijate tuvastamiseks ja nende vastu võitlemiseks vajalikud meetmed; ning
 - pakkuda standardkorda piiriüleste operatsioonide koordineerimiseks Europoli peakorteris, mis hõlmab osalevate riikide ja partnerasutuste esindajate lähetamist.

6. Võõrustavad riigid peavad Europoliga sõlmima üksikasjalikud kokkulepped ning allkirjastama diskreetsuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsioonid.

Allikas: Europoli veebisait <https://www.europol.europa.eu/about-europol>.

Europoli tugiteenuste taotluste esitamise ajakava

Suured rahvusvahelised sporditurniirid (Europoli toimik nr 2570–50r1)	
Tugiteenus	Ametlik taotlus Europolile
Esialgne üldine ohuhinnang turniiriga seotud organiseeritud kuritegevusele (GTA)	12 kuud enne turniiri
Esialgne üldine hinnang turniiriga seotud terrorismiohule (GTTA)	12 kuud enne turniiri
GTA ja/või GTTA ajakohastamine	6 kuud enne turniiri
Konkreetne (kuritegevusvaldkonna põhine) ohuhinnang	6 kuud enne turniiri
Tegevuse analüütiline tugi olemasolevate Europoli tööfailide baasil	6 kuud enne turniiri
Strateegilise analüüsi teemaline koolituskursus	8 kuud enne turniiri
Tegevusanalüüsi teemaline koolituskursus	8 kuud enne turniiri
Spetsialistide (konkreetne kuritegevusvaldkond) koolituskursused	6 kuud enne turniiri
Europoli kontaktametniku (kontaktametnike) lähetamine võõrustavasse riiki	12 kuud enne turniiri

[NB. See versioon ilmus ELi käsiraamatu varasemas versioonis ja võib olla aegunud või vajada ajakohastamist.]

INTERPOLI ROLL JA TUGITEENUSED

1. Interpol (Rahvusvaheline Kriminaalpolitsei Organisatsioon) oma 192 liikmesriigiga on maailma suurim rahvusvaheline politseiorganisatsioon. Interpol loodi selleks, et aidata politseijõududel kogu maailmas teha koostööd rahvusvahelise kuritegevuse vastu võitlemisel, pakkudes neile ühiseid andmebaase ja erialateadmisi.
2. Igas liikmesriigis asub Interpoli riiklik büroo, mis ühendab riigi õiguskaitseasutusi teiste riikide samalaadsete asutustega ja Interpoli peasekretariaadiga (peakorteriga) turvalise sidevõrgu kaudu, mis võimaldab liikmesriikide õiguskaitseasutustel turvaliselt hankida ja edastada kuritegevuse ja kurjategijatega seotud andmeid.
3. Interpoli põhiülesanne on võimaldada liikmesriikide politseil ennetada rahvusvahelist kuritegevust ja selle vastu võidelda kolmes põhivaldkonnas:
 - i) **terrorismivastane võitlus**, sealhulgas keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste, tuuma- ja lõhkeainetega (CBRNE) seotud ohud. Interpol saab abistada liikmesriikide õiguskaitseasutusi, jagades kogu maailmas asuvatest liikmesriikidest kogutud luureandmeid riikidevaheliste terrorivõrgustike kohta ning aidates koostada ohuanalüüse seoses kõrgetasemeliste turniiridega ning hõlbustades kahtlusosaluste tuvastamist ja vahistamist.
 - ii) **Organiseeritud kuritegevus**. Interpol saab parandada liikmesriikide õiguskaitseasutuste suutlikkust võidelda tõhusalt raskete rahvusvaheliste kuritegude vastu, pakkudes a) sihipärast politseikoolitust ja b) vajaduspõhist nõustamist, suuniseid ja toetust spetsiaalsete kuritegevuse vastu võitlemise komponentide loomiseks koos riiklike politseijõududega. Viimane hõlmab Interpoli kanalite kaudu politseitöö alaste teadmiste, oskuste ja parimate tavade jagamist ning ülemaailmsete standardite kehtestamist konkreetsete kuriteoliikide vastu võitlemiseks.

- iii) **Küberkuritegevus.** Interpol saab abistada liikmesriikide õiguskaitseasutusi, koordineerides ülemaailmset reageerimist piiriülestele küberohtudele ja -rünnakutele, kogudes ja jagades ajakohast teavet ohtude, suundumuste ja riskide kohta ning aidata võõrustavatel riikidel töötada olemasolevate ja tekkivate küberohtude jaoks välja ennetus- ja häirimisstrateegiad ning koordineeritud, mitme asutuse osalusel toimuvat reageerimist.

4. Nende eesmärkide saavutamiseks osutab Interpol mitmesuguseid teenuseid.

- i) **Turvalised ülemaailmsed politseisideteenused.** See hõlmab kuritegevusega seotud kriitilise tähtsusega andmete edastamist rahvusvaheliste hoiatusteadete süsteemi kaudu organisatsiooni kõigis neljas ametlikus keeles: araabia, hispaania, inglise ja prantsuse keeles. Näiteks **sinised hoiatusteated**, et koguda lisateavet isiku identiteedi või kuriteoga seotud tegevuse kohta, ning **rohelised hoiatusteated**, et anda hoiatusi ja kriminaalteavet isikute kohta, kes on toime pannud kuritegusid ja võivad neid tõenäoliselt teistes riikides korrata.
- ii) **Politsei operatiivandmeteenused ja andmebaasid.** Interpol pakub andmebaasi, millele politseil on juurdepääs kogu maailmas. See andmebaas võimaldab politseil üle kogu maailma pääseda juurde teabele, mille eesmärk on aidata kaasa kuritegude ennetamisele ja uurimisele. Andmebaas sisaldab ka kriminaalandmeid, nagu kurjategijate profiilid, karistusregistrid, registreeritud vargused, varastatud passid, sõidukid, kunstiteosed ja võltsingud jne.
- iii) **Politsei operatiivtugiteenused.** Interpol toetab kohapeal tegutsevaid õiguskaitseametnikke erakorralise toe ja operatiivtegevusega, eelkõige oma prioriteetsetes kuritegevuse valdkondades (tagaotsitavad isikud, avalik turvalisus ja terrorism, uimastid ja organiseeritud kuritegevus, inimkaubandus ning finants- ja kõrgtehnoloogiline kuritegevus). Juhtimis- ja koordineerimiskeskus töötab 24 tundi ööpäevas ja seitse päeva nädalas.
- iv) **Politsei koolitamine ja areng.** Interpoli ülemaailmne õppekeskus on õppehaldussüsteem, mis koosneb ekspertide kataloogist, e-õppe pakettidest ning uurimisdokumentide ja parimate tavade kogust. Õppekeskuse põhieesmärk on lisaks korrapärastele koolitusprogrammidele suurendada liikmesriikide suutlikkust võidelda rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismiga.

5. Interpol pakub õiguskaitseasutustele kogu maailmas uurimisalast tuge, eksperditeadmisi ja koolitust seoses nende kolme peamise rahvusvahelise kuritegevuse valdkonnaga. Organisatsiooni ulatuslikud volitused hõlmavad peaaegu iga liiki kuritegusid, sealhulgas intellektuaalomandi õiguse rikkumisi.
6. Liikmesriigi taotlusel võib Interpol lähetada ka intsidentide lahendamise üksusi ja/või suurürituste tugirühmi, mis koosnevad asjaomaste valdkondade ekspertidest. Nende rühmade lähetamist haldab Interpoli peakorteris asuv Interpoli juhtimis- ja koordineerimiskeskus.
7. **Interpoli suurürituste tugirühm (IMEST)** abistab suuri rahvusvahelisi sündmusi võõrustavate riikide riiklikke politseiasutusi; see integreeritakse turniiri julgeolekustruktuuri ja teeb koostööd võõrustava riigi juhtiva politseiasutusega, et valmistada ette, koordineerida ja rakendada julgeolekukorda terrorismiohu ja/või raskete kuritegude ennetamiseks ja käsitlemiseks.
8. IMEST võimaldab kohest juurdepääsu olulistele andmetele, et aidata osalevate riikide politseiametnikel ja külastavate riikide kontaktametnikel Interpoli andmebaase parimal viisil kasutada. Andmebaasid hõlbustavad sõnumite ja oluliste politseiandmete reaajas vahetamist riikide vahel. Sellised andmed hõlmavad sõrmejälgi, fotosid, isikute tagaotsimisteateid ning varastatud ja kaotatud reisidokumentide ja varastatud mootorsõidukite andmeid.

Allikas: <https://www.interpol.int/>.

FRONTEX: ROLL JA TUGITEENUSED

1. Frontex (Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet) asutati selle praegusel kujul 2016. aastal ning selle ülesanne on edendada, koordineerida ja arendada Euroopa piirihaldust kooskõlas ELi põhiõiguste harta ja ELi integreeritud piirihalduse kontseptsiooniga.
2. Liikmesriigi taotlusel pakub Frontex ka tehnilist ja operatiivabi ühisoperatsioonide ja piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide kaudu.
3. Kui korrapärane piirikontroll on liikmesriikide ainupädevuses, siis Frontexi toetav roll keskendub täiendavate ekspertide ja tehniliste seadmete lähetamise koordineerimisele nendele piirialadele, mis on sattunud märkimisväärse surve alla.
4. Sellise surve korral võidakse muu hulgas toetada liikmesriike, kus toimuvad suured turniirid, näiteks rahvusvahelised jalgpalliturniirid. Sellised operatsioonid võivad keskenduda smugeldamise, inimkaubanduse, terrorismi ja piiriüleste kuritegude ennetamisele.
5. Frontex töötab koos võõrustava riigi ametiasutustega välja tegevuskava, mis sisaldab hinnangut eriteadmistega ametnike vajaliku arvu ning vajalike tehniliste seadmete hulga ja liigi kohta ning piirioperatsioonile lähetatud töötajate tegutsemiseeskirju.
6. Frontex esitab seejärel kõikidele liikmesriikidele ja Schengeni lepinguga ühinenud riikidele taotluse vajalike ametnike leidmiseks, selgelt määratledes nõutavad eksperditeadmised ja pädevused (nt dokumendiekspert, piiriametnik, seireekspert, koerajuht) ning operatsiooniks vajaliku erivarustuse (nt helikopterid, lennukid, patrullautod, termokaamerad, südamelöögiandurid). Seejärel otsustab iga liikmesriik, millises ulatuses tal on võimalik ühisoperatsiooni panustada.

7. Operatiivetapis lähetatakse piirivalvurid ja tehnilised seadmed määratud piirialadele, et täita oma ülesandeid vastavalt operatsiooniplaanile. Lähetatud ametnikud (nn külalisametnikud) töötavad operatsiooni võõrustava riigi ametiasutuste alluvuses ja kontrolli all.
8. Lähetuse ajal võivad külalisametnikud kooskõlas Schengeni piirieskirjadega täita kõiki piirikontrolli või patrull- ja vaatlustegevuse ülesandeid ja teostada kõiki nendega seotud õigusi. Need ülesanded hõlmavad piirikontrolli, patrull- ja vaatlustegevust, dokumentide tembeldamist, dokumentideta isikute küsitlemist ja andmebaasides päringute tegemist.
9. Külalisametnikud kannavad oma riigi vormiriietust ning ELi ja Frontexi sümboolikaga sinist käesidet. Selleks et riigi ametiasutustel ja kodanikel oleks võimalik külalisametnike isik tuvastada, on neil kaasas Frontexi väljastatud akrediteerimisdokument, mille nad peavad taotluse korral esitama.
10. Operatsioonide käigus kogutud jälitusteavet ja muud asjakohast teavet jagatakse asjaomaste riiklike ametiasutuste ja Europoliga.

Allikas: <https://frontex.europa.eu/>.

Teine osa. Kõrgetasemelised poliitilised ja struktuurilised vajadused

Punkt 2.1. Turniiri mitut asutust hõlmav planeerimiskord

2.1.1. Enne seda, kui turniiri korraldavad rahvusvahelised ühendused (UEFA või FIFA) on valinud riigi suure Euroopa või ülemaailmse jalgpalliturniiri võõrustajaks (või kaasvõõrustajaks), või pärast sellise valiku tegemist, tuleb võõrustava riigi ametiasutustel välja töötada mitut asutust hõlmav konkreetne turniiri ohutuse, julgeoleku ja teenusekontseptsioon, mis hõlmab paljusid kattuvaid kokkuleppeid ohutu, turvalise ja eduka turniiri korraldamiseks.

2.1.2. Selleks on vaja luua:

- valitsuse juhitud mitut asutust hõlmav korralduskomitee, mis koosneb kõigist turniiriga seotud peamistest asutustest, et jälgida ja koordineerida turniiri kavandamise, ettevalmistamise ja läbiviimise korda kooskõlas riigi põhiseaduslike sätetega; ning
- kohalikud/piirkondlikud mitut asutust hõlmavad koordineerimisrühmad võõrustavas linnas.

2.1.3. Valitsuse juhitud riiklike ettevalmistuste üldine eesmärk on töötada välja turniiripõhine integreeritud ja mitut asutust hõlmav lähenemisviis ohutusele, julgeolekule ja teenustele.

2.1.4. See on väga oluline, arvestades turniiri ohutus- ja turvameetmete elementide omavahelist kattuvust. Näiteks näitavad kogemused, et ohutusmeetmel võib olla otsene mõju turvalisusele ja vastupidi. Samamoodi võivad teenuseid käsitlevad meetmed, mida poolehoidjad võõrustava linna staadionil või transpordivõrgus kogevad, avaldada otsest mõju rahvahulga ohjamise dünaamikale avalikes kohtades.

2.1.5. Võõrustava riigi politseil on selle protsessi igas etapis keskne roll ning on oluline, et neid kõrgel tasandil esindaksid isikud, kes suudavad mõjutada peamisi poliitilisi ja strateegilisi otsuseid, mis puudutavad korraldust nii riigi kui ka võõrustava linna tasandil.

2.1.6. Samuti on väga oluline, et võõrustava riigi politsei poliitikakujundajad ja strateegid määravad kindlaks ja määratlevad turniiri politseitöö strateegia, millega tagatakse ühtlustatud ja terviklik politseitöö kord kõigis võõrustavates linnades, kohandades seda siiski vastavalt võõrustava linna vajadustele ja oludele (vt käsiraamatu kolmas osa).

Punkt 2.2. Riikliku politsei planeerimiskord

2.2.1. Seetõttu on oluline, et mitut asutust hõlmavat turniiri koordineerimise korda täiendaks võõrustava riigi politsei, luues (turniiri planeerimise esimeses etapis) turniiriga seotud politseitöö kavandamisrühma (mille tööd tavaliselt juhib siseministeerium).

2.2.2. Rühma peaksid kuuluma riikliku politsei piirikontrolli, terrorismi ning mitmesuguste raske ja organiseeritud kuritegevusega seotud ohtude vastu võitlemise ning rahvahulga ohjamise spetsialistid, sealhulgas riikliku jalgpalli teabepunkti (RJT) juht, ja võõrustava linna politseiasutuste esindajad.

2.2.3. Turniiri politseitöö strateegia ja turniiriga seotud ohtude kindlaksmääramisel võtab kavandamisrühm arvesse, et kõrgetasemelised rahvusvahelised turniirid ei tekita mitte ainult märkimisväärsed ja ressursimahukaid probleeme rahvahulga ohjamisel, vaid tõmbavad endale ka riigi ja rahvusvahelise tasandi organiseeritud kuritegevuse ja/või riigis tegutsevate ja rahvusvaheliste terroristlike või poliitiliste äärmusrühmituste pahatahtlikku huvi.

2.2.4. Politsei kavandamisrühma ülesanded peaksid seetõttu hõlmama järgmist:

- i) teha kindlaks ja määratleda erinevad olulised ja omavahel seotud turniirispetsiifilised politseitöö/õiguskaitse planeerimise ja operatiivtöö vajadused;
- ii) tagada, et turniiri politseitöö strateegia on terviklik ja mitmetahuline, hõlmab kõiki võõrustava riigi politsei- ja õiguskaitseoperatsioonide komponente ning selle kavandamisel võetakse arvesse ja minimeeritakse mitmesuguseid eeldatavaid ja võimalikke turniiriga seotud häireid;
- iii) vaadata läbi olemasolev riiklik politseitöö strateegiline, struktuuriline ja operatiivkord, et teha kindlaks, millises ulatuses seda tuleb täiendada või kohendada, et võtta arvesse konkreetseid probleeme, mis on seotud mitu nädalat kestva suure rahvusvahelise jalgpalliturniiri korraldamisega; ning, seda läbivaatamist arvesse võttes
- iv) kujundada ja määratleda turniirispetsiifiline võõrustava riigi politseitöö struktuur.

2.2.5. Kogemused tõendavad ka vajadust integreerida rahvusvaheline politseikoostöö kavandamisprotsessi varases etapis. Selleks on soovitatav, et võõrustava riigi politsei poliitikakujundajad ja strateegid suhtleksid peamiste rahvusvaheliste partneritega, nagu näiteks:

- IPCC kogenud ametnikud ja muud rahvusvaheliste jalgpalliturniiride politseitööga seotud rahvahulga ohjamise eksperdid; ning
- Europoli, Interpoli ja (vajaduse korral) Frontexi esindajad seoses pakutava toe ja teenustega, et teha kindlaks ja valmistada ette strateegiad turniiriga seotud terrorismi ja kuritegevusega seotud ohtude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks (vt käsiraamatu punktid 1.3 ja 1.4a).

2.2.6. Nagu kõigi teiste turniiri kavandamise protsesside puhul, hõlbustab ka võõrustava riigi politseitöö planeerimist, sealhulgas riikliku ja rahvusvahelise politseikoostöö ja koordineerimise ettevalmistamist tegevuskava, milles esitatakse sihid ja eesmärgid koos ajakavade ja tähtaegadega.

2.2.7. Käsiraamatu kolmandas osas käsitletakse turniiriga seotud politseioperatsioonide kavandamist võõrustavates linnades ja nende operatsioonide lõimimist kohalikesse (või piirkondlikesse) mitut asutust hõlmavatesse ohutus- ja turvameetmetesse.

Punkt 2.3. Riiklik ja rahvusvaheline turniiriga seotud politsei infrastruktuur

2.3.1. Võõrustava riigi politsei planeerimisrühma üldine eesmärk on töötada välja hoolikalt kavandatud turniiri politseitöö infrastruktuur; esimeseks sammuks on olemasolevate politseitöö struktuuride läbivaatamine võimalikult kiiresti pärast seda, kui asjaomane rahvusvaheline organ on valinud riigi turniiri võõrustajaks.

2.3.2. See protsess nõuab paljude omavahel seotud poliitiliste vajaduste ja struktuuriliste küsimuste kaalumist ning vajadust integreerida IPCC ja muud rahvusvahelised politseikoostöö kokkulepped turniiri politseitöö infrastruktuuri.

2.3.3. Tulemus keskendub tavaliselt võõrustava riigi politsei koordineerimise ja teabevahetuse olemasoleva infrastruktuuri hindamisele, eelkõige seoses kahe põhiküsimusega:

- kas olemasolev infrastruktuur suudab rahuldada vajadusi ja probleeme, mis on seotud suure rahvusvahelise turniiri korraldamisega pikema aja (tavaliselt ühe kuu) jooksul?

- kas oleks kasulik luua ajutine turniirile keskenduv politsei koordineerimistaristu, et tagada õigeaegne teabe ja ohuanalüüside vahetus?

2.3.4. Kui omavahel seotud taristuprobleemid on kindlaks määratud, tuleb need lahendada, st määrata kindlaks järgmiste asutuste asukoht ja struktuur:

- IPCC ning turniiri juhtimis- ja operatiivkeskused;
- turniiri politseitöö strateegia muud komponendid, mis hõlmab rahvusvaheliste politseitöö partnerite (sageli nimetatakse neid spetsialiseerunud politseiüksusteks või -keskusteks) nõuandvat ja toetavat rolli; ning
- turniiri politseitöö tegevuse koordineerimise ja järelevalve (sageli nimetatakse seda teabevahetuskeskuseks) kord.

Punkt 2.4. Politsei spetsialiseerunud operatiivüksuste/-keskuse struktuur ja asukoht

2.4.1. Igal politsei spetsialiseerunud operatiivüksusel/-keskusel on enesestmõistetav vajadus säilitada oma olemasolevad riiklikud ja rahvusvahelised teabe ja luureteabe vahetamise kanalid ja analüüsikord ning säilitada selge ja eraldiseisev tegevusprofiil.

2.4.2. Võõrustava riigi ametiasutused keskenduvad peamiselt sellele, milline on j iga politsei spetsialiseerunud operatiivüksuse/-keskuse juhtimis-, koordineerimis- ja analüüsimeeskonna koospaiknemine turniiri IPCCga ja milliseid eeliseid see annab, eelkõige, kas selline lähenemisviis:

- hõlbustab politsei spetsialiseerunud uurimis- ja operatiivametnike juhtimist ja lähetamist;
- tagab olukorra muutumist ja ohuanalüüse käsitleva teabe õigeaegse vahetamise;
- pakub koordineeritud ja ühtlustatud turniiri politseitöö infrastruktuuri; ning
- suurendab teadlikkust vajadusest ühtse/tervikliku lähenemisviisi järele.

2.4.3. Nagu eespool märgitud, keskendub selline koospaiknemine riiklike ja rahvusvaheliste ekspertide ja analüütikute tuumikrühma tegevusele, et pakkuda juhtimist ja koordineerimist, mille eesmärk on:

- i) teha koostööd Europoli ja Interpoli peakorteritega kogu asjakohase teabe osas, mis on kogutud üle Euroopa või üle maailma ning saadud võõrustava riigi piiripunktidest, võõrustavatesse linnadesse ja vajaduse korral mujale lähetatud mobiilsetelt operatiivüksustelt;
- ii) luua keskne punkt teabe hindamiseks ja analüüsimiseks ning ohuanalüüside koostamiseks;
- iii) konsulteerida koospaikneva IPCC juhtkonna ja muude spetsialiseerunud politseiüksustega võimaliku huvide kattumise, asjaomaste ohtude laadi ning kavandatavate ennetus- ja vastumeetmete või leevendusmeetmete laiemal mõju üle; ning
- iv) tagada ühtlustatud ja terviklik lähenemisviis kõigile turniiriga seotud politseitöö strateegia osadele.

2.4.4. Kui võõrustava riigi ametiasutused otsustavad, et koospaiknemine ei ole asjakohane või logistiliselt teostatav, on eespool nimetatud eesmärkide osaliseks saavutamiseks vajalik lähetada turniiri IPCCsse spetsialiseerunud kriminaalpolitsei üksuste/keskuste ja nende rahvusvaheliste partnerite kontaktametnikud.

2.4.5. 2.A liites on esitatud turniiri IPCC struktuuri ning riiklike ja rahvusvaheliste teabevoogude näitlikustav mudel.

2.4.6. 2.B liites on esitatud turniiriga seotud politsei teabevahetuse ja analüüsi struktuuri näitlikustav mudel juhul, kui IPCC ja turniiri (rahvusvahelise mõõtmega) spetsialiseerunud politseitöö üksused/keskused paiknevad koos.

2.4.7. 2.C liites on esitatud sama mudel juhul, kui koospaiknemise võimalust ei kasutata.

Punkt 2.5. Turniiriga seotud politseitöö koordineerimise korra struktuur ja asukoht

2.5.1. Eelnevaga seonduv lahendamist vajav küsimus keskendub korrale, millega tagatakse võõrustava riigi turniiriga seotud politseitöö strateegia eri elementide, sealhulgas rahvusvahelise mõõtmega politseitöö elementide tõhus järelevalve ja koordineerimine, et saavutada integreeritud lähenemisviis politseitööle.

2.5.2. Võõrustava riigi planeerijatel tuleb esmalt otsustada, kas on võimalik määrata olemasolev võõrustava riigi valitsus- või politseistruktuur või -rühm vastutavaks turniiriga seotud politseitöö koordineerimise (teabevahetuse) eest, või (teise variandina) on soovitatav selle olulise rolli täitmiseks luua spetsiaalne turniiripõhine rühm.

2.5.3. Kui asjakohaseks peetakse turniiripõhiseid politseitöö koordineerimise meetmeid, on vaja kaaluda koordineerimisrühma koosolekute toimumiskohta. Üks võimalus oleks korraldada need koosolekud IPCC asukohas. Selline lähenemisviis oleks eriti kasulik, kui otsustatakse, et riikliku politseitöö korra nelja peamise rahvusvahelise mõõtmega komponendi juhtiv ja analüüsiv personal peab paiknema koos IPCCga, kuigi selgelt eraldiseisvate üksustena.

2.5.4. Olenemata paiknemisest ja liigitusest peaks turniiriga seotud politseitöö koordineerimise protsessi juhtima politseitöö korraldamise eest vastutav valitsusasutus (tavaliselt siseministeerium).

2.5.5. Tavaliselt kuuluvad sellisesse rühma juhtivate riiklike õiguskaitseasutuste, IPCC juhtkonna ja eespool nimetatud kolme spetsialiseerunud politseiüksuse/-keskuse (piiripolitsei, terrorismivastase võitlusega seotud politsei, kriminaalpolitsei) kõrged esindajad ning võõrustava riigi transiidi- ja võõrustava linna politseiasutused.

2.5.6. Seda põhikoosseisu võivad täiendada Europol, Interpoli ja (vajaduse korral) Frontexi esindajad ning, kui seda peetakse asjakohaseks, turniiri korralduskomitee ja/või asjaomase rahvusvahelise spordiorganisatsiooni (tavaliselt UEFA või FIFA) esindajad.

2.5.7. Nagu eespool rõhutatud, on eesmärk tagada olemasolevate või tekkivate riskidega seotud teabe ja ohuanalüüside võimalikult kiire jagamine, et määrata kindlaks võõrustava riigi politsei asjakohane ja ühtne reageerimine.

Punkt 2.6. Turniiriga seotud hädaolukorras tegutsemise kavandamise ja operatsioonide koordineerimise rühm

2.6.1. Lisaks turniiriga seotud spetsiifilisele politseitaristule on vaja, et valitsuse juhitav asutustevaheline koordineerimisrühm asutaks turniiriga seotud kõrgetasemelise hädaolukorras tegutsemise kavandamise ja operatiivtöö rühma, mida juhib siseministeerium või määratud riikliku valitsusasutuse või -asutuse, mis vastutab hädaolukorras tegutsemise kavandamise ja sellele reageerimise ning taastumise eest.

2.6.2. Eesmärk peaks olema olemasolevale riiklikule ja kohalikule/piirkondlikule hädaolukorras tegutsemise korrale tuginedes määrata kindlaks ja määratleda tõhustatud ettevalmistused reageerimiseks turniiri ajal aset leidvatele hädaolukordadele ja muudele häiretele, võttes arvesse mõju kohalikele kogukondadele ja kaasuva politseitöö korrale.

2.6.3 Võõrustava riigi politseil ja IPCC juhtkonnal on oluline roll mis tahes hädaolukorra või muu turniiri ajal toimuva tõsise häire korral ning nad peaksid olema esindatud sellele vastavalt.

2.6.4. Kui politsei on juhtiv asutus näiteks terrorirünnaku puhul, siis muud võimalikud suured häired tõenäoliselt ületavad politsei ülesannete ja ekspediteadmiste piiri.

2.6.5. Seega on vaja, et lisaks võõrustava riigi politsei ja IPCC esindajatele kuuluksid hädaolukorras tegutsemise kavandamise rühma valitsusasutuste ja muude määratud asutuste spetsialistid, kes tegelevad muude kui julgeolekuga seotud stsenaariumidega, nagu ilmastikutingimused, elutähtsa riikliku taristu häired, kollektiivne aksioon, suured häired riigisiseses ja rahvusvahelises transpordis, poliitilised või tsiviilmeeleavaldused ning pandeemia puhkemine või muud terviseriskid jne.

2.6.6. Samuti peaksid olema esindatud piirkondlikud ja/või kohalikud (võõrustava linna) hädaolukorras tegutsemise kavandajad ning, kui see on asjakohane, turniiri korralduskomitee ja rahvusvahelise spordiorganisatsiooni (tavaliselt UEFA või FIFA) esindajad.

2.6.7. Turniiri eel peaks rühma ülesandeks olema ka riigi ja võõrustava linna tasandi asutuste vaheliste kohtumiste korraldamine erinevates hädaolukordades tegutsemise stsenaariumide kavandamiseks, võttes arvesse külastavate riikide politseidelegatsioonide toetavat rolli hädaolukordades.

Punkt 2.7. Õigus- ja haldusraamistiku läbivaatamine

2.7.1. Lisaks turniiriga seotud politseitöö taristu kindlaksmääramisele ja määratlemisele peab valitsuse juhitud asutustevaheline koordineerimisrühm läbi vaatama ka kehtiva riigisisese õigus- ja haldusraamistiku, et teha kindlaks, kas on vaja täiendavaid (võimaluse korral ajutisi) sätteid, et täita ohutuse ja julgeolekuga seotud ning muid tagatise ja kohustusi, mille võõrustav riik endale võttis turniiri võõrustamiseks kandideerimisel.

2.7.2. Selle protsessi käigus tuleks samuti läbi vaadata, kas on vaja täiendavaid sätteid, et võtta arvesse turniiripõhise politseitöö meetmeid, mis puudutavad eelkõige kuritegevuse ja muu keelatud tegevuse vastu võitlemist, külastavate riikide politseidelegatsioonide vastuvõtmist ja nende rolli täitmise hõlbustamist, ning rahvusvahelise politseikoostöö muid elemente.

2.7.3. Selle läbivaatamisega on seotud vajadus teha kindlaks, kas turniiri ajaks on piiridel vaja rakendada täiendavat ja tõhustatud sisenemiskontrolli korda, et töötada välja strateegia, mille alusel keelatakse riiki siseneda piirile saabuvatel isikutel, kes teadaolevalt kujutavad endast turniiriga seoses ohutus- ja julgeolekuriske või muid riske.

2.7.4. Vajaduse korral võib selle protsessi raames kaaluda Schengeni liikumisvabaduse korra osalist peatamist ja maismaapiiri olemasolu korral läbirääkimisi naaberriikidega.

2.7.5. Kogu sellise õigusliku läbivaatamise eesmärk on: minimeerida turniiri korraldamisel kuritahtlikke häireid; tagada, et võõrustava riigi politseil ja teistel õiguskaitseasutustel on volitused, et ennetada turniiriga seotud probleeme ja neile tõhusalt reageerida; ning tagada, et külastava riigi politseidelegatsioonidel on võimalik pakkuda võõrustava riigi ametiasutuste taotletud tuge.

Punkt 2.8. Rahvusvahelise politseikoostöö eelarved

2.8.1. Valitsuse juhitava rühma sama oluline ülesanne on eraldada varases etapis eelarve turniiriga seotud rahvusvahelise politseikoostöö kõigi aspektide jaoks, sealhulgas külastavate riikide politseidelegatsioonide lähetamise, turniiri IPCC tegevuse korraldamise ja muude rahvusvaheliste spetsialiseerunud politseiasutuste kulude katmiseks.

Punkt 2.9. Rahvusvahelise politseikoostöö lõimimine võõrustava riigi ettevalmistustesse

2.9.1. Eelmistes punktides rõhutatakse, kui oluline on kaaluda ja lahendada varajases etapis küsimusi, mis on seotud riikliku politseitöö struktuuri ja koordineerimiskorraga, ning vajadust lõimida rahvusvaheliste politseipartnerite toetav roll.

2.9.2. Selle juures on oluline, et rahvusvaheline politseikoostöö tuleks integreerida ka võõrustava linna ja/või piirkondlikesse politseitöö strateegiatesse. Seda protsessi saab veelgi tõhustada järgmiste meetmete abil:

- i) turniiri politseitöö strateegid viivad läbi turniirielsete seminaride/konverentside ühisprogrammi võõrustava linna politseiametnikele ja külalisriikide politseidelegatsioonide (ja vajaduse korral teiste delegatsioonide) esindajatele, et jagada turniiri politseitöö strateegia ning rahvusvahelise politseikoostöö ja koordineerimiskorra põhielemente;
- ii) külastavate riikide politseidelegatsioonide juhtidele korraldatakse turniirielised külastused võõrustavatesse linnadesse: see on vastastikku kasulik ning aitab kohalikul politseil ette valmistada logistika korraldamist ning esialgseid, arenevaid ja dünaamilisi ohutus- ja julgeolekuriskide hindamisi, mida täiustatakse, et võtta arvesse võõrustava linna olusid; ning
- iii) rahvusvahelise politseikoostöö kord integreeritakse riigi ja võõrustava linna asutusi hõlmavatesse turniiri kommunikatsiooni- ja meediaga suhtlemise strateegiatesse, millega alustatakse aegsasti enne turniiri.

2.9.3. Turniiri kommunikatsioonistrateegia peaks sisaldama ka selgeid ja järjepidevaid sõnumeid selle kohta, milline on tolerantsuse ja reageerimise tase külastavate poolehoidjate mis tahes kuritegeliku või muu keelatud käitumise suhtes. Neid sõnumeid saab regulaarselt kajastada ja esile tõsta osalevate riikide turniiri kommunikatsioonistrateegias, et aidata tagada, et kõik külastava võistkonna poolehoidjad on teadlikud vägivaldse või muu keelatud väärkäitumise tagajärgedest.

2.9.4. Lisateave teabevahetuse ja meediaga suhtlemise kohta on esitatud käesoleva käsiraamatu punktides 3.18–20 ja 4.14.

Punkt 2.10. Ühiselt võõrustatavad või mitme võõrustajaga turniirid

2.10.1. Ühe või mitme riigiga ühiselt võõrustatavate turniiride puhul soovitatakse lähtuvalt kogemustest ja väljakujunenud heast tavast, et iga võõrustamises osalev riik määraks ise kindlaks oma rahvusvahelise politseikoostöö ja koordineerimise korra.

2.10.2. See väljakujunenud hea tava põhineb mitmel põhilisel kaalutlusnõudel, sealhulgas:

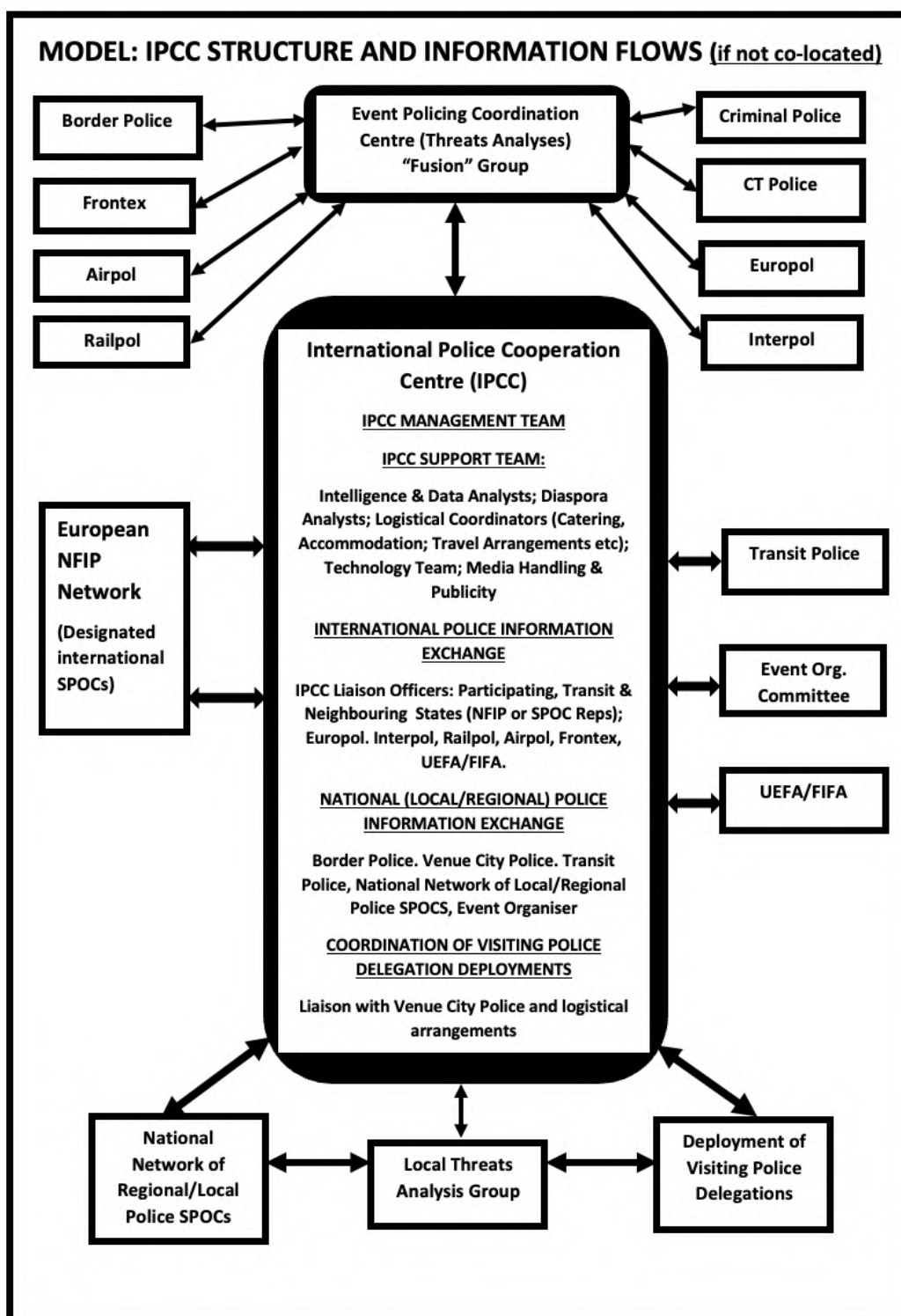
- i) vajadus austada iga võõrustava riigi suveräänsust ja kohustust tagada oma riigis toimuvate turniiri elementide jaoks ohutu ja turvaline keskkond;
- ii) tõenäolised suured erinevused ühiselt turniiri võõrustavate riikide õigusraamistikes ja politseitöö struktuurides ning suur hulk muid erinevusi riikide vahel;
- iii) riigi ja võõrustava linna tasandi turniiriga seotud politseitöö vajaduste kooskõlastamine ja lõimimine; ning
- iv) teabepõhiste ohuanalüüside ning nendel põhineva riikliku ja kohaliku/piirkondliku hädaolukorras tegutsemise planeerimise ja töökorralduse juhtimise jne riigipõhine olemus.

2.10.3. Hea tava kajastab ka kasu, mida iga võõrustav riik saab, andes oma IPCC-le ülesande täita käesoleva käsiraamatu esimeses ja neljandas osas esile tõstetud kolme omavahel seotud rolli.

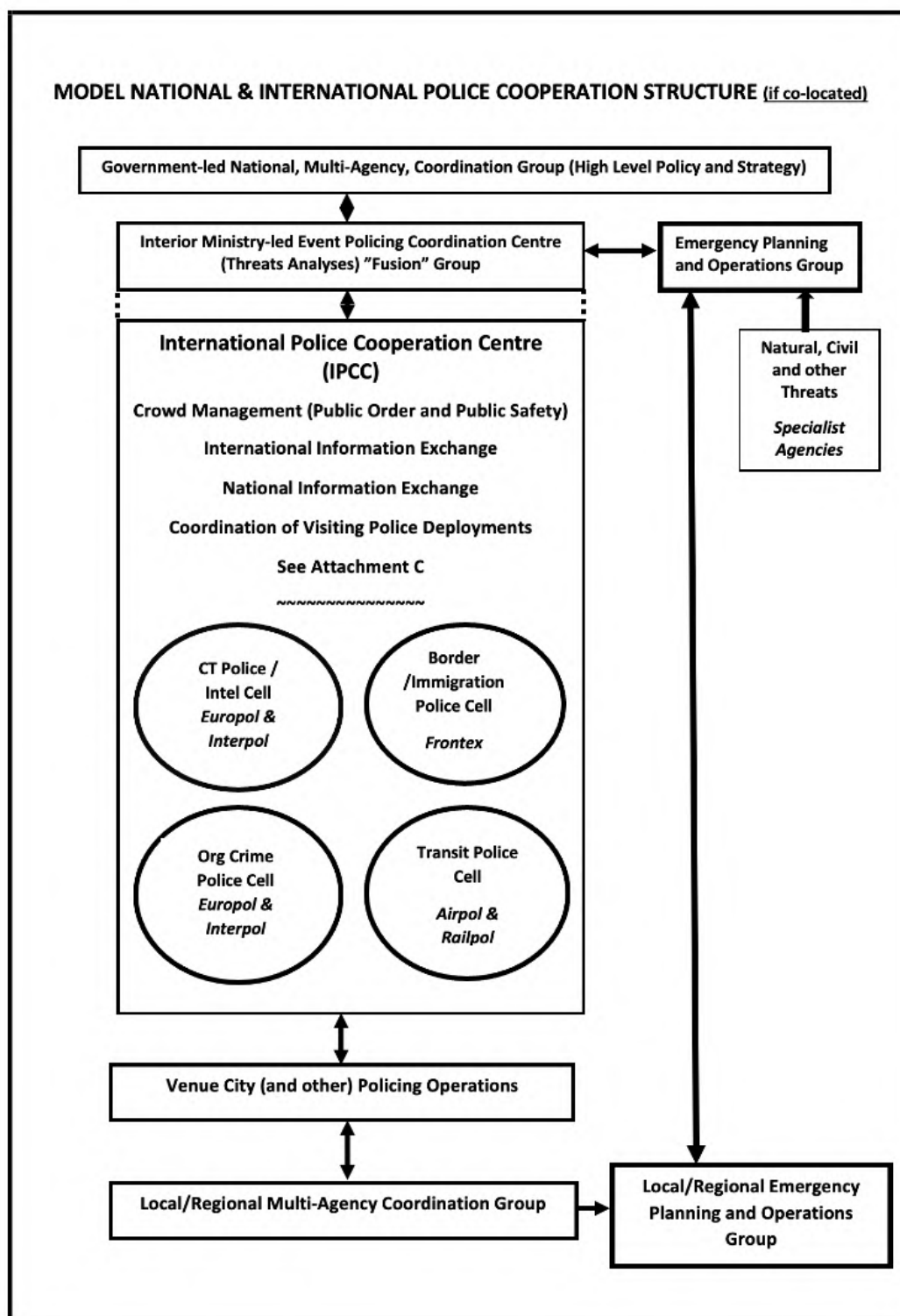
2.10.4. Seega, võttes arvesse vajadust kohandada iga võõrustava riigi reageerimine võimalikele turniiri mõjutavatele ohtudele, on ühiselt võõrustavad riigid traditsiooniliselt otsustanud kehtestada paralleelsed turniiriga seotud politseitöö ja teabevahetuse strateegiad ja -struktuurid, välja arvatud ainulaadse mitme võõrustava riigiga Euro 2020 turniiri ajal, kui vältimatult tsentraliseeriti rahvusvaheline politsei teabevahetuskord, kuid mitte muud IPCC ülesanded. See lähenemisviis on hästi toiminud ja jääb soovitatavaks variandiks.

2.10.5. Seetõttu on selge vajadus, et turniiri ühiselt võõrustavad riigid lepiksid kokku protokollis, millega kehtestatakse nende asjaomaste kontaktpunktide vaheline side- ja teabevahetuskord.

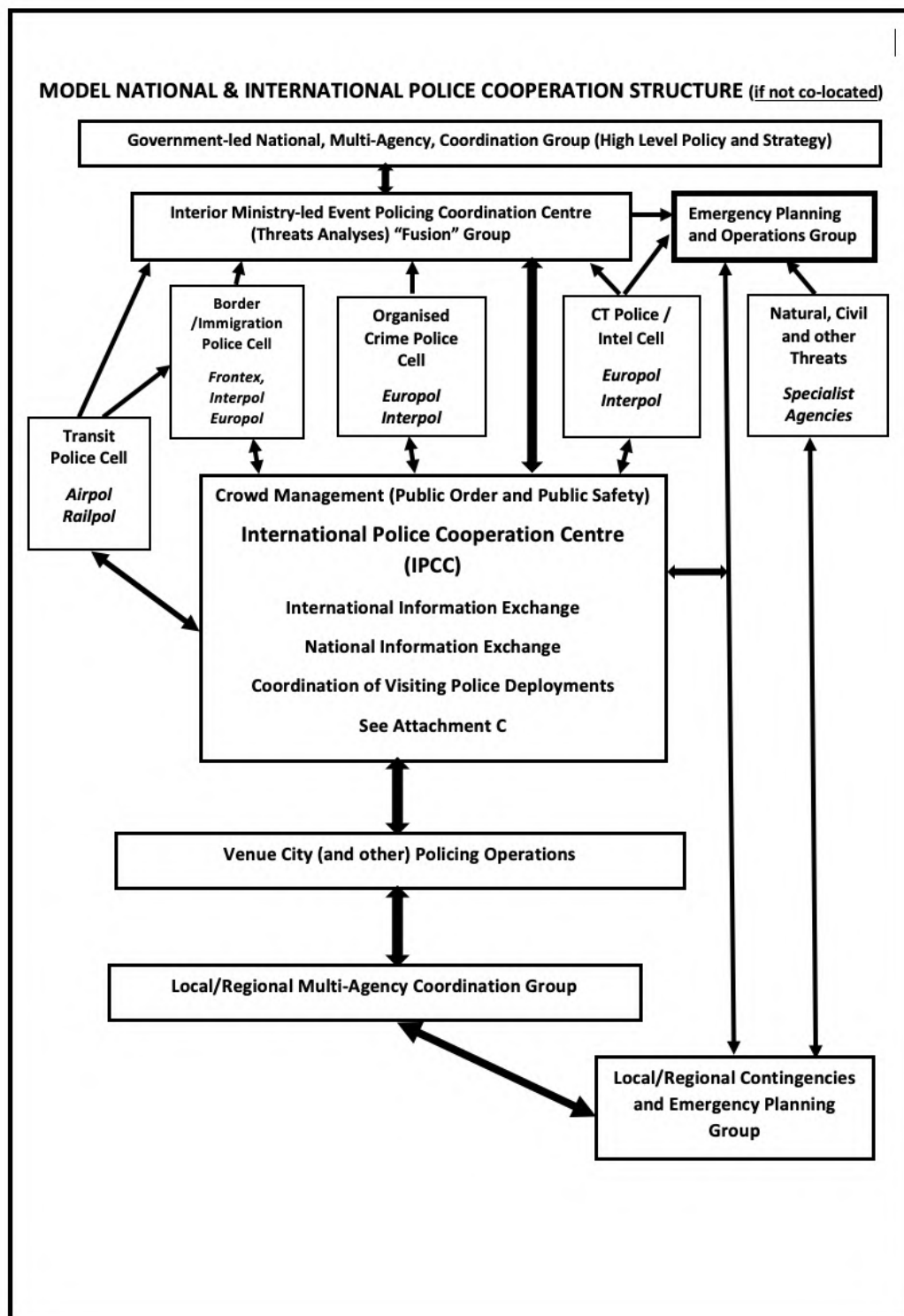
NÄITLIKUSTAV MUDEL: IPCC STRUKTUUR JA TEABEVOOD

NÄITLIKUSTAV MUDEL: RIIKLIKU JA RAHVUSVAHELISE POLITSEIKOOSTÖÖ STRUKTUUR (koospaiknemise korral)

NÄITLIKUSTAV MUDEL: RIIKLIKU JA RAHVUSVAHELISE POLITSEIKOOSTÖÖ STRUKTUUR (eraldi paiknemise korral)

Kolmas osa. Turniiriga seotud politseioperatsioonide kavandamine võõrustavates linnades

Punkt 3.1. Politseitöö kavandamine ja ettevalmistamine võõrustavas linnas

3.1.1. Käsiraamatu esimeses ja teises osas on keskendunud politsei ja muude riikliku tasandi asutuste olulisele rollile poliitilise, struktuurilise ja toetava raamistiku tagamisel, et koostada terviklik ja kooskõlastatud turniiriga seotud politseitöö strateegia, mis hõlmab rahvusvahelist politseikoostööd.

3.1.2. Käsiraamatu käesolevas osas minnakse selle protsessiga samm edasi, keskendudes operatsioonide kavandamise ja ettevalmistamisega seotud probleemidele, millega seisavad silmitsi asjaomased poliitikakujundajad ja strateegid, kes vastutavad politseitöö kavandamise ja operatsioonide eest turniiri matše võõrustavates linnades.

3.1.3. Politseitöö struktuurid ja pädevusvaldkonnad on Euroopas erinevad ning tunnistatakse, et vastutus paljude või mõnede allpool esitatud kaalutluste eest võib olla võõrustava linna politseijuhil või kohalikul või piirkondlikul omavalitsusel, kui see on riigi põhiseaduses või riiklikus õigusraamistikus nii ette nähtud.

3.1.4. Esitamise ja viitamise lihtsuse huvides kasutatakse käsiraamatu käesolevas osas siiski nimetust *võõrustava linna politseiasutused*. Seda võib tõlgendada nii, et see tähendab konkreetseid asjaolusid, mis igas võõrustavas linnas kehtivad seoses kohustusega määrata kindlaks politseitöö strateegiad ning kavandada ja viia läbi turniiri matšidega seotud politseioperatsioone.

Punkt 3.2. Võõrustava linna politsei koostöö riiklike asutustega

3.2.1. Nagu eespool märgitud, on võõrustavates linnades politseioperatsioonide kavandamise ja ettevalmistamise strateegiliste elementide aluseks poliitiline, struktuuriline ja toetav turniiriga seotud politseitöö raamistik.

3.2.2. Seepärast on soovitatav, et võõrustava linna politseiasutused osaleksid riiklikus otsustusprotsessis enne turniiri ja selle ajal.

3.2.3. See hõlmab kontaktametnike lähetamist IPCCsse ning terrorismivastase võitluse ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse operatiivüksustesse/-keskustesse, mida on käsitletud punktides 1 ja 2.

3.2.4. See on väga oluline, sest kuritegelikele ja/või terrorismiohtudele operatiivse reageerimise kavandamine ja elluviimine on suures osas võõrustava linna politseiasutuste ülesanne, kuigi neid toetavad riiklikud ja rahvusvahelised politseitöö eksperdid ja asutused.

3.2.5. Selleks et valmistuda kõnealuseks väljakutseks ja toimumiskoha politseitöö strateegia muude elementide elluviimiseks, peaksid võõrustava linna politseiasutused alustama kavandamist aegsasti enne turniiri ning kehtestama võõrustava linna tervikliku ja paindliku politseitöö strateegia (mida võib vähesel määral täiustada) vähemalt kuus kuud enne turniiri algust.

Punkt 3.3. Võõrustava linna politseitöö kavandamise ja operatiivstruktuuriga seotud kord

3.3.1. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid võõrustava linna politseiasutused turniiriks kindlaks määrama ja määratlema oma struktuuriga seotud korra, võttes arvesse riiklikul tasandil antud juhiseid ja suuniseid.

3.3.2. See kord peaks olema kavandatud selleks, et anda teavet võõrustava linna politseiasutuse osalemiseks asjaomases kohalikus või piirkondlikus asutustevahelises turniiri korraldamise/koordineerimisega seotud komitees/rühmas, ja seda täiendada.

3.3.3. Võõrustava linna politseitöö struktuur peaks hõlmama turniiri politseitöö kavandamise rühma loomist vähemalt üks aasta enne turniiri.

3.3.4. Seda rühma peaks juhtima võõrustava linna politseiasutuse juht või esindaja, kes vastutab võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö strateegiate ja operatsioonide kavandamise eest.

3.3.5. Lisaks peaksid rühma kuuluma rahvahulga ohjamise (avaliku korra ja julgeoleku) spetsialistid, kohaliku tasandi spetsialistid (kui need on olemas ja järgides nõuetekohaseid riiklikke koostöökanaleid), RJT esindaja, kriminaalpolitsei (et käsitleda turniiriga seotud organiseeritud kuritegevusest ja spontaanset kuritegevusest tulenevaid ohte), terrorismivastase võitluse politsei (et käsitleda kõiki terrori- ja poliitilise äärmusluse ohte), liikluspolitsei, transpordipolitsei, politsei kogukonna kontaktisik ja muud selliste politseitöö valdkondade esindajad, kellel võib olla roll turniiri kavandamise protsessis või kelle tegevusvaldkondi võib turniiri ajal kohandada/täpsustada.

3.3.6. Kui turniir läheneb ja võõrustava linna politseitöö korra fookus läheb kavandamiselt operatiivtegevusele, tuleks luua turniiriga seotud politsei operatiivkeskus.

3.3.7. Lisaks kavandamise ja ettevalmistamisega tegelevatele politseiüksustele peaks operatiivkeskus hõlmama kontaktametnikke riiklikest politsei erioperatsioonide üksustest, mis vastutavad turniiriga seotud organiseeritud kuritegevuse ja terrorismivastase võitluse eest.

3.3.8. Operatiivkeskus peaks hõlmama ka külastavate riikide politseidelegatsioonide operatsioonide koordinaatorit (vt viies osa) ajavahemikeks, mil nende vastav riiklik võistkond osaleb võõrustavas linnas toimuvatel matšidel.

3.3.9. Võõrustava linna politsei operatiivkeskusel peaksid olema töötajad, kes vastutavad IPCC-lt, külastavate riikide politseidelegatsioonidelt, piiripolitseilt, transpordipolitseilt, liikluspolitseilt ning riiklikelt kuritegevusega seotud ja terrorismivastase võitluse operatiivüksustelt saadud teabe eri allikate analüüsimise eest. Töötajad peavad tegelema ka meediaga suhtlemise, logistiliste, IT- ning muude taristuga seotud korralduste ja teenustega.

Punkt 3.4. Võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö kavandamise rühma roll

3.4.1. Võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö kavandamise rühma peamine ülesanne on valmistada ette terviklik politseitöö korraldus, mis hõlmab paljusid olulisi komponente, sealhulgas järgmist:

- turniiriga seotud rahvahulga ohjamise operatsioonid avalikes kohtades;
- staadionisisene roll ja koostöö turniiri korraldajatega;
- terrorismiohud, muud häired või hädaolukorrad;
- kohalikule kogukonnale kindlustunde pakkumine;
- liiklus- ja ühistranspordiküsimused ning
- meediaga suhtlemine.

3.4.2. Suuremas osas keskendub võõrustava linna politseitöö kavandamine peamiselt sellele, mida saab kirjeldada kui rahvahulga ohjamist (avalik kord ja avalik julgeolek), ning kõigile teguritele, mis võivad turniiriga seotud politseioperatsioone mõjutada.

3.4.3. See on kooskõlas sellega, et rahvahulga ohjamine on turniiriga seotud kohaliku/piirkondliku politseitöö strateegia kõige olulisem komponent. See on ka komponent, mis nõuab mitmetahulist ja pikaajalist lähenemisviisi, hõlmates ajavahemikku, mis eelneb turniirile ja lõpeb siis, kui võõrustav linn on korraldanud oma turniiri viimase matši.

3.4.4. Lisaks terrorismiga seotud või muule hädaolukorrale on rahvahulga ohjamine ühtlasi võõrustava linna politseitöö strateegia see osa, mis mõjutab kõige rohkem kohalikke kogukondi ja ettevõtteid.

3.4.5. Võõrustava linna rahvahulga ohjamise korra ettevalmistamise ja väljatöötamise lähtepunktiks on vastuvõtva riigi turniiriga seotud politseitöö strateegias sätestatud strateegilised, taktikalised ja operatiivkriteeriumid.

3.4.6. See on oluline, kuna on väga soovitatav, et kõigis võõrustavates linnades oleks politseil ühtne lähenemisviis kodu- ja külalisvõistkonna poolehoidjate ohjamisele.

3.4.7. Samas tuleb võõrustava linna politseitöö ettevalmistustes ja järgnevates operatsioonides arvesse võtta ka kohalikke olusid, mille mõned aspektid võivad olla linnale ainuomased.

3.4.8. Ühtlasi peavad võõrustava linna politseiasutused enne turniiri ja selle ajal tegema tihedat koostööd mitmete kohalike asutuste ja sidusrühmadega, sealhulgas:

- munitsipaal- ja maanteeametid (kui need on erinevad);
- tuletõrje- ja tervisealaste hädaolukordade teenistused;
- riiklikud ja kohalikud (võõrustava linna) asutustevahelised turniiri korraldamise/koordineerimisega seotud komiteed;
- toimumiskoha staadioni juhtkond ja staadioni turvaametnik;
- ühistranspordiasutused/-ettevõtjad;
- linnakeskuse teenuseosutajad (nt baarid, restoranid, majutusasutused ja turismibürood);
- kohalikud (või piirkondlikud) hädaolukorra lahendamise planeerijad;
- kohalike elanike ja ettevõtjate kogukonnad ning
- kohalikest elanikest (ja võimaluse korral külastavate) poolehoidjate rühmad.

3.4.9. See on väga oluline, arvestades iga kohaliku asutuse kava kattuvat iseloomu ning vajadust ühise, asutustevahelise lähenemisviisi järele seoses võõrustavas linnas toimuva iga turniirimatšiga.

3.4.10. Ulatuslikud kohalikud kontaktid on samuti eeltingimus tagamaks, et turniiri kavandamise etapis tehakse kindlaks prognoositavad või potentsiaalsed stsenaariumid, mis võivad mõjutada politseioperatsioone kogu *matšide tsükli* perioodi jooksul.

3.4.11. Matšide tsükkel põhineb väljakujunenud nn sündmuste tsükli kontseptsioonil, mida soovitatakse riikidele kõrgetasemeliste üksikute matšide, näiteks UEFA klubiturniiride finaalide võõrustamisel.

3.4.12. Põhimõtteliselt algab iga turniiri matšide tsükkel siis, kui külastavad poolehoidjad alustavad reisi võõrustavasse linna, ja lõpeb siis, kui nad on linnast lahkunud.

3.4.13. Üldine eesmärk peaks olema tagada, et võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö strateegia oleks terviklik, kuid siiski piisavalt paindlik, et tõhusalt reageerida mis tahes stsenaariumidele, mis võivad turniiri jooksul ette tulla.

3.4.14. Järgmistes punktides on kirjeldatud rida peamisi võõrustava linna politseitöö kavandamisega seotud kaalutlusi ning partnerite ja sidusrühmadega tehtavat seotud koostööd, mis on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik.

Punkt 3.5. Võõrustava linna politsei koostöö organiseeritud kuritegevuse ja terrorismivastase võitlusega tegelevate politsei operatiivüksuste/-keskustega

3.5.1. Käesoleva käsiraamatu esimeses osas käsitletakse teavet toetuse kohta, mida pakuvad liikmesriikide politseiasutustele rahvusvahelised politseiametid, nagu Europol ja INTERPOL.

3.5.2. Rahvusvaheliste politseiametite roll ja pädevus ei hõlma rahvahulga ohjamise ülesandeid, kuigi näiteks Europol annab Euroopa riiklike jalgpalli teabepunktide võrgustikule teavet mõnedes küsimustes, mis võivad mõjutada turniiri rahvahulga dünaamikat, eelkõige mõnede riskirühma kuuluvate poolehoidjate ning äärmuslike poliitiliste ja/või organiseeritud kuritegelike rühmituste vaheliste sidemete kohta.

3.5.3. Selline luureteave ja/või muu teave, mis võib mõjutada võõrustava linna politseitöö kavandamist ja operatsioone, peaks siiski kajastuma eelaruannetes, mille asjaomane RJT (või ühtne kontaktpunkt riikides, mis ei kuulu RJTde võrgustikku) esitab turniiri IPCC-le.

3.5.4. Seejärel tuleks see edastada võõrustavate linnade politsei kontaktisikutele nii otse kui ka / või IPCCsse lähetatud võõrustava linna politsei kontaktametnike kaudu (vt käesoleva käsiraamatu neljas osa).

3.5.5. Nagu on rõhutatud käesoleva aruande punkti 1.4 alapunktis a, tuleks rahvusvahelise politseikoostöö roll turniiriga seotud konkreetsete organiseeritud kuritegevuse või terrorismiohtude suhtes sätestada asjaomaste asutustega riiklikul tasandil sõlmitud kahepoolsetes kokkulepetes.

3.5.6. Selle korra (vt punkt 2.4) tõhusa rakendamise tagamiseks tuleks kaaluda riiklikul tasandil politsei erioperatsioonide üksuste (keda teavitavad ja toetavad rahvusvahelised politseipartnerid) loomist, et:

- koguda ja analüüsida loodud riiklikest ja rahvusvahelistest politsei luurekanalistest saadud teavet;
- koostada ohuanalüüse ning
- määrata kindlaks politseitöö meetmed, mis on vajalikud turniiriga seotud riikliku või rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse või terrorismiohu ennetamiseks ja sellele reageerimiseks.

3.5.7. Turniiri kavandamisel peaksid võõrustava linna politseiasutused seega kehtestama tõhusad ööpäevaringsed koostöökokkulepped turniiriga seotud organiseeritud kuritegevuse ja terrorismivastase võitluse operatiivüksustega.

3.5.8. See tagab õigeaegse nõustamise mis tahes esilekerkivate või tuvastatud riskide puhul, mis i) nõuavad võõrustava linna (või piirkondliku) politsei reageerimist ja ii) mõjutavad rahvahulga ohjamist puudutavaid politseioperatsioone toimumiskohas.

3.5.9. Samuti on väga soovitatav, et võõrustava linna politsei oleks kõrgemal tasandil esindatud turniiriga seotud politseitöö koordineerimise (teabevahetuse) rühma koosolekutel (vt käesoleva käsiraamatu punkt 2.6).

Punkt 3.6. Võõrustava linna politsei roll terrorismiohtudega seotud tegevuse kavandamisel ja sellistele ohtudele reageerimisel

3.6.1 Staadionisisese terrorirünnaku ohu ja võimaliku mõju minimeerimiseks vajalike meetmete kehtestamise eest vastutavad turniiri korraldaja ja staadioni juhtkond, kuid juhtiv vastutus mis tahes terrorismiohuga seotud kavandamise ja sellele reageerimise eest võõrustavas linnas endas lasub võõrustava linna politseiasutustel, keda teavitavad ja toetavad riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud terrorismivastase võitluse spetsialistid.

3.6.2. Võõrustava linna politseiasutustel on peamine roll ka staadionisisestele terrorismistsenaariumidele reageerimisel. Nende roll tuleks kindlaks määrata ja määratleda staadioni ja kohaliku omavalitsuse hädaolukorra planeerimist käsitlevates protokollides.

3.6.3. Kavandamisetapis tuginevad võõrustava linna politseiasutused suuresti terrorismivastase võitlusega tegelevatelt politseiekspertidelt ja/või riiklikult terrorismivastase võitluse ametilt saadud nõuannetele mitmesugustes olulistes küsimustes, sealhulgas:

- üldised ohutasemed;
- võimalike terrorirünnakute laad;
- ennetus-, tõkestus- ja reageerimismeetmed;
- seadmete või tehniliste abivahendite alased nõuanded;
- politsei eesliinitöötajatele vaenuliku tegevuse alase eelluurekoolituse pakkumine;
- füüsilised meetmed linnakeskustes ja avalikes kohtades staadioni läheduses, sealhulgas liiklus- ja parkimiskontrollid ning füüsilised tõkked, ning
- võõrustava linna politsei (ja külastavate riikide politseidelegatsioonide) roll seoses turniiriga, kui toimumiskoha staadionil leiab aset rünnak.

3.6.4. Turniiri operatiivetapis tuleks neid nõuandeid täiendada asjaomase turniiriga seotud terrorismivastase võitlusega tegeleva politsei operatiivüksuse teabe ja eksperdisuunistega.

3.6.5. Täiendav ja üksikasjalikum teave terrorismivastase võitlusega seotud ennetus- ja leevendusmeetmete kohta on esitatud Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (mis vaadati läbi 2019. aastal ja võeti vastu 2020. aastal) A lisas.

Punkt 3.7. Võõrustava linna politsei roll poliitiliselt äärmusliku ja diskrimineeriva käitumisega seotud tegevuse kavandamisel ja sellisele käitumisele reageerimisel

3.7.1. Ühtlasi peaksid võõrustava linna politseiasutused suhtlema spetsialistidega, et ennetada ja tõkestada kuritegelikku või keelatud käitumist seoses poliitiliselt või usuliselt äärmusliku käitumisega ja/või diskrimineerivat käitumist, sealhulgas vaenukuritegusid avalikes kohtades.

3.7.2. Võõrustava linna politseitöö kavandamisel tuleb arvesse võtta ka vajadust toetada staadioni juhtkonda sellisele käitumisele reageerimisel toimumiskohas.

3.7.3. Võõrustava linna politseitöö kavandamine äärmusluse ja diskrimineerimise vastu võitlemiseks peaks hõlmama mitmeid omavahel seotud strateegilisi eesmärgi, sealhulgas:

- propageerida kavatsust kohaldada nulltolerantsi seotud käitumise suhtes, mis on riiklikus kriminaal- ja haldusalases õigusraamistikus keelatud;
- teavitada politseitöötajaid sellest, mis on äärmuslik ja/või diskrimineeriv tegevus ning kuidas seda ära tunda;
- teha võõrustavas linnas toimuvatel turniiri matšidel osalevate riikide RJTde kaudu kindlaks sidemed nende riikide võistkondade poolehoidjate ja poliitiliselt äärmuslike rühmituste vahel;
- töötada välja politsei operatiivstrateegia äärmusliku või diskrimineeriva käitumise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, keskendudes varajastele ja sihipärastele sekkumistele seotud kuritegusid või haldusrikkumisi toime panevate üksikisikute või rühmituste vastu, ning

- suhelda kohalike poolehoidjate rühmadega ning külalisvõistkonna poolehoidjate fännistaapide ja/või fännikoordinaatoritega seoses äärmusluse ja diskrimineerimise vastase võitluse strateegia rakendamise olulisusega.

Punkt 3.8. Võõrustava linna politsei kavandav roll kohalikus (või piirkondlikus) hädaolukorra planeerimise korras

3.8.1. Käesoleva käsiraamatu punktis 2.6 esitatakse turniiri hädaolukorra planeerimise ja tegevuse koordineerimise rühma tähtsus ja roll ning asjaolu, et kõnealusel rühmal on soovitatav korraldada turniirieleid riiklikke ja võõrustava linna asutustevahelisi kohtumisi mitmesuguste hädaolukorra planeerimise stsenaariumide teemal.

3.8.2. Seega on võõrustava linna politseiasutuste peamine planeerimist puudutav eesmärk teha koostööd kohalike või piirkondlike hädaolukorra lahendamise planeerijate ja mitmesuguste kohalike partneritega, sealhulgas kohalike omavalitsuste, hädaabiteenistuste, toimumiskoha staadioni juhtkonna ja muude asjakohaseid eksperditeadmisi omavate esindajatega, et teha kindlaks suur hulk mitmesuguseid hädaolukordi ja nendeks valmistuda.

3.8.3. Kuigi hädaolukorra lahendamise plaanid tuginevad mitmetele Euroopa headele tavadele, peavad võõrustava linna hädaolukorra lahendamise plaanid kajastama ka kohalikke vajadusi ja olusid. Seetõttu tuleb plaane kohandada, et need vastaksid asjaomase hädaolukorra või ohu laadile ja asukohale.

3.8.4. Nagu on märgitud eespool punktis 2.6, võivad turniiriga seotud suurte häirete keskmes olla mitu võimalikku stsenaariumi, sealhulgas terrorismioht, ilmastikutingimused, riikliku elutähtsa taristu häired, kollektiivsed aktsioonid, suured häired riigisiseses ja rahvusvahelises transpordis, poliitilised või tsiviilmeeleavaldused, tekkivad pandeemiad või muud terviseriskid jne.

3.8.5. Seepärast tuleb igas kohalikus (või piirkondlikus) hädaolukorra lahendamise plaanis samuti esitada põhjalikud (ja paindlikud) suunised võõrustava linna politseiasutuste rolli kohta paljude võimalike hädaolukorra stsenaariumide puhul, sealhulgas prognoositav mõju turniiriga seotud rahvahulga ohjamise operatsioonidele.

3.8.6. Seega tuleks igas hädaolukorra lahendamise plaanis sätestada meetmed, mida tuleb võtta näiteks seoses järgmisega:

- hädaolukorra lahendamise korraga seotud korraldus ja struktuur;
- hoiatusteadete edastamise ja hädaolukorra lahendamise plaani aktiveerimise kord;
- spetsialistide ja lisaressursside lähetamise kord;
- asjaomase ohu läheduses asuvate elanike ja ettevõtete osalise või täieliku evakueerimise kord;
- haavatavaid ja puuetega inimesi ning teisi sihtrühmi käsitlev erikord;
- hädaabisõidukitele ette nähtud marsruut ja kogunemiskoht ning
- asutustevaheline hädaolukorra sidekord.

3.8.7. On äärmiselt oluline, et võõrustava linna selleks ettenähtud politsei- ja muud töötajad oleksid koolitatud ja varustatud täitma oma konkreetseid ülesandeid hädaolukordade ja suurte häirete korral.

3.8.8. Samuti on väga soovitav, et võõrustava linna politseiasutused harjutaksid ja osaleksid asutustevahelistel võõrustava linna hädaolukorra lahendamise õppustel aegsasti enne turniiri algust ning et võõrustava linna politseiasutused ja muud kohalikud hädaolukorra lahendamise planeerijad osaleksid riiklikel hädaolukorra lahendamise õppustel.

3.8.9. Täiendav ja üksikasjalikum teave hädaolukorra ja erandolukorra planeerimise kaalutluste kohta on esitatud Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (mis vaadati läbi 2019. aastal ja võeti vastu 2020. aastal) A lisas.

Punkt 3.9. Võõrustava linna turniiriga seotud rahvahulga ohjamise politseitöö kavandamine

3.9.1. Riigisiseste ja rahvusvaheliste jalgpalliturniiridega seotud kehtivate politseitöö operatiivstrateegiate, taktikate ja politseijõudude kasutamise iseloom on Euroopas väga erinev vastavalt mitmesugustele ajaloolistele, põhiseaduslikele, õiguslikele ning kogemuste ja eelistustega seotud teguritele.

3.9.2. See tegelikkus peegeldab aluspõhimõtet, et politseioperatsioonide eest vastutab praegu ja ka edaspidi iga riik ise. Rahvusvaheliste jalgpalliturniiride puhul esineb siiski mitmeid erisusi ja probleeme, sealhulgas rahvusvaheliste korraldajate (UEFA ja FIFA) ootused, kelle egiidi all turniiri võõrustatakse ja läbi viiakse.

3.9.3. Euroopas saadud ulatuslike kogemuste (heade või muusuguste) tulemuseks on hulk häid tavaid, mida on kohandatud vastavalt riiklikele ja/või kohalikele/piirkondlikele oludele, mis on (kohaldamise korral) osutunud tõhusaks lähenemisviisiks.

3.9.4. Nende heade tavade keskmes on vajadus tagada, et võõrustava linna politseioperatsioonid rahvahulga ohjamiseks seoses linnas korraldatavate turniirimatšidega põhineksid luureteabel.

3.9.5. Praktikast tähendab see, et iga matši puhul tuleks juhinduda konkreetsest riskihindamisest, mis põhineb esialgu turniiri IPCC (kui see on loodud) esitatud teabel ja enne seda teabel, mille on esitanud RJT (või ühtne kontaktpunkt) asjaomastes osalevates riikides.

3.9.6. Selline teave peaks sisaldama esialgset hinnangut mõnede potentsiaalselt oluliste riskidega seotud kaalutluste kohta, nagu:

- võõrustavasse linna reisivate külastavate poolehoidjate eeldatav arv;
- ilma matšipiletiteta reisivate külastavate poolehoidjate eeldatav arv;
- külastavate poolehoidjate reisieelistused (iseseisvalt või organiseeritud reis);
- matšieelsed eelistused (reisimine otse staadionile või kesklinna);
- matšijärgsed eelistused (reisimine otse lahkumispunkti või kesklinna);

- elanikest (koduvõistkonna) poolehoidjate riskirühmade eeldatav reaktsioon küllastavate poolehoidjate suhtes;
- võimalikud pinged küllastavate poolehoidjate ja kohaliku kogukonna rühmade vahel;
- alkoholi või narkootikumide tarbimise harjumused seoses jalgpalliturniiridega ning
- pürotehnika kasutamine avalikes kohtades (ning staadionidel).

3.9.7. Paralleelselt riskihindamisprotsessiga on vaja, et võõrustava linna politseiasutused määraksid kindlaks ja määratleksid turniiril kohaldatavad poolehoidjate eri käitumise lubatud piirid ning sellega seotud vahistamis- ja/või ennetava kinnipidamise reeglid.

3.9.8. Euroopa kogemus näitab siiski ka seda, et poolehoidjate, sealhulgas riskirühmade käitumine võib varieeruda.

3.9.9. Seetõttu on oluline tagada, et võõrustava linna politsei rahvahulga ohjamisega seotud kavandamine (ja operatiivstrateegiad) oleksid paindlikud ega tugineks kodu- ja/või külalisvõistkonna poolehoidjatega kaasnevaid riske puudutavatele positiivsetele või negatiivsetele eeldustele, mis põhinevad üksnes ajaloolistel suundumustel või esialgsetel riskihinnangutel.

3.9.10. Reaalsus on see, et iga politseioperatsiooni võib olla vaja muuta, võttes arvesse seda, mis tegelikult toimub siis, kui külalis- ja koduvõistkonna poolehoidjad hakkavad võõrustavasse linna saabuma ja seal kogunema.

3.9.11. Seepärast peab võõrustava linna politseitöö kavandamine lähtuma dünaamilisest risikihindamisest, et politseioperatsioonide puhul oleks võimalik juhinduda mis tahes sündmustest, mis tegelikult enne asjaomast matši, selle ajal ja pärast seda toimuvad.

3.9.12. Operatiivetapis on väga olulised küllastavate riikide politseidelegatsioonide nõuanded. Iga delegatsioon peaks olema oma riigi võistkonna poolehoidjate käitumise asjatundja ning suutma võõrustava linna politsei dünaamiliste riskihindamiste jaoks teavet anda ja asjaomaseid hindamisi toetada kogu nende lähetuse ajal võõrustavasse linna (vt käesoleva käsiraamatu punktid 5.2 ja 5.3).

3.9.13. See hõlmab selliste tekkivate pingete ja väiksemate vahejuhtumite kindlakstegemist, mis nõuavad varajast ja sihipärast politsei sekkumist, et vältida riski eskaleerumist ja marginaliseerida selliste poolehoidjate mõju, kes püüavad esile kutsuda vastasseisu.

Punkt 3.10. Dünaamiline riskihindamine ja rahvahulga ohjamine

3.10.1. Seda teemat jätkates ja nagu eespool on rõhutatud, on dünaamilise riskihindamise sisuline eesmärk tagada, et politseitöö taktika kajastaks nende ohjatava rahvahulga dünaamikat.

3.10.2. Massiürituste ajal võib asjaomane dünaamika ja sellega seotud avalikku korda ähvardava ohu tase kiiresti muutuda.

3.10.3. Seetõttu on oluline, et operatsiooniga seotud politseijõudude kasutamist ja taktikat oleks ka lihtne kohandada, et ohjata rahvahulka tõhusal viisil, mis on proportsionaalne tekkiva või väheneva ohu tasemete ulatuse ja laadiga.

3.10.4. Toimumiskoha politseioperatsioonide vastutavad alati riik ja kohalikud õiguskaitseasutused ise, kuid Euroopa kogemus näitab, et kui võõrustav linn kavandab politseijõudude jaoks kas nn astmelise või suure nähtavuse, kuid vähese sekkumisega strateegia rakendamist, võib see olla tõhus vahend, et hõlbustada politseioperatsioonide täiustamist, kui sündmused külastavate poolehoidjate saabumisel arenevad, eelkõige linnakeskustes või muudes poolehoidjate kogunemispunktides.

3.10.5. Nii nn astmelise kui ka suure nähtavuse, kuid vähese sekkumisega lähenemisviisi põhiolemus on pakkuda külalis- ja koduvõistkonna poolehoidjatele ning läheduses asuvatele elanike või ettevõtjate kogukondadele kindlustunnet, et politseijõud on kohal vahetus läheduses (astmeline lähenemisviis) või need on kohal kõikjal (suur nähtavus, kuid vähene sekkumine) piisavalt suurel hulgal, et kaitsta nende ohutust, kui olukord halveneb.

3.10.6. Selline politseijõudude kasutamise taktika annab ka võimaluse teha mis tahes poolehoidjatele, kellel on kiusatus korda rikkuda, selgeks, et politsei saab provokatiivse või ähvardava käitumise korral sihipäraselt sekkuda.

3.10.7. Suurt nähtavust, kuid vähest sekkumist hõlmava variandi eelis on see, et see võib suurendada võõrustava riigi politsei suutlikkust – tavaliselt külastava riigi politseidelegatsiooni töötajate toel – suhelda külalisvõistkonna poolehoidjatega, et luua külalislahke keskkond ja näidata, et kõiki poolehoidjaid koheldakse vastavalt nende käitumisele, mitte mainele.

3.10.8. Lisaks, kui poolehoidjate käitumisele on vaja kehtestada piiranguid või sekkuda sihipäraselt, võib poolehoidjatega suhtlemine aidata ära hoida arusaamatusi ja väiksemate vahejuhtumite eskaleerumist ning marginaliseerida mis tahes üksikisikute või rühmade mõju, kes püüavad esile kutsuda vastasseisu.

3.10.9. Selline dialoog võib ühtlasi aidata koguda kvaliteetset teavet poolehoidjate kavatsuste, vaadete, probleemide ja nende jaoks tundlike teemade kohta ning muud teavet võimaliku ohu kohta.

3.10.10. Nõukogu resolutsiooni (ajakohastatud käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi rahvusvaheliseks politseikoostööks ja julgestustööks rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik („ELi jalgpalli käsiraamat“)) (11160/24) 4. liites tuuakse välja dünaamilise riskiprotsessi kohaldamise akadeemiline mudel ja poolehoidjatega suhtlemise olulisus.

3.10.11. Ettevalmistus- ja operatiivetapis tuleks siiski tunnistada, et suhtlemine kodu- ja külalisvõistkonna poolehoidjatega on vaid üks osa tasakaalustatud rahvahulga ohjamise lähenemisviisist (ja mitte alternatiiv sellele), mille eesmärk on tagada, et politsei suudab poolehoidjate käitumist igal ajal tõhusalt ohjata.

3.10.12. Võõrustava linna operatiivplaneerimises tuleks seda tegelikkust kajastada ning tunnistada, et kuigi tõhus suhtlus poolehoidjatega võib pingeid vähendada, on seda väga raske tõhusalt ellu viia, kui politsei peab reageerima mis tahes olulistele või suurtele rahvarahutustele.

Punkt 3.11. Võõrustava linna politsei avalikes kohtades läbiviidavate operatsioonide kavandamine

3.11.1. Enamik jalgpalliturniiridega seoses toime pandud suurtest või olulistest avaliku korra rikkumistest esineb võõrustavas linnas avalikes kohtades, eelkõige kas organiseeritud või eeskätt spontaansetes turniiriga seotud poolehoidjate kogunemiskohtades. Seepärast peaksid võõrustava linna politseiasutused operatsioone kavandama vastavalt sellele.

a. Organiseeritud poolehoidjate üritused

3.11.2. Organiseeritud fännialade ja avalike ühisvaatamistega seotud politseitöö kavandamisprotsessis tuleks keskenduda tihedale koostööle kohaliku omavalitsuse, hädaabiteenistuste ja muude partnerasutustega ning selle tagamisele, et ürituse kõigi aspektide suhtes kohaldatakse politsei riskihindamist.

3.11.3. Keskne eesmärk peaks läbivalt olema sellise asukoha ja rajatiste tagamine, mida saab tõhusalt hallata ning mille puhul on võimalik hõlmata meetmeid, millega leevendada mis tahes olulisi korrarikkumisi.

3.11.4. Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (muudetud 2019. aastal ja välja antud 2020. aastal) A lisas on esitatud üksikasjalikud suunised politsei ning partnerasutuste ja -ametite rolli kohta seoses ametlike fännialade ja avalike ühisvaatamistega, mida korraldavad kas turniiri korraldaja, eraettevõtte või omavalitsus.

b. Spontaansed poolehoidjate kogunemised

3.11.5. Võõrustava linna politseitöö kavandamine, mis puudutab vahejuhtumeid seoses kohalike ja/või külastavate poolehoidjate spontaanse kogunemisega, näiteks linnaväljakutel ja/või muudes asukohtades, kus on baarid ja jookide müügipunktid, on selliste sündmuste iseloomu tõttu keerulisem.

3.11.6. Siiski saab spontaansete poolehoidjate kogunemiste asukohta tavaliselt prognoosida kavandamisprotsessi varases etapis. Kui asukohad on kindlaks tehtud, on oluline, et võõrustava linna politseiasutused viiksid läbi põhjaliku riskihindamisprotsessi, milles võetakse arvesse mitmeid tegureid, sealhulgas järgmist:

- oht, et kohaliku kogukonna teatavad liikmed võivad põhjustada vastasseisu ja provotseerida külastavaid poolehoidjaid või vastupidi;
- IPCC-lt ja külastavate riikide politseidelegatsioonidelt saabumisel saadav luureteave ja teave, mis käsitleb võimalikku ohtu (kui seda üldse esineb), mida võivad endast kujutada külastavad poolehoidjad;
- tõhusate vahendite puudumine vastasvõistkondade poolehoidjate eraldamise tagamiseks ning
- kohalike elanike ja ettevõtjate kogukondade seisukohad.

3.11.7. Seepärast peaksid võõrustava linna politseiasutused julgustama omavalitsust, hädaabiteenistusi ja kohalikke ettevõtjaid tegema politseiga koostööd, et kavandada, niivõrd kui asukoht seda võimaldab, ohutust ja julgeolekut puudutavaid ettevalmistusi, sealhulgas:

- terviklik politseitöö kava;
- tulekahju- ja meditsiinistrateegiad;
- meetmed, millega tagatakse kontroll asukohas koguneda võivate poolehoidjate arvu üle, seades sisse asukoha sisenemis- ja väljumispunktide tõhusa haldamise (näiteks tõkete kasutamine ja politseiüksuste lähetamine asukohta viivatele teedele);
- politsei juurdepääsupunktide ja poolehoidjate laialimine kuteede kindlaksmääramine ning
- vahejuhtumite ja hädaolukordade lahendamise plaanid.

Punkt 3.12. Võõrustava linna tähised

3.12.1. Võõrustava linna politseiasutused peaksid tegema tihedat koostööd ka kohalike omavalitsustega, et tagada linnakeskustes ning toimumiskohaks olevale staadionile ja sealt ära viivatel teedel hästi nähtavad ja kergesti mõistetavad tähised, kus on märgitud staadioni asukoht, kindlaksmääratud või soovitatavad liikumisteed ja -valikud, organiseeritud fännialad, avalikud käimlad jne.

3.12.2. Tähised peaksid olema hästi valgustatud ja kirjalike tähiste täiendamiseks tuleks kasutada sümboleid, et kohaliku keele oskuseta pealtvaatajad saaksid tähistest lihtsamini aru.

3.12.3. Politsei- ja kohaliku omavalitsuse tähistel peaks teksti ja tausta ning tähise värvi ja selle paigalduspinna vaheline värvikontrast olema piisavalt suur, võttes arvesse värvipimedate inimeste hulka.

3.12.4. Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (muudetud 2019. aastal ja välja antud 2020. aastal) A lisas on esitatud täiendavad ja üksikasjalikumad suunised turniiriga seotud tähiseid puudutavate kaalutluste kohta.

Punkt 3.13. Võõrustava linna politsei koostöö turniiri korraldajaga / staadioni juhtkonnaga

3.13.1. Võõrustava linna politseiasutustel on kehtestatud kord, mis käsitleb järgmist:

- koostöö staadioni juhtkonna ja staadioni kindlaksmääratud turvaametnikuga turniiri toimumiskohas;
- politseijõudude kasutamine ja ülesanded staadionil ning
- politsei roll, mis puudutab staadioni turvatöötajate toetamist avaliku korra ja avaliku julgeolekuga seotud vahejuhtumitele ning pealtvaatajate kuritegelikule ja muule keelatud tegevusele reageerimisel.

3.13.2. Kuigi selline eelnevalt kehtestatud kord on lähtepunktiks võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö kavandamise aruteludele toimumiskohaks oleva staadioni juhtkonnaga, mõjutavad kavandamisprotsessi ka muud turniirile eriomased tegurid.

3.13.3. Võõrustava linna politseitöö kavandamisel seoses staadioni turva- ja julgeolekukorraga tuleb arvesse võtta turniiri korraldaja (UEFA või FIFA ja turniiri riiklik korralduskomitee) ootusi ja nõudeid.

3.13.4. Enamasti kohustab korraldaja staadioni juhtkonda vastutama (ja näima ülemaailmsele televaatajaskonnale vastutav) staadioni turva- ja julgeolekukorra eest, kusjuures võõrustava linna politsei vastutab turvalisuse ja julgeoleku eest avalikes kohtades.

3.13.5. Sisuliselt võib korraldaja nõuda kõrgetasemelisi korrapidamisoperatsioone staadionil, mitte politsei suure nähtavusega kohalolekut.

3.13.6. Paljudes riikides kajastab see kehtivaid riiklikke tavasid ja eelistusi. Politsei roll staadionil on üle Euroopa siiski väga erinev ning see peab kajastuma ka toimumiskohaks oleva staadioni politseitöö kavandamises.

3.13.7. Põhiküsimuste keskmes on staadioni rahvahulga ohjamise operatsioonide tõhusus kõigil staadioni pealtvaatajate aladel ning staadioni turvatöötajate (kas otse või eraturvafirmadelt lepingu alusel palgatud) pädevus ja koolitus.

3.13.8. Seega on võõrustava linna politseiasutuste keskne kavandamisküsimus määrata kindlaks ja määratlada oma roll staadionil. Valikute puhul keskendutakse sellele, et leida tasakaal, mille puhul välditakse politsei suure nähtavusega kohalolekut staadionil, säilitades samas siiski võimaluse täita oma kohustust ennetada igasugust kuritegelikku käitumist ja sellele tõhusalt reageerida, olenemata sellest, kus see aset leiab.

3.13.9. Mõnede hiljutiste turniiride ja kõrgetasemeliste UEFA võistluste finaalide puhul on politsei otsustanud, et võetakse kasutusele lähenemisviis, mille korral kasutatakse vähe silmapaistvaid politseitöötajaid ja -üksusi, kes politsei vormiriietuse asemel kannavad hästi nähtavaid tunnusveste ning töötavad koos turvalisust silmas pidavate korrapidajatega, et suhelda poolehoidjatega ja reageerida kiiresti mis tahes väiksematele kuritegeliku käitumise vahejuhtumitele, et hoida ära eskaleerumist.

3.13.10. See on aga vaid üks võimalus ning soovitatavalt võib kaaluda, et võõrustava linna staadionil toimuvate politseioperatsioonide keskmes oleks politseiüksuste kasutamine staadionikompleksis mittenähtaval moel või selle vahetus läheduses. Selle otsuse teeb võõrustava riigi politsei riigi ja võõrustava linna tasandil riskihindamise alusel, mis viiakse läbi koostöös turniiri korraldaja ja staadioni juhtkonnaga.

3.13.11. Politseijõudude kasutamise kord staadionil või toimumiskoha kompleksis, et tulla toime kuritegevusega on vaid üks (kuigi oluline) komponent, mis on seotud vajadusega tiheda koostöö järele võõrustava linna politseiasutuste ja staadioni juhtkonna vahel turva- ja julgeolekuoperatsioonide küsimuses.

3.13.12. Keskne ja oluline tegur võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö kavandamisel on Euroopa kogemus, mis näitab, et staadionil toimuvatel sündmustel võib olla suur mõju sellele, mis toimub väljaspool staadioni, ja vastupidi. Ainuüksi sel põhjusel on mõlema poole jaoks oluline, et staadioniga tehtaks tihedat koostööd ja rakendataks ühtlustatud lähenemisviisi rahvahulga ohjamise korrale nii staadionil kui ka väljaspool seda.

3.13.13. Võõrustava linna politseiasutused ning staadioni reeglite ja operatiivtegevuse esindajad peaksid tegema koostööd, et saavutada korraldaja ja politsei vahel kirjalik kokkulepe (mida sageli nimetatakse kavatsuste deklaratsiooniks), mis hõlmab vajaduse korral külastavate riikide politseidelegatsioonide rolli (vt käesoleva käsiraamatu viies osa).

3.13.14. Sellistes kokkulepetes tuleks sätestada politsei roll järgmistes küsimustes:

- staadioni juhtkonna toetamine nende töös, mille sisuks on avaliku korra rikkumiste või kuritegevuse ennetus ja vastavate juhtumitega tegelemine;
- hädaolukorra lahendamise korra käivitamine, kui matšiga seoses toimub oluline vahejuhtum või häire, ning
- selliste asjaolude kindlakstegemine, mille puhul hädaolukorras ja suurte vahejuhtumite korral tuleks politseil võtta kogu staadion või osa staadionist oma kontrolli alla, ning korra väljatöötamine staadioni võtmiseks politsei kontrolli alla ja hiljem uuesti korraldaja kontrolli alla andmiseks.

3.13.15. Tihe koostöö peaks ühtlasi tagama, et staadioni juhtkond saab kaaluda politsei seisukohti mitmes olulises küsimuses, sealhulgas:

- staadionil toimuva rahvahulga ohjamise põhimõtted ja operatsioonid;
- videovalvesüsteemi kasutamine rahvahulga ohjamiseks ja tõendite kogumiseks;
- kord seoses mitme asutuse ühise kontrollruumiga, mis hõlmab politsei juhtimispunkti;
- jagatud või määratud staadionisisese suhtlemise kord;
- pürotehnika kasutamise ennetamise ja selle vastu võitlemise strateegia;
- äärmusliku või diskrimineeriva käitumise ja vaenukuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise strateegia ning
- külastava riigi korrapidajate võimalik rakendamine nii staadionil kui ka sinna ja sealt ära viivatel teedel toimuvat koostööd puudutavates küsimustes.

Punkt 3.14. Võõrustava linna politsei koostöö õigus- ja haldusasutuste ning prokuratuuridega

3.14.1. Käesoleva punkti sisus tunnistatakse i) õigus- ja halduskokkulepete struktuuri, pädevuste ja nomenklatuuri suuri erinevusi üle Euroopa ning ii) vastuvõtva riigi õigus- ja halduskokkulepete suveräänsust ja territoriaalset pädevust.

3.14.2. Võõrustava linna turniiriga seotud politseitöö kavandamise peamine eesmärk peaks siiski olema tiheda koostöö ja vastastikuse mõistmise arendamine asutustega, mis osalevad võõrustava linna (või piirkondlikes) õigus- ja haldusmenetlustes, mis kehtestatakse nende poolehoidjatega (elanikud või külastajad) tegelemiseks, kes on turniiriga seoses väidetavalt toime pannud kuritegusid või haldusrikkumisi.

3.14.3. Seda protsessi saab toetada, arendades samal ajal tihedat ja pidevat koostööd asjaomaste õigus- ja haldusasutuste ning prokuratuuridega.

3.14.4. Ideaalis peaks ühe eesmärgi keskmeks olema leppida kokku kiirmenetlus, mis võimaldaks kogu turniiri kestuse ajal kiiresti ja asjakohaselt tegeleda kõigi, välja arvatud kõige raskemate, turniiriga seotud süütegudega.

3.14.5. Võõrustava linna politseiasutused peavad arvesse võtma ka kõiki turniiriks kehtestatud ajutisi õigusnorme (vt käesoleva käsiraamatu punkt 2.7).

3.14.6. Koostöö peamine eesmärk on tagada, et igas võõrustavas linnas oleks politsei, prokuröride ning õigus- ja haldusasutuste vahel võimalikult selge arusaamine ja siht, mis puudutab meetmeid ning karistusi (asjakohasel juhul ja tingimusel, et iga juhtumit käsitletakse eraldiseisvalt), mida kohaldatakse selliste külastavate poolehoidjate suhtes, kes mõistetakse süüdi võõrustavas linnas või piirkonnas kuritegelikul või keelatud viisil tegutsemises.

4.14.7. Võõrustava linna politseiasutused ja kohalikud või piirkondlikud prokurörid peaksid ühtlasi olema täielikult teadlikud kehtivatest mitmepoolsetest vastastikuse õigusabi lepingutest, mida võõrustava riigi ametiasutused saavad riigi tasandil seoses turniiriga täielikult kasutada. Lisaks võivad võõrustava riigi ametiasutused sõlmida osaleva või muu riigiga kahepoolseid kokkuleppeid vastastikuse õigusabi tõhustamiseks turniiri eel, ajal ja järel.

3.14.8. Kahepoolsed kokkulepped (vt käesoleva käsiraamatu punkt 1.4 alapunkt b) peaksid hõlmama ka meetmeid, mida iga osalev riik ja muud riigid saavad võtta, et toetada vastuvõtva riigi politseid riigi tasandil ja võõrustavates linnades seoses väidetavate õigusrikkujatega, kes nende riigis elavad, näiteks:

- kõik nende käsutuses olevad õiguslikud võimalused (nt jalgpallikeelu otsused / riigist lahkumise keelud), et takistada riskirühma kuuluvaid poolehoidjaid turniiri külastamast;
- meetmed, mida saab võtta külastava riigi politseidelegatsioon ja/või mõni teine pädev asutus (nt külastava riigi prokurör-kontaktametnik) tõendite kogumiseks selliste jalgpalliga seotud süütegude kohta, mille on toime pannud külastavad poolehoidjad, ning
- milliste võõrustavas riigis toimepandud süütegude kohta saab süüdistuse esitada toetavas riigis (pärast õigusrikkuja naasmist) kooskõlas eksterritoriaalset kohtualluvust puudutava korraga.

3.14.9. Võõrustava riigi ametiasutused ja osalevad riigid võivad samuti vastastikku kaaluda vajadust lähetada külastava riigi prokurör, kes oleks kohal igas võõrustavas linnas, kus külastava riigi võistkond võistleb, et suhelda võõrustava riigi määratud asutusega ja saada oma kodanike või elanike kohta teavet karistus- või kohturegistrist ning võõrustava riigi politsei- või uurimisaruannetest, sealhulgas vahistamisandmetest; lisaks võivad nad vastastikku kaaluda sellise prokuröri lähetamise eeliseid.

Punkt 3.15. Võõrustava linna politsei koostöö turniiri IPCCga

3.15.1. Nagu on esile toodud käesoleva käsiraamatu neljandas osas, toimib turniiri IPCC foorumina, mis tagab, et kogu turniiriga seotud rahvahulga ohjamist puudutav teave kogutakse kõikjalt Euroopast (FIFA turniiride puhul ka mujalt), seda hinnatakse ja analüüsitakse ning see esitatakse võõrustava linna politseile ning muudele asjaomastele riiklikele ja kohalikele politseiasutustele.

3.15.2. Selleks on soovitatav, et iga võõrustava linna politsei lähetaks IPCCsse kontaktametniku, et hõlbustada järgmist:

- teabevahetus IPCC ja toimumiskoha kohaliku või piirkondliku politsei operatiivkeskuse vahel;
- külastavate riikide politseidelegatsioonide lähetuste haldamine IPCC poolt ning
- politseioperatsioonid, mille puhul kontaktametnik saab (pidevalt) jälgida sündmusi muudes võõrustavates linnades, riiklikes ja rahvusvahelistes transiidisõlmedes ning mujal.

Punkt 3.16. Võõrustava linna politsei koostöö riigi liikluspolitseiga

3.16.1. Võõrustava linna politseitöö kavandamise peamine eesmärk peaks keskenduma politsei töösuhtele oma kolleegidega, kes vastutavad võõrustavat linna teenindavate rahvusvaheliste, riiklike ja/või piirkondlike ühistranspordivõrkudega seotud politseitöö eest, ning ühistranspordiasutuste või -ettevõtetega.

3.16.2. Eesmärk on tõhustada korda seoses külastavate poolehoidjate saabumise ja lahkumise jälgimisega teel võõrustavasse linna ja sealt tagasi. See on olulise logistilise ja käitumusliku teabe allikas enne ja pärast matši.

3.16.3. Samuti aitab see kindlaks teha võõrustavas riigis, naaber- ja/või muudes riikides elavate diasporaakogukondadesse kuuluvate poolehoidjate saabumise. See annab võõrustava linna politseijuhtidele olulist ja õigeaegset teavet, mis muul juhul võib jääda saamata (vt käesoleva käsiraamatu neljanda osa punkt 4.5).

3.16.4. Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (muudetud 2019. aastal ja välja antud 2020. aastal) on esitatud täiendavad suunised turniiri võõrustava linna transpordi planeerimis- ja käitamiskorra kohta.

Punkt 3.17. Võõrustava linna politsei liikluskorralduse kord

4.17.1. Võõrustava linna politseitöö kavandamine peaks hõlmama turniiriga seotud liikluskorralduse kava, mis on välja töötatud koostöös:

- staadioni eest vastutavate ametiisikutega (kes vastutavad staadionikompleksi liikluskorralduse eest);
- kohaliku või piirkondliku omavalitsuse ja/või maanteeametiga ning
- asjaomaste kohalike, piirkondlike ja riiklike ühistranspordiasutustega (et võtta arvesse nii kodu- kui ka külalisvõistkonna poolehoidjate saabumist ja lahkumist ning, eelkõige, kohalike elanike transpordivajadusi).

3.17.2. Liikluskaval on oluline turvalisus-, julgeoleku- ja teenindusfunktsioon seoses võõrustavas linnas toimuvate turniiri matšidega ning võõrustava linna liikluspolitsei peab seda hoolikalt kavandama ja haldama.

3.17.3. Liikluskavas tuleks arvesse võtta ka avaliku korraga seotud riske. Näiteks kui riskihindamisest ilmneb, et vastasvõistkondade poolehoidjatel peaks staadionile saabumiseks või sealt lahkumiseks olemas olema või nad peaksid selleks kasutama erinevaid ühistranspordimarsruute.

3.17.4. Oluline on liikluskavas kindlaks määrata ja säilitada ka politsei ja muude hädaabisõidukite juurdepääsuteed.

3.17.5. Võõrustava linna politseiasutused peaksid ühtlasi rõhutama, kui oluline on järgmine:

- asjaomane kohalik omavalitsus valmistab nii kohalike kogukondade kui ka külastavate poolehoidjate jaoks ette ning paneb turniiri liikluskorralduskavaga hõlmatud piirkondades välja sõidukitele ja jalakäijatele mõeldud hästi nähtavad tähised ning
- staadioni juhtkond kasutab toimumiskoha aadressi ja muid kommunikatsioonisüsteeme, et tuua esile ootamatud või kavandatavad häired liikluses või ühistranspordis matšide päevadel.

3.17.6. Euroopa Nõukogu konsolideeritud soovitus 1/2015 (muudetud 2019. aastal ja välja antud 2020. aastal) A lisas on esitatud täiendavad suunised turniiri võõrustava linna liikluskorralduse planeerimis- ja käitamiskorra kohta.

Punkt 3.18. Võõrustava linna politsei teabevahetus kohalike kogukondadega

3.18.1. Võõrustava linna politseiasutuste üks peamine eesmärk peaks olema välja töötada turniiri kommunikatsioonistrateegia, mida hakatakse rakendama kavandamisetapis ja mille keskmes peaks olema kohalikele kogukondadele, eelkõige neile, kes elavad või töötavad toimumiskohaks oleva staadioni vahetus läheduses ja/või linnakeskustes, kindlustunde andmine seoses sellega, et nende turvalisus ja julgeolek seatakse prioriteediks.

3.18.2. Sellega seotud eesmärk on edendada uhkuse ja omaluse tunnet, et just nende linnas toimub oluline kõrgetasemeline spordisündmus, ning julgustada kohalikke kogukondi tagama külastavatele poolehoidjatele külalislahke keskkonna. Varasematel turniiridel saadud kogemused näitavad, et sellel võib olla suur mõju nii kodu- kui ka külalisvõistkonna poolehoidjate käitumisele.

Punkt 3.19. Võõrustava linna politsei koostöö poolehoidjate esindajatega

3.19.1. Võõrustava linna politseiasutused peaksid ühtlasi välja töötama strateegia poolehoidjatega suhtlemiseks (edaspidi „dialoog“) ning seda turniiri eel ja selle ajal rakendama.

3.19.2. Turniirielne dialoog võõrustava linna politseiasutuste ja kohalikest elanikest poolehoidjate rühmade ning osalevate riikide poolehoidjate rühmade vahel (osalevate riikide riiklike ja politseiasutuste kaudu) võib olla kanal, mille kaudu edastada olulist teavet, nagu reisisoovitused, staadionile viivad juurdepääsuteed, kohaldatavad õigusaktid, käitumise lubatud piirid jne.

3.19.3. Samuti võib see kaasa aidata ohutu, turvalise ja külalislahke õhkkonna loomisele kõigi poolehoidjate jaoks nii vastuvõtva riigi elanikkonna hulgas kui ka mujal.

3.19.4. Lisaks tõhusale meediaga suhtlemise strateegiale (vt punkt 3.20) peaks võõrustava riigi politsei kaaluma sotsiaalmeedia/internetisaitide kasutamist, riigi võistkonna määratud fännikoordinaatorite ja poolehoidjate rühmade esindajatega koostöö tegemist ning poolehoidjatele mõeldud algatuste, nagu fännistaapide külastamist.

3.19.5. Dialoogile keskenduva lähenemisviisi kasutuselevõtmisel peavad olulise ettevalmistava aspektina võõrustava linna politseiasutused tagama selle, et spetsialiseerunud kommunikatsiooniametnikud ja/või operatiivetapis eesliinil tegutsevad valitud operatiivüksused omaksid kommunikatsiooni- ja konfliktide lahendamise tehnikate alast väljaõpet.

3.19.6. Kaks väljakujunenud ja tõhusat külastavate poolehoidjatega suhtlemise kavandamise võimalust võõrustava linna politsei jaoks keskenduvad dialoogi alustamisele fännistaapide ja fännikoordinaatoritega.

3.19.7. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid võõrustava linna politseiasutused julgustama turniiri riiklikke ja kohalikke või piirkondlikke ametiasutusi võtma vastu poliitika selliste fännistaapide võõrustamiseks, kus töötavad võõrustavas linnas toimuva turniiri matšidel osalevate riikide võistkondade poolehoidjad.

3.19.8. 3.A liites esitatakse teavet fännistaabi kontseptsiooni omaksvõtmise kohta ja kirjeldatakse sellest saadavat kasu.

3.19.9. Samal ajal peaksid võõrustava linna politseiasutused tegema kindlaks, milliste nende linnas toimuvatel turniiri matšidel võistlevate riikide võistkonnad on määranud riigi võistkonna fännikoordinaatori, kes tegutseb muu hulgas vahendajana võõrustava linna politsei ja külalisvõistkonna poolehoidjate vahel.

3.19.10. 3.B liites esitatakse teavet võõrustava linna politsei ja külastavate riikide fännikoordinaatorite vahelise tõhusa suhtlemise korra kohta ning kirjeldatakse sellest saadavat võimalikku ja vastastikust kasu.

3.19.11. Siiski rõhutatakse, et dialoogile keskenduva lähenemisviisi kasutuselevõtmine täiendab tõhusat rahvahulga ohjamise korda staadionil ja väljaspool seda. See ei ole ei nn pehme tee ega alternatiiv korrarikkumiste tõkestamisele.

3.19.12. Täiendav ja üksikasjalik teave politsei ja poolehoidjate vahelise koostöö kohta on esitatud ELi nõukogu 13. oktoobri 2016. aasta resolutsioonis käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi selle kohta, kuidas politsei ja poolehoidjate vahelise koostöö heade tavade ülevõtmise abil ära hoida ning ohjeldada vägivalda ja korrarikkumisi rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik.

Punkt 3.20. Võõrustava linna politsei meediasstrateegia

3.20.1. Euroopa kogemus näitab, et tõhus asutustevaheline meediasstrateegia on turniiri turva- ja julgeolekukontseptsiooni eduka elluviimise lahutamatu osa, nii riiklikul kui ka võõrustava linna tasandil.

3.20.2. On tõenäoline, et esialgu keskendub riikliku ja rahvusvahelise meedia huvi turniiri ettevalmistustele riigi tasandil. Seetõttu on oluline, et valitsuse juhitud riiklik korralduskomitee töötaks välja tervikliku asutustevahelise meediaga suhtlemise strateegia.

3.20.3. See on hädavajalik, kuna on võimalik, et turniiri korraldamisega seotud ohtude ja riskide suhtes esineb negatiivseid meediaspekulatsioone.

3.20.4. Terviklik ja hoolikalt kavandatud asutustevaheline võõrustava riigi politsei meediasstrateegia võib olla väga tõhus vahend selliste meediaspekulatsioonide puhul ja nende vastu võitlemiseks ning annab elanike kogukondadele ja osalevates Euroopa riikides kindlustunnet.

3.20.5. Rahvusvahelise, riikliku ja kohaliku meedia tähelepanu keskendub siiski ka sellele, milline on turniiri võimalik mõju võõrustavatele linnadele.

3.20.6. Seetõttu on väga oluline, et võõrustava linna politseiasutused teeksid tihedat koostööd teiste peamiste kohalike ja piirkondlike sidusrühmadega, sealhulgas kohalike ametiasutuste, jalgpalliühingute, staadioni juhtkonna ja muude partnerasutustega, et töötada välja võõrustava linna asutustevaheline terviklik meediasstrateegia ja seda rakendada.

3.20.7. Keskne eesmärk peaks olema levitada turniiri ja võõrustava linna positiivset kuvandit kodu- ja külalisvõistkonna poolehoidjate, kohalike elanike ja ettevõtjate kogukondade ning turvalisuse ja julgeoleku tagamises osalevate isikute seas.

3.20.8. See võib aidata luua külalislahke keskkonna kõigile asjaosalistele ning seeläbi vähendada turva- ja julgeolekuriske, mõjutades nende poolehoidjate arusaama, kes turniiri ajal võõrustavasse linna reisivad.

3.20.9. Mis puudutab võõrustava linna asutustevahelise laiema meediasstrateegia politseitöö komponenti, siis peaks selle eesmärk olema:

- anda teavet proaktiivsel, avatud ja läbipaistval viisil;
- anda usaldusväärset ja positiivset viisil teavet turvalisuse ja julgeolekuga seotud ettevalmistuste kohta;
- signaliseerida, et politsei soovib poolehoidjaid nende õiguspärastes tegevustes toetada;
- selgitada, missugust laadi käitumine ei ole politsei jaoks vastuvõetav, ning
- anda usaldusväärset teavet kõigi vahejuhtumite kohta nii ruttu kui võimalik.

3.20.10. Selleks peaksid võõrustava linna politseiasutused tegema tihedat koostööd teiste kohalike partneritega, et koostada võõrustava linna mitut asutust hõlmav meediasstrateegia, mis:

- tagab selle, et politsei ja partnerasutuste vahel on selgelt ära jagatud, kes juhib meediasuhtlust erinevate turva- ja julgeolekuküsimuste jm teemadel;

- tagab kõigile politsei- ja partnerasutuste pressiesindajatele infotundideks vajaliku teabe (teavet tuleks korrapäraselt ajakohastada, võttes arvesse korduvaid teemasid või küsimusi ning ilmnevaid riske või toimuvaid sündmusi);
 - tagab selle, et faktiteavet edastatakse meediale ja/või avaldatakse internetis korrapäraselt turniiri ettevalmistamise käigus, turniiri ajal ja järel, ning
 - tagab võimalused pressi/meedia infotundide korrapäraseks toimumiseks.
-

Võõrustava linna politsei koostöö külalisvõistkondade poolehoidjate fännistaapidega

1. Fännistaabid on võõrustavas linnas külalisvõistkonna poolehoidjate kontaktpunktiks, kust saab erinevat teavet ja abi, mis hõlmab järgmist: külalisvõistkonna poolehoidjatele kasutamiseks ja toitlustamiseks mõeldud alade asukoht, kohalik reisi- ja transpordikorraldus, piletite kättesaadavus, majutus, vaba aja veetmine, kavas olevad matšide ülekanded, dokumentide vargus või kaotamine, tervishoid ning, mis väga oluline, politseitegevus ja tolerantseuse tase jne.
2. Fännistaabid on ka suhtluskanal poolehoidjate ja võõrustava linna politsei (ja muude ametiasutuste) vahel ning võivad olla tulemuslik vahend, et kiiresti ja tõhusalt edastada ajakohast teavet iga tekkiva või muutuva olukorra kohta.
3. Fännistaabid võivad probleemide tekkimise korral esindada ka poolehoidjate seisukohti võõrustava linna politsei ja muude linna ametiasutuste ees ning teha ennetavaid algatusi, et luua head suhted erinevate poolehoidjate rühmade vahel ning kohalike etniliste vähemusrühmadega.
4. Külalisvõistkonna fännistaabi töötajatel peaks olema ülevaade oma riigi võistkonna poolehoidjate fännikultuurist, nad peaksid tundma hästi kohalikke olusid ning neil peaks olema tihedad kontaktid kõikide asjakohaste kohalike ametitega, sealhulgas politseiga.
5. Fännistaabid peaks olema juurdepääsetavad ja telefoni teel kättesaadavad kogu turniiri toimumise jooksul ning matšile eelneval päeval, matši toimumise päeval ja sellele järgneval päeval peavad need olema avatud nii kaua kui võimalik. Üks fännistaapide eeliseid on nende juurdepääsetavus ja paindlikkus, mis võimaldab neil tekkivate olukordadega kohanduda ja ka kavandada oma tegevust vastavalt külalisvõistkonna poolehoidjate vajadustele.

6. Asukoha valik on fännistaapidega seotud ettevalmistuste määrava tähtsusega osa. Asukoht peaks olema juurdepääsetav ja nähtav. Asukoha küsimuses tuleb tihedalt konsulteerida poolehoidjate esindajate, politsei ja kohaliku omavalitsusega. Kõige parem on, kui fännistaabid asuvad linnakeskustes, kuna see võimaldab märkimisväärse töö ära teha enne matši ja staabid oleksid juurdepääsetavad võimalikult paljudele inimestele. Eriti oluline on see selliste poolehoidjate jaoks, kes traditsiooniliselt kogunevad linnakeskustes ja lähevad staadionile alles tund või kaks enne matši algust.
7. Vahetevahel avavad fännistaabi võõrustava linna kohalikud ametiasutused või teisel juhul poolehoidjad ise. Mõlemal juhul saab võõrustava linna politsei aidata leida fännistaabile sobiva asukoha.
8. Kasulik võib olla ka fännistaabi avamine staadioni lähedal, et poolehoidjatel oleks alternatiivne kogunemispunkt ajavahemikel vahetult enne ja pärast iga matši.
9. Küllastavatele poolehoidjatele enne turniiri jagatavas teabes peaks olema märgitud fännistaabi asukoht ja muud üksikasjad selle kohta. Küllastavatele poolehoidjatele oleks abiks ning neile meeldiks, kui jagataks linnakaarte, kuhu on märgitud fännistaabi asukoht ning muu kasulik teave, nagu bussipeatuste, sularahaautomaatide asukohad jne.
10. Kuna fännistaabi töötajad on pidevas kontaktis korraldaja, kohalike ja riigiasutustega, politsei ning turva- ja julgeolekuteenistustega, saavad nad anda poolehoidjatele ajakohast ja korrektset teavet. Nad peavad tegema kindlaks, et kõnealune teave on lõplik ja usaldusväärne ning kontrollima järjepidevalt selle paikapidavust, nii et poolehoidjatele ei antaks eksitavat teavet.

11. Lisaeesmärk on vältida kuulujuttude levikut. Poolehoidjate hulgas võib levida hulgaliselt erinevaid üsna fantastilisi kuulujutte, mis võivad tekitada probleeme. Kuna fännistaabid esindavad korraldusasutuste võrgustiku keskmes ametlikku seisukohta ning neil on konkreetne ja vahetu suhe poolehoidjatega kohapeal, saavad nad kiiresti ja otsustavalt aidata vältida kuulujuttude levikut.
12. Fännistaap võib poolehoidjatele asjakohase teabe edastamiseks kasutada sotsiaalmeediat (nt X, Facebook jne).
13. Fännistaabid võivad jagada brošüüre, mis sisaldavad teavet staadionite, nende asukoha, neile juurdepääsu, kohaliku ühistranspordi ja matši puudutava teabe kohta. Kõnealune teave peaks hõlmama võõrustava riigi õigusakte ning norme, mis käsitlevad võõrustava linna politsei rahvahulga ohjamise korda ja staadionile sisenemist, samuti teavet keelatud esemete ning antisotsiaalseks peetavate käitumisviiside kohta.
14. Lisaks ühistranspordi sõidugraafikutele (rongid, bussid, trammid ja metroo) võivad fännistaabid anda poolehoidjatele teavet avalike ja eraparklate kohta linnas või staadioni lähedal, koos teabega mistahes „Pargi ja reisi“ süsteemi ja soovitavasse kohta toimetava transpordi sõidugraafikute kohta (ideaalis võiks peatus asuda fännistaabi juures).
15. Jalgpalliturniiride käigus kaotatakse või varastatakse sageli muu hulgas ametlikke dokumente, nagu ID-kaardid, passid ja sotsiaalkindlustuse dokumendid, samuti sõidu- ja matšide piletid, mis tekitab asjaomastes poolehoidjates nõrdimust ning nad võivad tunda end võõras keskkonnas segaduses. Sellise stsenaariumi korral võib fännistaap olla suureks abiks probleemiga tegelemisel, kuna fännistaap saab võimaldada juurdepääsu asjakohastele ametiasutustele.
16. Fännistaabid peavad olema võimelised andma teavet haiglate, tavalise või erakorralise meditsiiniteenuse, valvehambaarstide ja sotsiaalabisüsteemide kohta, et poolehoidjad juhatataks õigesse suunda.

17. Fännistaabid on peamiseks teabeallikaks asjaomases linnas kohalikele või konkreetselt külastavatele poolehoidjatele korraldatud vaba aja, spordi- ja kultuuriürituste kohta, samuti nendele üritustele kohalejõudmise võimaluste kohta. Selliseid üritusi võib vahetevahel isegi korraldada fännistaap partnerluses klubi või riikliku fännikoordinaatori või kohalike poolehoidjate rühmadega.
18. On oluline, et fännistaabile kättesaadavaks tehtav teave oleks ajakohane, et tagada külastavatele poolehoidjatele kõige uuema teabe edastamine. See on tähtis, sest võidakse korraldada üritusi, mida ei reklaamita ametlikes poolehoidjate teabepakettides/voldikutes.

Allikas: nõukogu resolutsioon käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi selle kohta, kuidas politsei ja poolehoidjate vahelise koostöö heade tavade ülevõtmise abil ära hoida ning ohjeldada vägivalda ja korrarikkumisi rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik (12792/16).

Võõrustava linna politsei koostöö külalisvõistkondade fännikoordinaatoritega

1. Käesolevas liites antakse suuniseid selle kohta, milline oluline roll võib olla võõrustavate ja osalevate riikide jalgpalliföderatsioonide määratud fännikoordinaatoritel, et võimaldada tõhusat koostööd võõrustava linna politsei ja poolehoidjate vahel ning aidata ära hoida jalgpalliga seotud vägivalda ja muud kuritegelikku ja keelatud käitumist.
2. Fännikoordinaatorid võivad olla tasustatud töötajad või vabatahtlikud, kes on valitud selle alusel, et neil on oma ülesannete tõhusaks täitmiseks vajalikud omadused, oskused ja ressursid.
3. Sisuliselt hõlmab riigi võistkonna fännikoordinaatori töö ulatuslikku ja nõudlikku hulka ülesandeid, mille hulka kuulub turniiride ajal järgmine:
 - olla vahendajaks ja sidepidajaks poolehoidjate ja võõrustava linna politsei jt vahel enne ja pärast matši ja selle ajal;
 - anda matšile tulnud poolehoidjatele üksikasjalikku teavet, mis hõlbustab matši päeval liikumist ja logistikat ning hoiab ära võimalikud arusaamatused;
 - anda panus enne kodumatše ja võõrsil toimuvaid suure ohutusemaga matše korraldatavatel julgeolekuteemalistel koosolekutel;
 - selgitada poolehoidjate tegevust politseile ja vastupidi, et likvideerida barjäärid ja valetõlgendused;
 - töötada korrarikkumiste ärahoidmise nimel, suheldes poolehoidjate ja muude sidusrühmadega rahulikult ja pinget maandavalt, vahendades konfliktiolukordi ja juurutades heasoovlikku fännikultuuri;
 - osaleda matšijärgsetel ülevaatekoosolekutel;
 - anda panus politseinike väljaõppesse;

- olla pidevaks vahendajaks ja sidepidajaks poolehoidjate ja võõrustava linna politsei vahel enne ja pärast matši ja selle ajal;
- anda matšile tulnud poolehoidjatele üksikasjalikku teavet, mis hõlbustab matši päeval liikumist ja logistikat ning hoiab ära võimalikud arusaamatused, ning
- teha kindlaks võimalikud lahendused olemasolevatele või tekkivatele turvalisus- ja julgeolekuväljakutsetele/-probleemidele.

Allikas: nõukogu resolutsioon käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi selle kohta, kuidas politsei ja poolehoidjate vahelise koostöö heade tavade ülevõtmise abil ära hoida ning ohjeldada vägivalda ja korrarikkumisi rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik (12792/16).

Neljas osa. Turniiri IPCC ettevalmistus- ja tegevuskord

Punkt 4.1. IPCC tegevuse kavandamine

4.1.1. IPCC ettevalmistus ja tegevus peab olema järjepidev ja kooskõlas politseiüksuste riikliku operatiivstruktuuriga.

4.1.3. IPCC kõrgetasemeline staatus ja tähtis roll võõrustava riigi politsei rahvahulga ohjamise operatsioonide toetamisel on esile toodud käesoleva käsiraamatu punktis 1.2.

4.1.3. Järgmised suunised keskenduvad turniiri IPCC rahvahulga ohjamise (avalik korra ja julgeoleku tagamise) rolliga seotud ülesannetele.

4.1.4. Täiendavat ja eraldi korda on vaja juhul, kui IPCCsse on otsustatud kokku paigutada muude turniiriga seotud rahvusvahelise mõõtmega spetsialiseerunud politseitöö üksuste/keskuste juhtimis-, koordineerimis- ja analüüsirühmad.

4.1.5. Seetõttu on selge, et IPCC tegevuse kavandamis- ja ettevalmistusprotsess (ja tegevuskord) peab kajastama eespool käsitletud kõrgetasemelisi poliitilisi ja struktuurilisi (ja eelarvelisi) otsuseid ning olema vastavalt nendele kohandatud.

4.1.6. Kui IPCC roll on kindlaks määratud, tuleks võimalikult kiiresti alustada IPCC tegevuse kavandamist ja ettevalmistusi.

4.1.7. On soovitatav, et kavandamisprotsessi juhiks võõrustava riigi politseitöötajad, kellel on asjakohane kogemus ja pädevus rahvusvahelise politseikoostöö valdkonnas seoses suurte jalgpalliturniiridega. Paljudes riikides on selleks sobiv inimene võõrustava riigi RJT juht.

4.1.8. Kavandamisprotsessi toetamiseks peaks võõrustav riik kaaluma kavandamise nõuanderühma loomist, kuhu kuuluvad RJTde esindajad rahvusvahelisel tasandil ja muud isikud, kellel on asjakohased kogemused jalgpalli ja muude suurte spordiürituste võõrustamisega.

4.1.9. Kui IPCC rollid ja kohustused on kindlaks määratud, peaks kavandamisrühm koostama seotud rakendamiskavad, mida ajakohastatakse ja jagatakse korrapäraselt jalgpalliga seotud Euroopa politseitöö rühma ja RJTde võrgustiku ekspertidega.

4.1.10. Ülemaailmsete turniiride puhul ja RJTde katusvõrgustikust väljapoole jäävate Euroopa riikide puhul peaks IPCC kavandamisrühm paluma iga osaleva riigi politseil määrata politsei ühtse kontaktpunkti, kellega kavandamisrühm saab ühendust võtta IPCC ettevalmistuste ja muude asjakohaste küsimuste asjus.

Punkt 4.2. IPCC taristu

4.2.1. Peamine ülesanne on määrata kindlaks IPCC geograafiline asukoht ja seejärel teha kindlaks asjakohane politsei- või muu rajatis, mida saaks IPCC asukohana kasutada.

4.2.2. Nagu eespool märgitud, peavad selles ülesandes kajastuma kõik poliitilised otsused, mis puudutavad muude turniiriga seotud rahvusvahelise politseikoostöö üksuste/keskuste (nt piiripolitsei, organiseeritud kuritegevuse ja terrorismivastase võitluse üksused/keskused) asukohta ning turniiriga seotud politseitöö koordineerimise (teabevahetuse) korda.

4.2.3. Kui on otsustatud need keskused IPCCsse kokku paigutada, peab see kajastuma IPCC rajatist ja selle mahutavust puudutavas kavandamises.

4.2.4. Väga oluline on tagada, et IPCC rajatises oleks auditoorium, mis mahutab kõiki IPCC kontaktametnikke, ning asjakohased konverentsi- ja koosolekuruumid. Kui IPCCs paiknevad koos muud turniiri spetsialiseerunud politseitöö üksused/keskused, on vaja samas kohas eraldiseisvaid rajatisi.

4.2.5. Samuti on vaja tagada, et IPCC töötajaid ja kontaktametnikke (ning muude koos paiknevate rahvusvaheliste politseikeskuste töötajaid) saab majutada kas kohapeal või sobivas hotellis IPCC vahetus läheduses.

4.2.6. Lisaks tuleb kaaluda seda, kas külastavate riikide politseidelegatsioone majutatakse võõrustavatesse linnadesse toimuvate lähetuste vahel IPCC rajatises või eelistatavalt reisivad nad nende võõrustavate linnade vahel, kus nende riigi asjaomane võistkond turniiril võistleb.

Punkt 4.3. IPCC juhtimiskord

4.3.1. Kindlaks tuleks määrata IPCC käsuliin, samuti tuleks määrata juhtkond, kes koordineerib IPCC ettevalmistusi ja seejärel haldab IPCC tegevuskorda.

4.3.2. Kogemused näitavad, et IPCC juhtkond peaks koosnema järgmistest isikutest:

- i) staabiülem (sõltuvalt kogemusest ja pädevusest võib seda rolli täita kas võõrustava riigi RJT juht või kõrgem politseiametnik, kellel on ulatuslikud kogemused rahvusvahelise politseikoostöö valdkonnas);
- ii) juhid (kes töötavad rotatsiooni alusel vahetustega) IPCC juhtimisülesannete täitmiseks (ideaaljuhul võõrustava riigi RJT kogenud liikmed või kõrgemad politseiametnikud, kellel on kogemused rahvusvahelise politseikoostöö valdkonnas, eelistatavalt seoses jalgpalliturniiridega), ning
- iii) operatiivkoordinaatorid (kes töötavad rotatsiooni alusel vahetustega), et aidata IPCC ametnikel täita oma rolli ja kohustusi (samuti kas RJT liikmed või politseiametnikud, kellel on kogemused jalgpalliturniiridega seotud rahvusvahelise politseikoostöö valdkonnas).

4.3.3. Juhtkonna töötajate arv peab vastama IPCC töökoormuse prognoositava ulatuse, laadi ja mahu üksikasjalikule analüüsile.

4.3.4. Äärmiselt oluline on algusest peale tagada, et juhtkonda kuuluksid töötajad, kes on pädevad ellu viima IPCC tõhusa ööpäevaringse toimimise kogu tegevuse vältel.

4.3.5. Veel ühe küsimusena tuleb kindlaks määrata juhtkonna osalemine võõrustava riigi turniiriga seotud politseitöö koordineerimise (teabevahetuse) rühma (või mis tahes nimetus, mille võõrustava riigi ametiasutused on andnud) koosolekutel, olenemata sellest, kas rühm paikneb IPCCga koos või mitte.

Punkt 4.4. IPCC toetusrühma käsitlev kord

4.4.1. Kindlaks on vaja määrata ka IPCC toetusrühma roll, ülesanded ja suurus, võttes arvesse, et vaja on järgmisi inimesi:

- politsei teabeanalüütikud, eelistatavalt olemasolu korral kogenud RJT töötajad, sealhulgas diasporaaküsimustele keskenduvad analüütikud (vt punkt 4.5);
- infotehnoloogiatöötajad, kelle ülesanne on tagada tegelik ööpäevaringne mehitatus;
- kommunikatsiooni- ja meediaga suhtlemise eest vastutavad töötajad;
- logistilise toe meeskond, kes kannab hoolt majutus-, toitlustus- ja muude teenuste eest;
- reisikoordinaator, kes korraldab külastavate riikide politseidelegatsioonide riigisisese transpordi, ning
- finants- (eelarve-) juht.

Punkt 4.5. IPCC diasporaa-analüütikute roll

4.5.1. Suurte diasporaade olemasolu paljudes Euroopa riikides võib põhjustada märkimisväärset logistilist ja riskihindamist puudutavat ebakindlust seoses võõrustava riigi politsei ettevalmistuste ja operatsioonidega.

4.5.2. Kuigi võõrustava riigi politseiülemad on sellest nähtusest teadlikud ja kuigi diasporaakogukondades elavate poolehoidjate kohalolek ei kujuta endast olemuslikult julgeolekuriski, tekitab sisulise teabe puudumine paratamatult märkimisväärsed logistilisi, turvalisus- ja julgeolekuprobleeme ning avaldab mõju võõrustava linna politseitöö kavandamisele, politseijõudude kasutamisele ja operatiivstrateegiatele.

4.5.3. Seetõttu peaks soovitatava IPCC diasporaa-analüütiku ülesanne olema tellida ja hankida kättesaadavat teavet selliste turniiril osalevate riikide kohta, kelle võistkond võib ligi meelitada märkimisväärsel hulgal diasporaakogukondades elavaid toetajaid kogu Euroopast. Analüütiku käsutuses on mitu teabeallikat, sealhulgas:

- RJT ülevaade riigi võistkonnast ja toetajaprofiilid;
- veebiandmed diasporaakogukondade kohta Euroopa riikides;

- RJTd riikides, kus diasporaakogukondade osakaal on märkimisväärne;
- teave turniiri piletite müügi kohta ning
- diasporaaküsimuste ja -andmete riiklikud eksperdid.

Punkt 4.6. IPCC kontaktametnike tegevuse kord

4.6.1. Üks IPCC tegevuse kavandamise peamine eesmärk on määrata kindlaks ja määratleda mitmed olulised küsimused seoses IPCC kontaktametnike lähetamisega. Need hõlmavad järgmist:

- i) määratleda IPCC kontaktametnike rollid, kohustused ja nõutav pädevus, võttes arvesse, et seda rolli täidaksid soovitatavalt RJT töötajad (või ametnikud, kellel on politseitöö alased kogemused seoses rahvusvaheliste jalgpalli- või muude suurüritustega);
- ii) määrata kindlaks nende IPCC kontaktametnike arv, kelle lähetab iga:
 - osalev riik (selleks ajavahemikuks, mil nende riigi võistkond osaleb turniiril);
 - transiidisõlmene toimiv riik ning
 - võõrustav linn;
- iii) määrata kindlaks nende kontaktametnike arv, kelle lähetavad IPCCsse muud riiklikud ja rahvusvahelised õiguskaitseasutused, näiteks:
 - Europol,
 - Interpol,
 - riiklik piiripolitsei ja Frontex (kui nad lähetab võõrustav riik),
 - riiklik transpordipolitsei,
 - RAILPOL ning
 - AIRPOL.
- iv) määrata kindlaks, kas kontaktametnikud peaks lähetama ka turniiri korraldaja esindaja ja vastav rahvusvaheline organisatsioon (nt UEFA või FIFA);
- v) koostada kõigi IPCC töötajate, sealhulgas kontaktametnike ametijuhendid ja käitumisjuhend.

4.6.2. IPCC kontaktametnike lähetusperiood lõpeb tavaliselt kaks päeva pärast seda, kui asjaomane riigi võistkond on turniirilt välja langeb. Riskihindamise alusel võib IPCC staabiülem lahkumiskuupäeva edasi lükata.

Punkt 4.7. IPCC logistika kord

4.7.1. IPCC tegevuse ettevalmistused peaksid hõlmama mitmesuguste vajalike logistiliste tugiteenuste kindlaksmääramist, et tagada IPCC tõhusus ja sujuv toimimine.

4.7.2. Vastavalt käesolevas käsiraamatus sisalduvale heale tavale peaks IPCC kontaktametnike (ja külastavate riikide politseidelegatsioonide) rahvusvaheliste reiside, palkade ning reisi- ja tervisekindlustuse korralduse ja maksumuse eest vastutama nende päritoluriik.

4.7.3. Võõrustava riigi ülesanne on aga korraldada ja katta sobiva majutuse, riigisisese transpordi, toitlustamise ja muude kontaktametnikele vajalike teenuste kulud (pesumajateenused, interneti- ja telefoniühendus jne).

Punkt 4.8. IPCC kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiateenused

4.8.1. Üks kavandamise peamine eesmärk IPCC teabevahetuskorra kindlaksmääramine.

4.8.2. Rahvusvahelise politseiteabe vahetamiseks rahvahulga ohjamise küsimustes peaks tegemist olema spetsiaalselt turniiriks ette nähtud rakendusega Europoli eksperdiplatvormi hallataval RJT-veebisaidil.

4.8.3. Teabevahetus määratud politsei ühtsete kontaktpunktidega väljaspool Euroopat asuvates riikides või Euroopa RJTde võrgustikku mittekuuluvates riikides tuleks integreerida, võimaldades ajutist ja piiratud juurdepääsu rakendusele Europoli eksperdiplatvormi hallataval RJT-veebisaidil, kui RJTde võrgustik ja Europol on selles ühiselt kokku leppinud.

4.8.4. Tuleks kehtestada eraldi turvaline rahvusvaheline teabevahetuskord, et vastata IPCCs koos paiknevate muude rahvusvaheliste politseiüksuste/-keskuste vajadustele.

4.8.5. Mitme võõrustajaga turniiride puhul tuleks kehtestada turvaline teabevahetuskord, et tagada kõigis võõrustavates riikides asuvate määratud IPCCde vaheline tõhus ööpäevaringne kontakt.

4.8.6. Lisaks tuleks sätestada, et kontaktametnikel on ööpäevaringne juurdepääs internetile, et hõlbustada kahepoolset suhtlust riiklike ja rahvusvaheliste partneritega, sealhulgas võõrustava linna politsei kontaktisikute, iga külastava riigi politseidelegatsiooni raames lähetatud kontaktametnike ning oma koduriigis asuva RJTga.

4.8.7. Kommunikatsioonikorda tuleks ettevalmistusetapis korrapäraselt testida, et tagada turniiri ajal usaldusväärsus.

Punkt 4.9. IPCC kahepoolsed kokkulepped

4.9.1. Nagu on märgitud eespool punkti 1.4 alapunktis b, peaksid kahepoolsed arutelud ja edasised kokkulepped osalevate riikidega hõlmama sätet, millega kinnitatakse kontaktametnike lähetamist IPCCsse.

4.9.2. IPCC juhtkond peab siiski kokkuleppeid täiendama, andes osalevatele riikidele ja teistele IPCC kontaktametnikke lähetavatele riikidele turniiri ajal kohaldatava IPCC logistilise ja töökorralduse kohta üksikasjalikud andmed, sealhulgas:

- IPCC struktuur ja asukoht;
- IPCC juhtkonna roll ja ülesanded;
- kontaktametnike roll ja ülesanded;
- tegevusaeg;
- teabevahetuskorra ajakava;
- kontaktametnike teavitamise kord;
- kontaktametnike koolitus;

- IPCC akrediteerimiskord ning
- logistiline korraldus (kontaktametnike majutus ja toitlustamine jne).

4.9.3. Samal ajal tuleks RJTde Euroopa võrgustikku ja ühtseid kontaktpunkte teavitada nende olulisest rollist seoses IPCC-le teabe esitamisega, mis hõlmab nende riigis kogutud turniiriga seotud teavet, sealhulgas diasporaakogukondadest pärit asjaomaste riikide elanikest poolehoidjate võõrustavasse riiki reisimise kohta.

4.9.4. Selleks et toetada esialgsete logistiliste ja seonduvate riskihindamiste ettevalmistamist, tuleks turniiril osalevate riikide RJTdelt paluda, et nad ajakohastaksid oma riigi võistkonna (poolehoidjate profiili) ülevaadet spetsiaalses rakenduses Europol'i eksperdiplatvormi hallataval RJT-veebisaidil vähemalt kuus kuud enne turniiri algust.

Punkt 4.10. IPCC tutvumiskoolitus

4.10.1. Nagu eespool on rõhutatud, on tõhus kommunikatsioon võõrustava riigi politsei ja nende rahvusvaheliste partnerite vahel kogu turniiri vältel väga oluline.

4.10.2. See suhtlus peaks siiski algama ettevalmistavas etapis, tagamaks, et turniiri lähenedes on mõlemad pooled täielikult teadlikud võõrustava riigi politsei ootustest ja IPCC töökorraldusest.

4.10.3. Selle eesmärgi saavutamiseks kavandatav ürituste programm võib hõlmata järgmist:

- võõrustava riigi politsei või asjaomase valitsusasutuse korraldatavad rahvusvahelised politseikoostöö teabekonverentsid, kus tõstetakse esile IPCC ja külastava riigi politseidelegatsiooni kokkuleppeid;
- IPCC juhtkonna korraldatav kohapealne seminar, et tutvustada kontaktametnikele IPCC logistilist ja töökorraldust: see võiks hõlmata ka teabeüritusi mitmesuguste potentsiaalselt häirivate stsenaariumide mõju ja neile reageerimise kohta, ning

- IPCC juhtkonna korraldatav turniirielne viimane infotund kontaktametnikele ja teistele isikutele, kui see on asjakohane.

4.10.4. Neid üritusi võib täiendada osalevate riikide politseiesindajate turniirielsete külastuste programmiga IPCC rajatisse ja võõrustavatesse linnadesse, et arutada külastava politseidelegatsiooni logistikat kohalike politseiülematega.

Punkt 4.11. IPCC teabevahetuse töökord

4.11.1. Kõik pandeemia- ja muud tervisekaitsemeetmed tuleks lisada IPCC tegevuse kavandamisse ja töökorraldusse (vt 5.A liide).

4.11.2. IPCC tööauditooriumis peaksid olema riiklikud või ametite lauad, millest igaühel on vähemalt üks rahvusvahelise juurdepääsuga lauatelefon ja üks internetiühendusega lauaarvuti.

4.11.3. Lisaks kontaktametnike lähetamisele peamistest transiidisõlmadena toimivatest riikidest tuleks IPCCs luua üldine transiidiüksus, et analüüsida RJTde võrgustikult ja määratud politsei ühtsetelt kontaktpunktidelt (riikides, kus RJT puudub) saadud teavet külastavate poolehoidjate liikumise kohta teel võõrustavasse riiki, sealhulgas Euroopas elavatest diasporaakogukondadest pärit poolehoidjate ja ajutiselt naaberriikides elavate poolehoidjate liikumise kohta.

4.11.4. IPCC peaks alustama tegevust vähemalt kaks päeva enne turniiri algust. Ametliku avamise võib korraldada kõigi kontaktametnike osavõtul.

4.11.5. Turniiri matšide päevadel peaksid kontaktametnikud riikidest, kelle võistkonnad sellel päeval võistlevad, jääma IPCCsse kuni kaks tundi pärast matši lõppu.

4.11.6. Juhtkond peab määrama kindlaks ja esitama RJTdele ning osalevates ja teistes riikides asuvatele ühtsetele kontaktpunktidele ajakava üksikasjad selliste aruannete esitamiseks, mida tehakse spetsiaalselt turniiriks ette nähtud rakenduse kaudu Europoli eksperdiplatvormi hallataval RJT-veebisaidil ning mis hõlmavad muu hulgas järgmist:

- matšieelsed hindamised (*pre-match assessments* – PMA) kaks päeva enne asjaomast matši (MD-2) koos täiendavate ajakohastuste ja hindamistega kuni matši päevani (kaasa arvatud) ning
- matšijärgsed aruanded (*post-match reports* – PMR) kindlaksmääratud ajal matšile järgneval päeval (MD+1).

4.11.7. Kontaktametnike infotunde peaks IPCC vahetusejuht, keda toetab vahetuse operatiivkoordinaator, korraldama vähemalt kaks korda päevas (hommikul ja pärastlõunal).

4.11.8. Võõrustava riigi politsei ja võõrustavatesse linnadesse lähetatud küllastavate riikide politseidelegatsioonide esitatud dünaamilisi riskihindamisi tuleks jagada IPCCga (asjaomaste kontaktametnike kaudu), et tagada IPCC teavitamine kõigist esilekerkivatest intsidentidest ja riskihindamistega seotud arengutest.

4.11.9. Juhtkond peaks iga päev koostama teabearuande, mida jagatakse IPCC kontaktametnikega ning mis edastatakse iga päev kindlaksmääratud ajal laiemale RJTde ja ühtsete kontaktpunktide võrgustikule.

4.11.10. Turniiriga seoses vahistatud isikute isikuandmed tuleks esitada RJT-le või ühtsele kontaktpunktile riigis, mille kodanik või elanik isik on, lisades rikkumise üksikasjad ning võimalikud karistused või muud sanktsioonid, mis on määratud, ning kes need määras.

Punkt 4.12. IPCC küllastavate riikide politseidelegatsioonide lähetuskorra koordineerimine

4.12.1. Küllastavate riikide politseidelegatsioonide (edaspidi „vaatlejarühmad“) koosseis ja ülesanded on sätestatud käesoleva käsiraamatu kolmandas ja viiendas osas.

4.12.2. IPCC reisikoordinaatori ülesanne on suhelda politseiga võõrustavates linnades, et korraldada küllastavate riikide politseidelegatsioonide reisimine, majutus, teabevahetus ja muu logistika (reisi ja majutuse broneerimine enne turniiri) või tagada nende korraldus.

4.12.3. IPCC reisikoordinaator peaks ühtlasi tagama, et kohapeal tehakse korraldused küllastavate riikide politseidelegatsioonide võõrustamiseks, saatmiseks ja nende turvalisuse tagamiseks võõrustava linna politsei poolt. Käesoleva käsiraamatu punktis 5.4 on esitatud täiendav teave võõrustava riigi saatvate politseiametnike („kontaktsikud“) rolli kohta koos heade tavade soovitustega küllastavate riikide politseijõudude kasutamist puudutavate mitmesuguste küsimuste kohta.

Punkt 4.13. IPCC turniiriga seotud statistika registreerimine ja kasutamine

4.13.1. IPCC üks põhiülesanne on koguda ja registreerida mitmesugust turniiriga seotud statistikat (mis põhineb võõrustava riigi politsei aruannetel), mille on esitanud võõrustav linn ja transpordipolitsei, sealhulgas:

- avaliku korra rikkumiste arv, laad ja raskusaste;
- kuritegeliku või keelatud käitumise eest vahistamiste arv ja asjaolud ning kohtulikud või halduslikud meetmed/tulemused ning
- turniiriga seotud ennetavate kinnipidamiste arv ja asjaolud.

4.13.2. On soovitatav, et asjakohane võõrustava riigi asutus/amet koguks andmeid turniiri muu statistika kohta (politseijõudude ja korrapidajate kasutamine, pealtvaatajate arv, staadionisisesed turvalisusega seotud vahejuhtumid jne).

4.13.3. Turniiri andmed tuleks esitada aruandena jalgpalliga seotud Euroopa politseitöö rühmale ja RJTde ekspertidele. Andmed tuleks lisada RJTde võrgustiku statistikal põhinevasse iga-aastasest ohuhinnangusse ning need peaksid aitama kindlaks teha olemasolevate ohtude ulatuse ja laadi ning uute või arenevate suundumuste esilekerkimise.

4.13.4. Pidades silmas raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismiohu võimalikku mõju rahvahulga ohjamise operatsioonile, annab Europol panus iga-aastasest ohuhinnangusse sellele lisaväärtust.

Punkt 4.14. IPCC meediaga suhtlemine ja teabevahetus

4.14.1. Käesoleva käsiraamatu punktis 3.20 rõhutatakse riikliku ja võõrustava linna meediaga suhtlemise strateegia olulist rolli. Samuti rõhutatakse vajadust:

- tagada, et meediale avaldatakse faktiline teave;
- tagada võimalused pressile/meediale infotundide korrapäraseks toimumiseks ning
- anda usaldusväärsel ja positiivsel viisil teavet ettevalmistuste kohta.

4.14.2. Kuigi IPCC-l ei ole asjakohane kommenteerida olulisi vahejuhtumeid või võõrustava riigi politsei operatsioone jms, võib ta mängida n-ö kindlustunnet andvat ja positiivset rolli rahvusvahelise politseikoostöö tähtsuse esiletoomisel, et näidata üle-euroopalist pühendumust võõrustava riigi politseioperatsioonide toetamisele.

4.14.3. Selle põhjal tuleks IPCC roll lõimida võõrustava riigi asutustevahelisse kommunikatsiooni- ja meediaga suhtlemise strateegiasse. See äratav tõenäoliselt nii riigisisese kui ka rahvusvahelise meedia tähelepanu. Seetõttu on oluline, et IPCC toetusrühm kaasaks ühe või mitu meediaametnikku (või et nad oleksid talle kättesaadavad), et aidata välja töötada IPCC meediastrateegia, tegeleda meediapäringutega ja korraldada IPCC meedia infotunde.

4.14.4. Küllastavate riikide politseidelegatsioonide kohaloleku vastu võivad tunda huvi ka riiklik ja kohalik meedia. Seetõttu kuulub mõnesse kogenud delegatsiooni ka pressiesindaja (sageli delegatsiooni juht) või pressiametnik. Nende delegatsioonide puhul, kelle koosseisus sellist isikut ei ole, on soovitatav, et osaleva riigi RJT omaks turniiri ajal juurdepääsu meediaga suhtlemise eest vastutavale määratud valitsus- või politseiametnikule.

4.14.5. Põhieesmärgiks peab olema tagada ühtlustatud lähenemisviis, mille raames edastatakse ühiseid ühtseid sõnumeid, ning selgus selles osas, kes võib milliseid küsimusi kommenteerida ning millal ja mida tuleks öelda. See on oluline, kuna põhiülesanne peab olema meediale faktilise teabe andmine ning selle vältimine, et meedia tähelepanu keskmes oleksid erinevad ja vastuolulised sõnumid.

Punkt 4.15. Kogemused ja tagasiside

4.15.1. Turniirile vahetult järgnevas etapis tuleks kontaktametnikel ja RJTdel paluda anda tagasisidet oma kogemuse kohta IPCCs, et aidata kaasa IPCC tegevusega seotud heade tavade ja probleemide väljaselgitamisele.

4.15.2. Tagasiside andmise algatuste tulemused tuleks esitada aruandes jalgpalliga seotud Euroopa politseitöö rühmale ja RJTde ekspertidele ning neid tuleks arvesse võtta järgmiste rahvusvaheliste jalgpalliturniiride kavandamisel (ning seoses muude suurte rahvusvaheliste spordiüritustega, kui määratud võõrustava riigi ametiasutused seda asjakohaseks peavad).

VIIES OSA. Turniiriga seotud politsei rahvahulga ohjamise strateegia:

külastava riigi politseidelegatsiooni toetav ja nõuandev roll

Märkus. Selguse huvides tuleb märkida, et käsiraamatu käesolev osa hõlmab ja selles käsitletakse laiemalt suuniseid, mida sisaldab nõukogu resolutsiooni ajakohastatud käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi rahvusvaheliseks politseikoostööks ja julgestustööks rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik („ELi jalgpalli käsiraamat“) (11160/24).

Punkt 5.1. Külastavate riikide politseidelegatsioonide käsitlevad kahepoolsed läbirääkimised ja kokkulepped

5.1.1. Nagu on rõhutatud käesoleva käsiraamatu punkti 1.4 alapunktis b, peaks nii võõrustavate kui ka osalevate riikide peamine ja ühine eesmärk olema saada enne turniiri täpsustusi (muu hulgas) iga osaleva riigi lähetatud politseidelegatsiooni koosseisu, rolli ja töökorralduse kohta.

5.1.2. Punkti 1.4 alapunktis b rõhutatakse ka seda, et kahepoolsed kokkulepped võivad erineda vastavalt mitmesugustele riskipõhistele teguritele, kuid peaksid tagama selguse järgmistes küsimustes:

- külastava riigi politseidelegatsiooni koosseis;
- delegatsiooni põhiülesanded;
- delegatsiooni täidesaatvad volitused (kui neid on);
- tehnilise luure ja tõendite kogumise seadmete (näiteks käeshoitavad video- ja fotokaamerad) omamine ja kasutamine;
- lähetamine koos kaitsevarustusega (tulirelvad, CS-gaas, nuiad, taserid, muu);
- varjatud inimluure andmeallikate kasutamine;
- vormiriietuse või hästi nähtavate identifitseerimiselementide kandmine;
- meediaga suhtlemise kord ning
- kulud ja logistiline korraldus.

Punkt 5.2. Külastava riigi politseidelegatsioonide koosseis

5.2.1. Iga külastava riigi politseidelegatsiooni suhtes kahepoolsete kokkulepete kindlaksmääramisel ja määratlemisel soovitatakse võõrustavatel ja osalevatel riikidel võtta turniiriga seotud külastava riigi politseidelegatsiooni koosseisu osas arvesse väljakujunenud häid tavaid, vaatamata sellele, et iga delegatsiooni koosseis tõenäoliselt erineb vastavalt ühisele riskihindamisele.

5.2.2. Turniiriga seotud külastava riigi politseidelegatsiooni (mõnikord nimetatakse seda rahvusvahelise mõõtmega ühekordsete matšide puhul vaatlus- või vaatlejarühmaks) koosseis peaks olema selline, et toetada võõrustava riigi turniiriga seotud politseioperatsioone pikema aja jooksul ja keerulisematel asjaoludel kui tüüpiline ühekordne matš.

5.2.3. Lisaks kontaktametnike lähetamisele turniiri IPCCsse (vt käesoleva käsiraamatu punkt 4.9) peaks külastava riigi politseidelegatsiooni koosseisu tavaliselt kuuluma mitmesuguste määratud ülesannetega töötajad.

Delegatsiooni juht

5.2.4. Delegatsiooni juht vastutab ametiastme kohaselt külastava riigi politseidelegatsiooni eest ning peaks tegutsema võõrustava linna politsei strateegilise ja taktikalise nõuandjana seoses oma riigi võistkonna poolehoidjate ohjamisega.

Operatsioonide koordinaator

5.2.5. Operatsioonide koordinaator, kes peaks asuma asjaomases võõrustava linna turniiriga seotud politsei operatiivkeskuses, vastutab külastava riigi politseidelegatsiooni töö koordineerimise ning külastava riigi politseidelegatsiooni ja võõrustava riigi politsei vahelise tõhusa teabevahetuse hõlbustamise eest.

Politseinikest vaatlejad

5.2.6. Politseinikest vaatlejad peaksid olema kogenud ja võimelised järgmiseks:

- i) jälgida, hinnata ja tõlgendada oma riigi võistkonna poolehoidjate käitumist;
- ii) märgata tekkivaid pingeid, riske või väiksemaid vahejuhtumeid, et teavitada vastavalt delegatsiooni juhti, operatsioonide koordinaatorit ja võõrustava linna politseid;
- iii) tuvastada õigusrikkujad;
- iv) soovitada delegatsiooni juhile ja/või operatsioonide koordinaatorile, kas korrarikkumise või vahejuhtumi eskaleerumise vältimiseks on vaja sihipäraseid ennetus- või leevendusmeetmeid, ning
- v) nad peaksid olema asjakohaselt varustatud, et koguda tõendeid oma riigi võistkonna poolehoidjate kuritegeliku või keelatud käitumise kohta.

5.2.7. Nõutav vaatlejate arv erineb vastavalt asjaomase külastava riigi poolehoidjate eeldatavale arvule ja iseloomule ning seotud riskihindamisele.

Politsei kommunikatsiooni- (või dialoogile spetsialiseerunud) ametnikud

5.2.8. Politsei kommunikatsiooniametnikud peaksid olema koolitatud ja kogenud, et suhelda oma riigi võistkonna poolehoidjatega üldiselt ja/või riigi võistkonna fännikoordinaatoriga (kui on määratud), nende fännistaabiga ja/või teiste teadaolevate poolehoidjate esindajatega.

5.2.9. Taas varieerub kommunikatsioonitöötajate arv vastavalt sellele, kui suur on turniirile reisivate riigi võistkonna külastavate poolehoidjate eeldatav arv.

5.2.10. Mõne külastava riigi politseidelegatsiooni puhul võivad vaatlemise ja kommunikatsiooniga seotud ülesandeid täita samad töötajad.

Külastava riigi politsei pressiesindaja/meediaametnik

5.2.11. Politsei pressiesindaja peaks vastutama intervjuusid ja teavet käsitlevate meediapäringutega tegelemise eest.

5.2.12. Sõltuvalt meediahuvi eeldatavat suurust puudutavast hinnangust määratakse mõnikord delegatsiooni juht seda rolli täitma.

Punkt 5.3. Külastavate riikide politseidelegatsioonide peamised ülesanded

5.3.1. Külastava riigi politseidelegatsiooni alaliseks peamiseks ülesandeks on anda eksperdinõuandeid, mille eesmärk on anda teavet riiklikeks ja võõrustava linna turniiriga seotud politseioperatsioonideks ning toetada võõrustava riigi politseiasutusi oma riigi võistkonna külastavate poolehoidjate ohjamisel.

5.3.2. Selle eesmärgi saavutamiseks on äärmiselt oluline, et külastavate riikide politseidelegatsioonid koosneksid punktis 5.2 kirjeldatud teadmiste ja kogemustega töötajatest.

5.3.3. Sisuliselt peaks iga külastava riigi politseidelegatsioon olema võimeline tagama võõrustava riigi politseile järgmised pädevused:

- eksperditeadmised riigi võistkonna poolehoidjate dünaamika kohta, eelkõige juhul, kui neid on suurt rahvusvahelist jalgpalliturniiri võõrustavas (või ühiselt võõrustavas) riigis märkimisväärne arv, ning riigi võistkonna poolehoidjate osalusel toimuvate jalgpalliga seotud vägivallajuhtumite/korralduskumiste olemuse kohta;
- võime esindada oma riiki ning täita võõrustava riigi politsei toetamisel oma ülesandeid tõhusalt ja asjakohaselt (st olema diplomaatiline, enesekindel, iseseisev ja võimeline suhtlema eelnevalt kokkulepitud keeles) ning
- võime jagada võõrustava riigi politseiga teavet ning anda neile nõu selgelt ja õigeaegselt.

5.3.4. Operatiivolukordades on võõrustava riigi politsei ja külastavate riikide politseidelegatsioonide koostöö puhul keskne roll külastava riigi politsei poolehoidjatega toimuva kommunikatsiooniga (dialoogiga) tegelevatel töötajatel ja külastava riigi politsei vaatlusrühmadel. Nagu eespool on märgitud, võivad mõne külastava riigi politseidelegatsiooni puhul kommunikatsiooni ja vaatlemisega seotud ülesandeid täita samad töötajad.

5.3.5. Külastava riigi politsei poolehoidjatega toimuva kommunikatsiooniga tegelevate töötajate eesmärk ja ülesanne on toimida vahendajana võõrustava riigi politsei ja külastava riigi võistkonna poolehoidjate vahel, et edastada olulist teavet, hajutada spekulatiivseid kuulujutte, anda selgitusi antisotsiaalse, provokatiivse või muu keelatud käitumise tagajärgede kohta ning aidata edendada poolehoidjate seas enesekontrolli.

5.3.6. Samuti võivad külastava riigi politsei poolehoidjatega toimuva kommunikatsiooniga tegelevad töötajad koguda külastavatel poolehoidjatel teavet kõigi murede kohta, mida nad tunnevad seoses teiste poolehoidjate sobimatu või provokatiivse käitumisega või vastasvõistkonna poolehoidjate ähvardava käitumisega.

5.3.7. Külastavate riikide politsei vaatlusrühmade põhiülesandeid on kirjeldatud punktis 5.2.6. Sisuliselt on nende eesmärk abistada politseid võõrustavates linnades (ja/või mujal, kui see on vajalik või asjakohane) oma riigi võistkonna poolehoidjate käitumise jälgimisel ning kuritegeliku, keelatud või provokatiivse käitumise toimepanijate tuvastamisel.

5.3.8. Külastavate riikide politsei vaatlusrühmade ja külastavate poolehoidjate vaheline suhe võib olla ja on üle Euroopa erinev. Olenemata sellest, kas nad täidavad tööülesandeid tavariietuses, vormiriietuses või tunnusvestides (vt punkt 5.7), tunnevad külastava riigi politsei vaatlejaid paljud külastavad poolehoidjad, eriti need, kes reisivad regulaarselt välismaal toimuvatele rahvusvahelistele matšidele. Sõltuvalt mitmesugustest teguritest võivad külastavad poolehoidjad külastava riigi vaatlejatele reageerida kas positiivselt või negatiivselt.

5.3.9. Enamiku külastavate poolehoidjate, eriti nende seas, kes on pärit riikidest, mille puhul ei ole esinenud märkimisväärseid probleeme või neile kaasa aitamist, on külastava riigi vaatlejate kohalolek suure tõenäosusega tervitatav.

5.3.10. Kui aga külastava riigi vaatlejate tavapärane peamine ja oluline ülesanne on koguda tõendeid kuritegeliku või muu keelatud käitumise kohta staadionilepääsu keelamise eesmärgil või muudel eesmärkidel seoses sellega, kui poolehoidjad naasevad oma päritoluriiki, võib nende kohalolek põhjustada külastavate poolehoidjate teatava osa, eelkõige teadaolevate või võimalike riskirühmadest poolehoidjate või riskirühma kuuluvate üksikisikute vastakaid või isegi vaenulikke reaktsioone.

5.3.11. Võõrustava linna politsei või muud politseiasutused peaksid külastavate riikide politsei vaatlusrühmade rolli kindlaksmääramisel selliseid tegureid arvesse võtma. Kui vaatlejatel palutakse tegutseda kas vahendajana külastavate poolehoidjate ja võõrustava riigi politsei vahel või pidada muul viisi dialoogi külastavate poolehoidjatega, on hädavajalik, et sellisteks ülesanneteks annaks kõigepealt nõusoleku delegatsiooni juht, võttes arvesse riskihindamist.

5.3.12. Praktikas sõltub palju kohapealsetest asjaoludest. Näiteks kui dialoogi eesmärk on suurendada või kaitsta külastavate poolehoidjate turvalisust, siis tõenäoliselt kiidab valdav enamik külastavaid poolehoidjaid külastava riigi vaatlejatega dialoogi pidamise heaks.

5.3.13. Olenemata teabevahetuse eesmärgist peaks võõrustava riigi politsei siiski alati tagama külastava politsei vaatlejate ja poolehoidjatega dialoogi pidamisega tegelevate töötajate turvalisuse.

5.3.14. Suure hädaolukorra või muu ohu või häire korral, mis nõuab suuremaid turva- ja julgeolekumeetmeid, võib olla vaja külastava riigi politseidelegatsiooni peamist rolli kohandada, et aidata võõrustava riigi politseil teavitada täiendavate julgeolekumeetmete vajadusest, et suurendada külastavate poolehoidjate ning asjaomase/asjaomaste toimumiskoha/-kohtade elanike või ettevõtjate kogukondade turvalisust.

Punkt 5.4. Külastavate riikide politseidelegatsioonide saatjad (kontaktsikud)

5.4.1. Nagu eespool rõhutatud, vastutavad võõrustava riigi politseiasutused kõigi külastavate riikide politseidelegatsioonide liikmete turvalisuse tagamise eest. See on hädavajalik ning see peab kajastuma kõikides võõrustava ja külastava riigi politsei riskihinnangutes seoses külastava riigi politseijõudude lähetamisega.

5.4.2. Külastava riigi politseitöötajad peaksid alati töötama koos kohaliku politsei ametnikega (kontaktsikutega), kes peaksid olema tegevad politseiametnikud, kellel on kogemusi politseitööst jalgpallimatšidel enda linnas või riigis, lisaks peaksid nad olema tuttavad toimumiskohaga ja võimalike riskivaldkondadega.

5.4.3 Võõrustava linna politseiasutused peaksid seoses kontaktsikutega tagama järgmise:

- nad kaasatakse võõrustava linna (või muusse) politseioperatsiooni ja nad peaksid saada edastada politsei operatiivjuhtimise eest vastutavatele isikutele otsuste tegemiseks vajalikku teavet;
- nad omavad teadmisi oma politseiorganisatsioonist, protsessidest ja juhtimisstruktuurist;
- nende tähelepanu ei hajuta oma riigi riskirühma kuuluvate poolehoidjate jälgimine, kui nad on määratud saatma külastava riigi politseidelegatsiooni liikmeid;
- nad saavad põhjaliku ülevaate võõrustava riigi politseioperatsioonidest, nende kohustustest ja külastava riigi politseidelegatsiooni liikmete eeldatavalt täidetavatest ülesannetest;
- nad vastutavad külastava riigi politseidelegatsiooni turvalisuse eest;
- nad töötavad koos külastava riigi politseidelegatsiooniga võõrustava linna politseioperatsiooni vältel, et arendada välja tõhus töösuhe, ning
- nad on võimelised suhtlema külastava riigi politseidelegatsiooniga eelnevalt kokku lepitud keeles.

Punkt 5.5. Keelte kasutamise kord

5.5.1. Võõrustava riigi või linna politseiasutuse ja asjaomase külastava riigi politseidelegatsiooni juhi vahel tuleks eelnevalt kokku leppida keelte kasutamise kord.

5.5.2. Kui võimalik, peaksid külastavate riikide politseidelegatsioonide koosseisu kuuluma töötajad, kes oskavad võõrustava riigi keelt, et lihtsustada suhtlemist võõrustava ja külastava riigi politseitöötajate vahel.

5.2.3. Kui see ei ole võimalik, peaksid võõrustava riigi politseiasutused määrama enda seast kindlaks politseitöötajad, kellel on vajalik keeleoskus või kes suudavad vähemalt inglise keeles rääkida, kuna see on paljude külastavate poolehoidjate seas kõige levinum teine keel.

Punkt 5.6. Võõrustava riigi ja külastava riigi politsei vaheline koostöö turniiri käigus

5.6.1. Samamoodi peaksid võõrustava riigi politseiasutused tagama, et külastavate riikide politseidelegatsioone hoitakse delegatsiooni juhi või operatsioonide koordinaatori kaudu kursis võõrustava linna politsei operatsioonidega (sealhulgas nende rahvahulga ohjamise filosoofia ja käitumise lubatud piiridega).

5.6.2. Delegatsiooni juht ja/või operatsioonide koordinaator tuleks täielikult kaasata võõrustava riigi politseioperatsiooni (ning talle/neile tuleks anda võimalus osaleda matšieelsel teabekoosolekul ja matšijärgsel aruandekoosolekul).

5.6.3. Võõrustavad politseiasutused ja külastava riigi politseidelegatsioon peaksid mõlemad hoidma oma IPCC kontaktametnikke kursis arengutega, mis toimuvad iga turniiriga seotud võõrustava linna politseioperatsiooni käigus.

5.6.4. Külastava riigi politseidelegatsioon peaks alati tagama, et ei ohusta oma tegevusega tarbetult teiste isikute turvalisust.

Punkt 5.7. Külastavate riikide politseidelegatsioonide tunnusvestide kasutamine

5.7.1. Enamik võõrustavaid riike Euroopas on rahvusvahelise mõõtmega ühekordsete jalgpallimatšide korraldamise kogemuse põhjal tuttav Euroopa politsei tunnusvestiga.

5.7.2. Turniiri ajal peaksid võõrustava riigi politseiasutused ja külastava riigi politseidelegatsiooni juht taktikalistel põhjustel ühiselt kindlaks määrama, kas külastava riigi politseidelegatsioon (või selle osa) täidab tööülesandeid tavariietuses või vormiriietuses.

5.7.3. Kui külastava riigi politseidelegatsioon on pärit Euroopa riigist ning kui võõrustaja ja delegatsiooni juht on ühiselt selles kokku leppinud, võivad külastavad politseitöötajad, kes ei täida tööülesandeid vormiriietuses, kasutada standardseid helendavaid ja selgesti eristatavaid külastava riigi politsei tunnusveste, mis peaks igal delegatsiooni liikmel olemas olema, kui ta turniiri ajal tööülesandeid täidab.

5.7.4. Nõukogu resolutsioon ajakohastatud käsiraamatu kohta, mis sisaldab soovitusi rahvusvaheliseks politseikoostööks ja julgestustööks rahvusvahelise mõõtmega jalgpallimatšidel, millega on seotud vähemalt üks liikmesriik („ELi jalgpalli käsiraamat“), 3. liide (11160/24).

Punkt 5.8. Staadioni akrediteering külastavate riikide politseidelegatsioonidele

5.8.1. Kui puudub keskne kord külastavate politseidelegatsioonide turniiriga seotud akrediteerimiseks, peaksid võõrustava linna politseiasutused, konsulteerides toimumiskoha staadioni juhtkonnaga, tagama, et külastavate riikide politseidelegatsioonidel on juurdepääs staadionile ja akrediteering (istekoht ei ole nõutav), et delegatsioon saaks tõhusalt täita oma staadionisisese vaatlemise ja/või kommunikatsiooniga seotud ülesandeid.

5.8.2. Staadioni korrapidajatele ning muudele turva- ja julgeolekutöötajatele tuleks akrediteeritud külastavate riikide politseitöötajatest teatada matšile eelneva(te)l teabekoosoleku(te)l.

Punkt 5.9. Kulud ja rahastamiskord

5.9.1. On tungivalt soovitatav, et iga osalev riik näeks ette eelarvevahendid oma politseidelegatsiooni lähetamiseks võõrustavasse riiki (või võõrustavatesse riikidesse).

5.9.2. Külastava riigi politseidelegatsiooni võõrustamise ja lähetamise kulud on erinevad, sõltudes mitmetest teguritest, nagu delegatsiooni suurus, asjaomaste riikide vaheline kaugus ja kasutatav sõiduvahend jne, kuid üldiselt on kulud tagasihoidlikud ja kujutavad endast kindlat investeeringut turva- ja julgeolekuriskide vähendamisse.

5.9.3. Väljakujunenud tava kohaselt katab (katavad) võõrustav riik (võõrustavad riigid) külastava riigi politseidelegatsiooni majutuse, toitlustuse (või annab/annavad päevaraha) ja võõrustavas riigis vajalike riigisiseste reiside kulud, samas kui osalev riik peaks maksma külastava riigi politseidelegatsiooni rahvusvaheliste reiside, palkade, reisi- ja tervisekindlustuse eest (välja arvatud juhul, kui kahepoolses kokkuleppes on sätestatud muu kord).

Punkt 5.10. Külastavate riikide politseidelegatsioonide juhtide ja tegevuse koordinaatorite eelkülastused võõrustavatesse linnadesse

5.10.1. Võõrustava riigi politseiasutused peaks andma külastava riigi politseidelegatsiooni põhiliikmetele (tavaliselt delegatsiooni juhile ja/või operatsioonide koordinaatorile) võimaluse tutvuda turniiri politseitöö strateegiaga ja eelkõige turniiri politseitöö korraga võõrustavates linnades.

5.10.2. Sellised külastused peaksid toimuma hiljemalt kuus nädalat enne turniiri ning need peaksid hõlmama ka selliste õpikodade või seminaride korraldamist, kus võõrustaja turniiri politseitöö strateegiat tutvustatakse korraga nii võõrustava linna politseiülematele kui ka külastavate riikide politseidelegatsioonide põhiliikmetele.

5.10.3. Kõnealuste külastuste eesmärk peaks olema tutvustada külastavate riikide politseidelegatsioonidele staadioni asukohta ja võimaldada tutvuda turniiri matside päevadel igas võõrustavas linnas operatiivjuhtimise eest vastutavate isikutega.

5.10.4. Samuti annavad sellised eelkülastused riigi ja eelkõige võõrustava linna politsei operatiivjuhtimise eest vastutavatele isikutele ideaalse võimaluse rahvusvahelise koostöö maksimeerimiseks:

- jagades logistilist teavet poolehoidjatega seotud korralduse kohta võõrustavas linnas;
- külastades paiku, kus külalisvõistkonna poolehoidjad enne ja pärast matši eeldatavalt kogunevad; see hõlmab kõiki organiseeritud fännialasid ja spontaanseid mitteametlikke poolehoidjate kogunemiskohti, st tavaliselt kesklinna piirkonnad, kus on baarid ja restoranid;
- arutades külastava delegatsiooni rolli ja selle suhtes kokku leppides;
- suurendades teadlikkust võõrustava linna politsei ettevalmistustööst ja operatsioonidest;
- kavandades külastava riigi delegatsiooni integreerimist operatsiooni;
- määraates kindlaks asjakohased õigussätted ja selle, millist käitumist politsei tolereerib;
- rajades kahe asjaomase politseiameti vahel usaldust ja tõhusaid suhtluskanaleid ning
- määraates vajaduse korral kindlaks meetmed poolehoidjate rühmade üksteisest eraldamiseks võõrustavas linnas.

Tervisekaitse- ja leevendusmeetmed

1. COVID-19 pandeemia mõju jalgpalli Euroopa meistrivõistlustele (EURO 2020) tõi esile, kui oluline on tagada külastavate riikide politseidelegatsioonide tervise- ja turvameetmed, et pakkuda nendele isikutele maksimaalset kaitset nende lähetamisega seotud igasuguste oluliste terviseriskide eest.
2. Lähetamiskorras tuleks seetõttu selgelt kindlaks määrata kõik võimalikud terviseriskid ja anda suuniseid lähetamiseelse vaktsineerimise kohta, samuti sanitaar- ja kaitsemaskide või muu varustuse kasutamise kohta, mis on turniiri ajal ette nähtud.
3. Samuti tuleks selgitada, et külastavate riikide politseidelegatsioonide liikmete suhtes kohaldatakse kõiki sel ajal kehtivaid riiklikke tervisega seotud ennetusmeetmeid.
4. Kui on oht, et vajalik võib olla nakkusest põhjustatud haiglaravi või karantiin, peaks iga delegatsiooni päritoluriik enne lähetust korraldama nii, et kõik asjaomas(t)e isiku(te)ga seotud kulud kaetakse (või võimaluse korral tagama nendele isikutele selliseid riske katva ravikindlustuse).
